

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล
ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง)
จังหวัดเชียงราย

นางสาวอติกานต์ ทรายทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The Effect of Using Guidance Activities Package & Integration for Children
Developmental Behaviors Enhancing Promotion of Parent to Developed
Children Suspected Delayed at Municipality School 2 (Wat Payang)
in Chiang Rai province.**

Miss Atikarn Saithong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มี
พัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย

ชื่อและนามสกุล นางสาวอดิگانต์ ทรายทอง

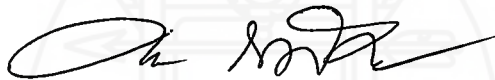
แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชรรัชิต แสนอุบล)

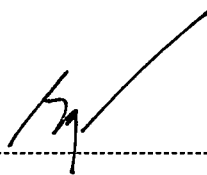
กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วิชัย)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มี
พัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัย นางสาวอดิگانต์ ทราชทอง **รหัสนักศึกษา** 2592800433 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์
(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภา สบายยิ่ง **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลของพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ
เด็กของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก และ 2) เปรียบเทียบผลของพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ
เด็กของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการ
สงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 65 คน แบ่งเป็นกลุ่ม
ทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 32 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
2) ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และ 3) แบบวัดพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มีค่าความ
เที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) ในระยะก่อนและระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุด
กิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มีพฤติกรรม
เสริมสร้างพัฒนาการเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ระยะหลังการทดลอง
ในกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็กมีพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กแตกต่างกับกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศ
เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก พัฒนาการ
สงสัยล่าช้า ผู้ปกครอง ปฐมวัย

Thesis title: The Effect of Using Guidance Activities Package & Integration for Children Developmental Behaviors Enhancing Promotion of Parent to Developed Children Suspected Delayed at Municipality School 2 (Wat Payang) in Chiang Rai province.

Researcher: Miss Atikarn Saithong; **ID:** 2592800433; **Degree:** Master of Education (Guidance and Psychological Counseling); **Thesis advisors:** (1) Dr.Jirasuk Suksawat; (2) Dr. Wunlapa Sabaiying, Assistant Professor; **Academic year:** 2018

Abstract

The purposes of this study were 1) to compare the effect of parent's behaviors enhancing promotion about children developmental in experimental group before and after using guidance activities package & integration for children developmental behaviors enhancing promotion and 2) to compare the effect of parent's behaviors enhancing promotion about children developmental between experimental group after using guidance activities package & integration for children developmental behaviors enhancing promotion and control group after using information activities package of children developmental.

The research sample consisted of 65 parents of developed children suspected delayed at Municipality School 2 (Wat Payang) in Chiang Rai province, obtained by simple random sampling. After that, they were randomly assigned into an experimental group which is comprised 33 parents and a control group which is comprised 32 parents. The employed research instruments were 1) the guidance activities package & Integration for Children Developmental Behaviors Enhancing Promotion, 2) the information activities package of children developmental, and 3) behaviors enhancing promotion about children developmental questionnaire developed by the researcher with .92 reliability coefficient. The employed statistics for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were 1) after the experiment in experimental group which is using the guidance activities package & integration for children developmental behaviors enhancing promotion, the post-experiment of behaviors enhancing promotion about children developmental were significantly higher than their pre-experiment developmental knowledge at the .05 level; 2) after using the guidance activities package & integration for children developmental behaviors enhancing promotion, behaviors enhancing promotion about children developmental scores of the experimental group were significantly higher than the control group which is using the information activities package of children developmental at the .05 level.

Keywords: Guidance activities package & integration, Developmental Knowledge, Developed children suspected delayed, Parent.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่งจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญสุภสิทธิ์ อาจารย์ สิทธิพร ครามานนท์ อาจารย์ ไหมไทย ไชยพันธุ์ นางสาว จุฑาทิพ วงษ์สุวรรณ นาง วชิรา สุวรรณเวชที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเนื้อหาเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนเครื่องมือด้านสถิติ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์และเจ้าของงานวิชาการต่างๆ ที่ได้เข้าถึง ผู้ปกครองที่เข้าร่วมการทดลอง และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอพระคุณผู้อำนวยการและบุคลากร โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดกิจกรรมและเอื้อเฟื้อเรื่องสถานที่ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ผู้วิจัยมิได้เอ่ยถึงที่มีส่วนสำคัญทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบความดีให้แก่ ครู อาจารย์ บุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้ที่สนใจได้

อดิگانต์ ทรายทอง

สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กอนุบาล	10
แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า	19
แนวคิดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ	25
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง และการอบรมเลี้ยงดูเด็กนักเรียนระดับ ชั้นอนุบาล	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
รูปแบบการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	62

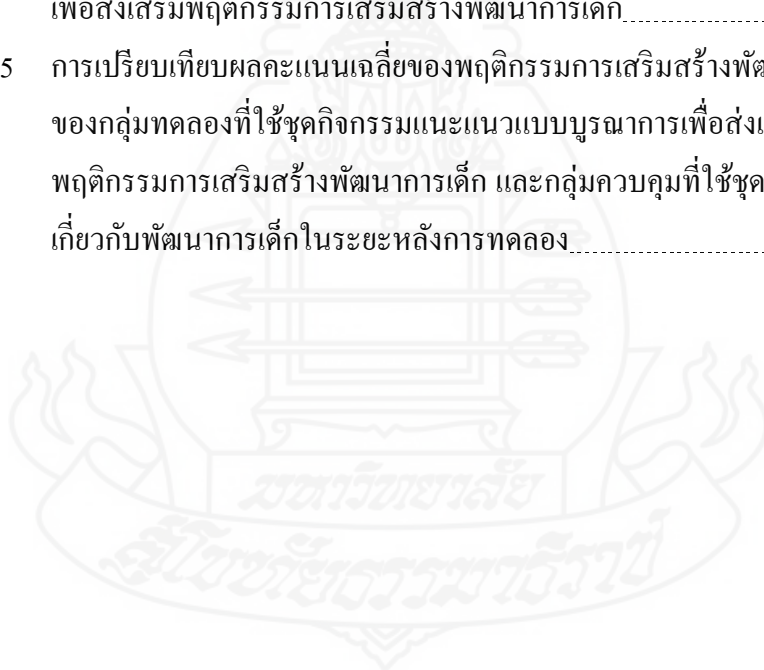
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	64
ตอนที่ 2 ผลของระดับพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง	67
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อน การทดลอง	68
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบ บูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	69
ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบผลของผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุม ที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง	70
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปการวิจัย	76
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	78
ข้อจำกัดในการทำวิจัย	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	87
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือแต่งตั้ง	88
ข การวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)	95
ค การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด	99
ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	103
จ แบบคัดกรองฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	140
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก 50
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 64
ตารางที่ 4.2	ระดับพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมใน ระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง 67
ตารางที่ 4.3	การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง 68
ตารางที่ 4.4	การเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก 69
ตารางที่ 4.5	การเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริม พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง 70

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“เด็กในวันนี้ คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” คำกล่าวนี้ ใช้เพื่ออธิบายถึงความสำคัญของวัยเด็ก ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งของประเทศชาติและเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคง (พนิต โล่ห์เสถียรกิจ, 2558, น. 1) ดังนั้น เด็กที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตจึงต้องมีพัฒนาการที่ดีและเหมาะสมกับช่วงวัยในทุก ๆ ด้าน ซึ่งวัยเด็กตอนต้น (Early Childhood) เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญมากสำหรับช่วงชีวิตของมนุษย์ ถือเป็นวัยแห่งรากฐาน หรือเป็นรากแก้วของชีวิต เนื่องจากเป็นวัยแห่งการเจริญเติบโตของพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชีวิตไปสู่วัยผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัวส่งเสริมพัฒนาการในเด็กนอกเหนือไปจากการเลี้ยงดู คือ การศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพัฒนาการให้เจริญเติบโตตามศักยภาพและเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการทางวิชาการ ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศและเป็นการลดอัตราการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างทุนมนุษย์อีกทั้งยังช่วยลดความแตกต่างในด้านทุนมนุษย์ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของชีวิตได้อีกด้วย (พัชรา เอี่ยมกิจการ, 2557, น. 8)

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง เนื่องจากมีความใกล้ชิดและใช้เวลาอยู่กับเด็กมากที่สุด ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการที่สำคัญตามช่วงวัยของเด็ก การขาดปฏิสัมพันธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยต่างยืนยันตรงกันว่าปัจจัยแวดล้อม และการเลี้ยงดูที่เหมาะสมสามารถปรับเปลี่ยนลักษณะหรือรูปแบบการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสมองของมนุษย์ได้ (นภัสวรรณ หน่อท้าว และเกตุกนก จานงศ์จิต, 2560, น. 1) เช่น งานวิจัยของ จรวยพร แดงโชติ (2558, น. 83) ที่ระบุว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาและความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัย โดยเน้นการสื่อสารกับเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง งานวิจัยของ สุภาวิณี ลายบัว (2554, น. 109) ที่อธิบายว่า การให้ความรู้

แก่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสร้างความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนั้น ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้าใจหน้าที่ของตนเกี่ยวกับการเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และงานวิจัยของ สกาวรัตน์ เทพรัตน์, ภักศสร มุกดาเกษม, จรรยา สืบนุช และจารุณี จตุรพรเพิ่ม (2557, น. 56) เสนอว่า การส่งเสริมพัฒนาความรู้ เรื่องการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้แก่ พ่อ แม่ และผู้ดูแลเด็กยังเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เหมาะสมตามวัย ดังนั้น การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับผู้ปกครองผู้ซึ่งเปรียบเสมือนครูคนแรกของคุณในการเลี้ยงดูเด็กวัยนี้ด้วยวิธีที่ถูกต้องเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้มีทิศทางที่เหมาะสม เพราะถือเป็นการสร้างรากฐานในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

จากรายงานผลสำรวจของกรมการปกครองในปี 2559 พบว่า ประเทศไทย มีจำนวนเด็กปฐมวัยช่วงอายุระหว่าง 0-5 ปี จำนวนสูงถึง 4,383,959 คน คิดเป็นร้อยละ 6.66 ของประชากรทั้งหมด (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2559) รายงานการสัมมนาการพัฒนาและดูแลเด็กปฐมวัยกับการคุ้มครองทางสังคม (2555) พบว่าในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา พบว่า เด็กปฐมวัยประมาณร้อยละ 30 หรือ 1 ใน 3 ของเด็กเล็กในประเทศมีพัฒนาการล่าช้า ซึ่งถือว่ามีจำนวนที่สูงมาก โดยพบว่ามีพัฒนาการทางภาษาล่าช้าสูงถึงร้อยละ 20 ตามด้วยพัฒนาการทางปฏิภาณไหวพริบและการเข้า กับสังคม อีกร้อยละ 5 ซึ่งพัฒนาการทั้ง 2 ด้านจะมีผลกระทบต่อระดับสติปัญญา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ทั้งด้านทักษะการอ่าน เขียน คิดคำนวณ และไอคิว (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2555, ออนไลน์) และจากการสำรวจของกรมอนามัยในปี 2560 พบว่า สถานการณ์พัฒนาการ เด็กสงสัยล่าช้าช่วงอายุ 0-5 ปี ในด้านต่าง ๆ ยังมีสัดส่วนที่สูงมาก โดยเด็กที่มีพัฒนาการสงสัย ล่าช้า 1 คนมีพัฒนาการล่าช้ามากกว่า 1 ด้าน (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, 2560, น. 3)

โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) เป็นโรงเรียนที่ยกฐานะมาจากศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดป่ายาง ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย มีภารกิจหลักคือการดูแลและเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัย ซึ่งจากรายงานปี 2558 พบว่า โรงเรียนมีคะแนนเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่สมวัยในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการร้อยละ 10.25 (รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) (2558, น. 145) ซึ่งภาวะดังกล่าวอาจส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กได้ ทั้งนี้จากผลการประเมินของโรงเรียนพบว่า นักเรียนในชั้นปฐมวัยมีปัญหาด้านพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กในโรงเรียนที่ต้องเร่งแก้ไข ได้แก่ เด็กบางส่วนมีน้ำหนัก ส่วนสูงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งสาเหตุเกิดจากการขาดความเข้าใจของผู้ปกครองในตัวเด็ก การขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลเด็ก นอกจากนี้ โรงเรียนยังขาดความ

หลากหลายของกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการที่ดีและสมวัย

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กแก่ผู้ปกครอง คือ กิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยให้แก่ผู้ปกครองโดยบูรณาการกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเบิร์ตมาใช้ในการจัดชุดกิจกรรมแนะแนว ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการตระหนักรู้และเห็นความสำคัญในบทบาทของตนเองที่มีต่อการเสริมสร้างพัฒนาการในเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มศักยภาพของตน ดังเช่นงานวิจัยของ อารีย์ คำสังฆะ (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง ผ่านการใช้ชุดกิจกรรม “เล่นกับลูกปลูกปัญญา” เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้ปกครองในภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก งานวิจัยของ ชนิศรา ใจชัยภูมิ (2560) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของผู้ปกครองช่วยสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเขตจังหวัดเลยเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้ และงานวิจัยของ มัณฑณี แสงพุ่ม (2551) ที่เสนอการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิม โดยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปัตตานีสามารถขยายผลการศึกษาไปในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับชุดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยโดยส่วนใหญ่ มักจะเน้นไปที่การให้ความรู้ทางพัฒนาการเพียงด้านใดด้านหนึ่งทำให้ผลที่ได้จากการวิจัยยังไม่สามารถนำไปใช้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้อย่างครอบคลุม โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การจัดชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการทฤษฎีพัฒนาการต่าง ๆ โดยให้ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองของเด็กสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัยได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน และมีพฤติกรรมส่งเสริมการเสริมสร้างพัฒนาการแก่บุตรหลานของตนเองได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โดยทำการศึกษากับโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) ในจังหวัดเชียงราย ผ่านการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและประยุกต์ใช้ในเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.2 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กสูงกว่ากลุ่มควบคุม

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก และเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 138 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 65 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 32 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.3.1 ตัวแปรอิสระ (*Independent Variables*)

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
- 2) ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก

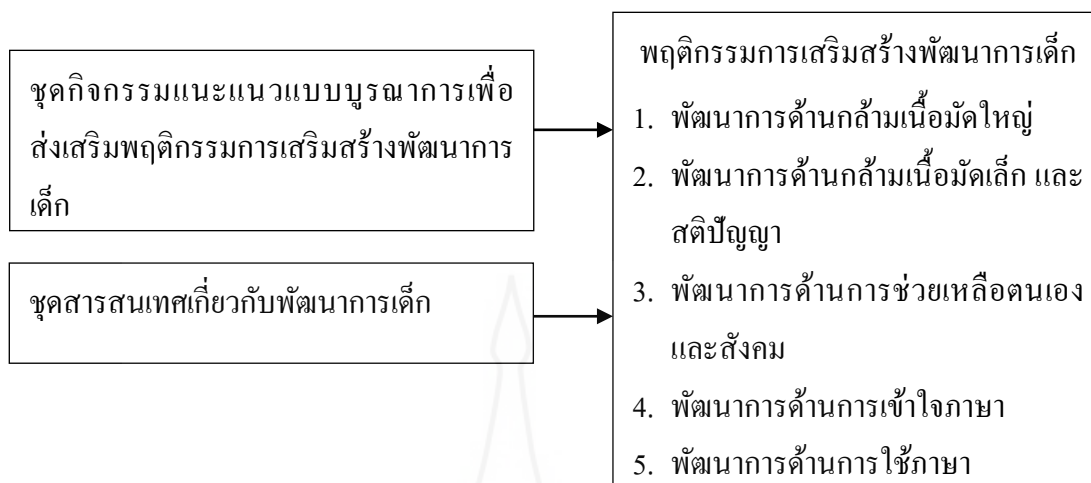
4.3.2 ตัวแปรตาม (*Dependent Variables*)

พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก โดยใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียร์เจต์ (Piaget, 1977, อ้างถึงใน Kesselring, 2009) และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิเซล (Gesell, 1880-1961 อ้างถึงใน พัชร จิวพัฒนกุล, 2559) และการส่งเสริมพัฒนาการตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุข ฉบับปี 2558 (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, 2560) รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง โดยได้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 **พฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก** หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงในการแสดงถึงระดับความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในของนักเรียนระดับปฐมวัยแต่ละคนที่เหมาะสมและเป็นไปตามวัย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา เพื่อนำไปสู่การมีความรู้ความเข้าใจและมีพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กที่ถูกต้องของผู้ปกครอง

6.2 **ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ** หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวที่บูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ ทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล และคู่มือเฟียร์ระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) โดยเน้นการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับกิจกรรมผ่านสื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการปฏิบัติจริง

6.3 **ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก** หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้สำหรับให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยให้แก่ผู้ปกครองโดยบูรณาการกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ ทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล และคู่มือเฟียร์ระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) โดยเน้นการให้ความรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการปฏิบัติ

จริง ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ซึ่งใช้เวลาในการจัดกิจกรรม ครั้งละ 60 นาที โดยทุกกิจกรรมมีขั้นตอน 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผล

6.4 ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก หมายถึง ชุดความรู้ในรูปแบบข้อความ รูปภาพ และสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ซึ่งใช้เวลาในการจัดกิจกรรม ครั้งละ 60 นาที โดยทุกกิจกรรมมีขั้นตอน 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผล

6.5 พัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้าของเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการความสามารถหรือศักยภาพในด้านต่าง ๆ ล่าช้ากว่าเกณฑ์ปกติ หรือไม่เป็นไปตามวัย ซึ่งประเมินพัฒนาการโดยใช้แบบวัดจากคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) แล้วไม่ผ่านการประเมินพัฒนาการตามอายุของเด็กด้านใดด้านหนึ่งจากพัฒนาการ 5 ด้าน

6.6 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า หมายถึง พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองของเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนวัดป่ายาง จังหวัดเชียงราย ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโดยไม่ผ่านการประเมินพัฒนาการตามอายุของเด็กด้านใดด้านหนึ่งจากพัฒนาการ 5 ด้าน ตามแบบวัดจากคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

6.7 คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) หมายถึง คู่มือเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยแบบสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ ตามช่วงวัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ฉบับปี 2558 ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีแบบบันทึกการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุ ใช้เพื่อคัดกรองเด็กปกติและเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ซึ่งจะประเมินพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน คือ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการเล่นที่ถูกต้องให้แก่ผู้ปกครองตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย

7.2 เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการแก้ไข ป้องกัน และเสริมสร้างพัฒนาการเด็กที่มีภาวะสงสัยล่าช้าให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น มีความเหมาะสมตามช่วงวัย และการกลับมาที่มีภาวะพัฒนาการล่าช้าซ้ำอีก

7.3 เพื่อสร้างเครือข่ายของผู้ปกครองในการร่วมกันสอดส่องดูแลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดู การแก้ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการล่าช้า ตลอดจนการสร้างแบบแผนของพฤติกรรม การส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระยะยาวและยั่งยืน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงรายครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กอนุบาล
  - 1.1 ความหมายของพัฒนาการ
  - 1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
2. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า
  - 2.1 ความหมายของพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า
  - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า
  - 2.3 การประเมินพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า
3. แนวคิดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ
  - โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้นำเอาทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียร์เจต์ ทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเชล และการส่งเสริมพัฒนาการตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุข มาบูรณาการร่วมกัน
  - 3.1 หลักการเกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรม
4. แนวคิด เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดูเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล
  - 4.1 บทบาทของผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดูเด็กอนุบาล
  - 4.2 การดูแลสุขภาพอนามัยของเด็ก
  - 4.3 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย
  - 5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการสงสัยล่าช้า
  - 5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กอนุบาล

เด็กอนุบาล หรือเด็กที่อยู่ในช่วงวัยก่อนเรียน ซึ่งโดยปกติเด็กอนุบาลจะถูกเรียกว่า “เด็กปฐมวัย” เด็กในวัยนี้เป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน ตามรายงานของสำนักวิชาการ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัยว่า “เด็กปฐมวัย” คือ เด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน หรือต่ำกว่า 6 ปี (สุริยา ษ์องเสนาะ, 2558, น. 1) การอบรมเลี้ยงดูหรือการดูแลเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเด็กวัยนี้มีการพัฒนาการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆรอบๆตัวโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเรียนรู้จากบุคคลใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือคนรอบข้าง ตลอดจนการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของอุปนิสัย บุคลิกภาพ และการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการเจริญเติบโตทางสมอง ความสามารถทางด้านสติปัญญา และความสามารถด้านอื่นๆ การดูแลเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัยให้มีการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ จะเป็นรากฐานที่ดีในการเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

1.1 ความหมายของพัฒนาการ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมาก พ่อแม่ หรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กควรมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กอย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถดูแลและพัฒนาเด็กให้มีความสมบูรณ์และมีพัฒนาการที่เป็นไปตามวัย ซึ่งคำว่าพัฒนาการมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

Breckenridge and Vincent (1968, p. 1) ให้ความหมายไว้ว่า พัฒนาการ หมายถึง การเพิ่มพูนความสามารถในแต่ละด้านของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลมีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่างๆได้อย่างก้าวหน้าหรือดียิ่งขึ้น

Hurlock (1968, p. 555) กล่าวถึงความหมายของพัฒนาการว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ (Qualitative Change) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความก้าวหน้าขึ้นไปเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งมีความหมายสัมพันธ์กับคำว่า การเจริญเติบโต หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ (Quantitative Change) กล่าวคือ เป็นการเพิ่มขนาดและโครงสร้าง ซึ่งเป็นทั้งการขยายใหญ่ขึ้นทั้งภายนอกและภายในร่างกาย โครงสร้างทางสมอง และความสามารถในการเรียนรู้ด้วย

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า พัฒนาการ หมายถึง การพัฒนาหรือเพิ่มขึ้นของความสามารถในการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อวัยวะ สมอง อารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เป็นความสามารถที่มีความก้าวหน้าหรือดีขึ้นตามวัย

Berk (2003, p. 5) ให้ความหมายไว้ว่า พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของร่างกาย ขนาด สัดส่วน ที่สามารถสังเกตได้อย่างเด่นชัดถึงการเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย สมอง สุขภาพ ความจำ การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และอารมณ์ เช่น การเข้าใจผู้อื่น การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ความมีเหตุผล ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

ในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กนั้น จะมีการพัฒนาและเป็นไปตามช่วงวัยความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ จะได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ในช่วง 6 ขวบแรกของชีวิตจะเป็นช่วงวัยที่สำคัญมากของมนุษย์ เนื่องจากพัฒนาการด้านต่าง ๆ จะมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กสหประชาชาติ ปี พ.ศ. 2532 เด็กทุกคนมีการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งจะแยกส่วนไม่ได้ และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กทุกคนที่พึงมีชีวิตรอด เจริญเติบโต มีสุขภาพดี มีพัฒนาการเต็มตามบูรณ์ตามศักยภาพ ได้รับการปกป้องคุ้มครองจากอันตรายและการถูกเอาเปรียบต่าง ๆ นอกจากนั้น เด็กยังมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งพัฒนาการเด็กสามารถแบ่งได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้ (พนิต โล่เสถียรกิจ, วิชา บุญเลื่อง, ถนนมรุตน์ ประสิทธิ์เมตตา และคนอื่น ๆ, 2558, น. 8-9)

1. พัฒนาการด้านร่างกาย (Physical หรือ Psychomotor Development) คือ ความสามารถของร่างกายในการทรงตัว อิริยาบถต่าง ๆ การเคลื่อนไหวและเคลื่อนไหวที่ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross motor) การใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ รวมถึงการใช้ตาและมือ ซึ่งทำงานประสานกันสำหรับทำกิจกรรม ต่างๆ (Fine Motor-Adaptive)

2. พัฒนาการด้านสติปัญญา (Cognitive Development) คือ ความสามารถในการเรียนรู้ ความเข้าใจความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งต่างๆ กับตนเอง การรู้จัก มีเหตุมีผล การคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งแสดงออกผ่านการใช้ภาษาในการสื่อความหมายและการกระทำ ดังนั้น พัฒนาการด้านสติปัญญา จึงมีพัฒนาการด้านภาษา และสื่อความหมาย (Language & Communication Development) การทำงานประสานกันระหว่างตากับมือ และความสามารถในการปรับตัว (Fine Motor & Adaptive) ตลอดจนการคำนวณและการจัดหมวดหมู่หรือตรรกะ

3. พัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ (Emotional Development) คือ ความสามารถในด้านอารมณ์ความรู้สึก และการแสดงออก เช่น เสียใจ พึงพอใจ ชอบ ไม่ชอบ โกรธ เกลียด กลัว มีความสุข ความลึกซึ้ง และการควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและนับถือคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นต้น รวมถึงการตระหนักรู้ในความคิดและความรู้สึกของตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับ

พัฒนาการด้านสังคมด้วย บางครั้งจึงมีการรวมเอาพัฒนาการทางด้านจิตใจอารมณ์ และทางด้านสังคมไว้เป็นกลุ่ม เดียวกัน คือ พัฒนาการทางจิต-สังคม (Psycho-Social Development)

4. ด้านสังคม (Social Development) คือ ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ความสามารถของการปรับตัวในสังคม คือ สามารถทำหน้าที่ตามบทบาททางสังคมของตน เช่น ฐานะลูก นักเรียน พลเมือง เป็นต้น มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ และมีความเป็นตัวของตัวเอง สำหรับเด็ก ยังหมายถึง ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ

ชีวิตประจำวัน (Personal-Social, Self Help, Self-Care) การมีกาลเทศะ มารยาท ระเบียบวินัย และมีความเป็นพลเมือง ในบริบทเชิงสังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ไปจนถึงวัฒนธรรมที่เป็นระดับสากล

5. ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Development) คือ การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการรู้จักคุณค่าของชีวิตตนเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การรู้จักรักตนเอง ซึ่งในเด็กปฐมวัยนั้น พัฒนาการทางจิตวิญญาณจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถูกปลูกฝังเพื่อสร้างพฤติกรรมอันดีงามให้คุ้นเคย และติดตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของการมีกำลังใจที่ดี รู้จักควบคุมตนเอง อดทนอดกลั้น ความมีน้ำใจ การรู้จักตอบแทนผู้อื่น การเรียนรู้ที่จะรักตนเอง รักผู้อื่น และมองเห็นความสวยงามของสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว รู้ว่าอะไรคืออะไรไม่ดี เช่น เด็กเรียนรู้ว่าการแกล้งเพื่อนเป็นสิ่งไม่ดี การลักขโมยเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ การทำบุญไหว้พระเป็นสิ่งที่ดี การมีความเมตตาต่อสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งอาหารให้หรือการแสดงความรักต่อสัตว์ต่างๆ เป็นต้น พฤติกรรมที่ดีงามจะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านจิตใจในระดับจิตวิญญาณไปพร้อม ๆ กัน วัยนี้จึงเป็นวัยที่มีความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายในชีวิตที่ดีงามสูงส่ง มีความสงบสุข ในตนเอง และเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ซึ่งพัฒนาการในด้านนี้จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานพัฒนาการด้านสติปัญญา และด้านจิต-สังคมด้วย ในบางครั้งอาจจะพบว่าพัฒนาการ ด้านสติปัญญา จิตใจอารมณ์ และจิตวิญญาณถูกจัดรวมอยู่ในหมวดพัฒนาการทางด้านจิตใจ (Mental Development)

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีของพัฒนาการที่ได้รับการยอมรับ ซึ่งทฤษฎีสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1.2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud's Psychoanalytic Theory)

ฟรอยด์ (Freud, 1856-1939; อ้างถึงใน พัชร จิวพัฒนกุล, 2559, น. 17-18) เป็นนักจิตวิทยาและจิตแพทย์ชาวออสเตรีย ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญต่อประสบการณ์ในวัยเด็กของ

บุคคลซึ่งจะมีผลต่อบุคลิกภาพเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดย فروยด์ เน้นว่า ชีวิตของบุคคลวัยเด็กหรือปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตของมนุษย์ การมีการจัดการที่ดีเกี่ยวกับการตอบสนองและการให้ประสบการณ์ที่ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายได้ จะทำให้เด็กมีการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นได้เป็นอย่างดี فروยด์ ได้ให้ความสำคัญในวัยเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงวัย 5 ปีแรกของชีวิต ซึ่งถือเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต فروยด์ เชื่อว่าวัยนี้เป็นรากฐานของพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ فروยด์ ได้พัฒนาทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางเพศ (Psychosexual Development) โดยทฤษฎีนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางด้านชีวภาพของร่างกาย โดยร่างกายจะเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับขั้นแห่งความพึงพอใจเป็นระยะ ๆ ในช่วงอายุต่าง ๆ กัน ซึ่งหากได้รับการตอบสนองเต็มที่ในลำดับของความพอใจขั้นต่าง ๆ จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีและสมบูรณ์ แต่ในทางตรงกันข้าม หากไม่ได้รับการตอบสนองเต็มที่ จะส่งผลให้เกิดการสะสมปัญหาและแสดงออกเมื่อเด็กโตขึ้น (Freud, 1905, p. 63, อ้างถึงใน Pearce, 2003, pp. 1-10)

พัฒนาการทางเพศของ فروยด์ แบ่งเป็นลำดับขั้นไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นปาก (Oral Stage) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 0-1 ปี (0-18 เดือน) เป็นขั้นที่ความพึงพอใจอยู่ที่ปาก เริ่มตั้งแต่เกิด เด็กอ่อนจนถึงอายุประมาณ 2 ปี หรือวัยทารก เป็นวัยที่ความพึงพอใจจะเกิดจากการดูดนมแม่ นมขวด และดูดนิ้ว เป็นต้น หากไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดภาวะที่เรียกว่า "การติดตรึงอยู่กับที่" (Fixation) คือความคับข้องใจ ซึ่งอาจส่งผลให้มีปัญหาทางด้านบุคลิกภาพได้
2. ขั้นทวารหนัก (Anal Stage) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 1-3 (18 เดือน – 3 ปี) فروยด์ กล่าวว่า เด็กวัยนี้ได้รับความพึงพอใจทางทวารหนัก คือ จากการขับถ่าย หากมีการบังคับให้เด็กขับถ่ายจะทำให้เกิดความขัดแย้ง เด็กจะรู้สึกคับข้องใจหรือมีความตึงเครียดทางอารมณ์ และอาจทำให้เกิด Fixation ได้
3. ขั้นอวัยวะเพศ (3-5 ปี) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 3-6 ปี (3-5 ปี) ความพึงพอใจของเด็กวัยนี้อยู่ที่อวัยวะสืบพันธุ์ فروยด์ กล่าวว่า เด็กผู้ชายจะมีปมเอ็ดดิปัส (Oedipus Complex) ซึ่งเป็นการที่เด็กผู้ชายติดแม่และรักแม่มาก และต้องการเป็นเจ้าของแม่แต่เพียงคนเดียว มีกระบวนการในการเลียนแบบพ่อ ส่วนเด็กหญิงมีปมอีเล็คตรา (Electra Complex) เด็กหญิงมีความรักพ่อ มีกระบวนการเลียนแบบแม่ คือ ถือแม่เป็นแบบฉบับ หรือต้นแบบของพฤติกรรมของ "ผู้หญิง" ซึ่งเป็นระยะเกี่ยวข้องกับอวัยวะสืบพันธุ์ สนใจ อยากรู้อยากเห็น สภาพร่างกายแตกต่างกันไป

ตามเพศ เด็กจะเรียนรู้บทบาททางเพศของตน เกิดการเลียนแบบบทบาทพ่อแม่ของตน เป็นระยะที่ต้องการความรัก ความเอาใจใส่ และความอบอุ่นจากพ่อแม่ (Freud, 1940, p. 154)

4. **ขั้นแฝง (Latency Stage)** พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 6-12 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มมีความสนใจสังคมเพื่อนฝูง โดยจะพยายามปรับตัวให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ การเล่นจะเป็นไปในลักษณะเด็กชายเล่น หรือจับกลุ่มกับเด็กชาย ส่วนเด็กหญิงจะเล่นหรือจับกลุ่มกับเด็กหญิง (Freud, 1940, p. 154)

5. **ขั้นสนใจเพศตรงข้าม (Genital Stage)** พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงตั้งแต่วัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ วัยนี้เป็นวัยรุ่นเริ่มตั้งแต่อายุ 12 ปีขึ้นไป มีความต้องการทางเพศ สนใจในเพศตรงข้าม (Freud 1940, p. 155)

ฟรอยด์ เชื่อว่าบุคคลจะต้องมีพัฒนาการที่เป็นไปตามขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้ซึ่งในแต่ละขั้นจะมุ่งไปสู่ศูนย์กลางของความพอใจในอวัยวะต่าง ๆ (Erogenous Zones) สำหรับเด็กปฐมวัยที่อยู่ในระหว่างอายุ 3-5 ปีจะอยู่ในระยะ Phallic Stage ซึ่งจะเป็นช่วงที่เด็กให้ความสนใจต่อพ่อแม่ในลักษณะที่แตกต่างออกไปตามเพศของตนเอง นอกจากนี้ ฟรอยด์ยังกล่าวถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพว่ามีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) ซึ่งการพัฒนาของบุคลิกภาพจะมี 3 องค์ประกอบนี้คอยควบคุม มีลักษณะดังนี้ (Freud, 1940, p. 199)

อิด (Id) คือ บุคลิกภาพในส่วนของจิตใต้สำนึก ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนตามธรรมชาติของมนุษย์ในการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่ง Id คือ หลักแห่งความพึงพอใจ (Pleasure Principle)

อีโก้ (Ego) คือ บุคลิกภาพในส่วนที่พัฒนาขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกของมนุษย์ เป็นส่วนที่คอยควบคุมให้การปฏิบัติตนของมนุษย์เป็นไปอย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง โดยใช้หลักแห่งความจริง (Reality Principle)

ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) คือ บุคลิกภาพที่มนุษย์พัฒนาขึ้นจากค่านิยมและมาตรฐานทางด้านจริยธรรมของพ่อแม่ ซึ่งเป็นส่วนที่ควบคุมให้มนุษย์เลือกกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าดี (Ego Ideal) และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ขัดต่อมาตรฐานทางด้านจริยธรรมของตน (Conscience)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี คือ บุคคลที่อีโก้ (Ego) มีความสมดุลระหว่างแรงขับเคลื่อนตามธรรมชาติของอิด (Id) กับมาตรฐานทางด้านจริยธรรมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) ฟรอยด์เชื่อว่า เด็กแรกเกิดจะมีอิด คือ มีความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนอง มีลักษณะเป็น Egocentric โดยคิดว่าตนเองเป็นศูนย์กลางของความสำคัญในทุก ๆ อย่าง หากต้องการสิ่งใดจะต้องได้รับการสนองอยู่เสมอ ซึ่งอิดจะทำให้อยากได้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงหลักของความจริงเชิงเหตุผล

ในขณะที่ถ้าจะมีหน้าที่ทำให้ความต้องการเหล่านั้นนั้นเป็นจริงขึ้นมา ส่วน Superego นั้น เป็น ส่วนของมโนธรรม เป็นหลักประพฤติปฏิบัติที่เป็นค่านิยมในสังคม ซึ่งเป็นส่วนที่เกิดขึ้นจากการ เรียนรู้ มิได้ติดตัวมาแต่กำเนิด

นอกจากนี้ ฟรอยด์ ยังได้กำหนดทฤษฎีการเรียนรู้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ควบคู่กัน ไป ในเรื่องกฎของความพึงพอใจ ฟรอยด์เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการความสุขความยินดีและ หลีกเลี่ยงความทุกข์หรือความเจ็บปวด มนุษย์เรียนรู้ผ่านการให้รางวัลและการทำโทษ ฟรอยด์จึงมี ความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ ดังนี้ (ราชภัฏพิบูลสงคราม, 2011, น. 130-131)

1. การเรียนรู้ของเด็กแต่ละระดับอายุจะแตกต่างกัน
2. ขั้นพัฒนาการมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ หากเด็กมีพฤติกรรมที่ยึดติดหรือ ยึดเชื้อในขั้นใดขั้นหนึ่งอยู่นานกว่าปกติ จะทำให้เด็กมีปัญหาในการเรียนรู้สิ่งที่อยู่ขั้นต่อไป
3. ขั้นแฝงเป็นระยะที่เด็กมีความพร้อมที่จะสนใจสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และเป็น ระยะที่พร้อมจะเข้าเรียน
4. การเรียนรู้ได้รับอิทธิพลทั้งจากที่บ้านและโรงเรียน โดยเฉพาะการเรียนรู้ ทางสังคม ได้รับอิทธิพลจากกลไกการปรับตัวมาจากบุคคลที่แวดล้อมเด็กอยู่ เป็นช่วงที่เกิดการ เลียนแบบ

จากทฤษฎีของฟรอยด์แสดงให้เห็นว่าเด็กในระยะปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความ สำคัญมาก การตอบสนองอย่างถูกต้องตามขั้นของพัฒนาการ จะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนา ตนเองไปอย่างดีและพัฒนาในขั้นที่สูงขึ้นไปได้ ดังนั้น การเลี้ยงดูเด็กจึงต้องเข้าใจถึงลักษณะ พัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัยให้ถูกต้อง เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาไปตามความสามารถและให้ โอกาสเด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ (Free Expression) เพื่อให้สัญชาตญาณที่เก็บกดไว้มีทางออก การบังคับเด็กให้ทำในสิ่งที่ยังไม่ถึงขั้นพัฒนาการจะทำให้เกิดความเครียด แต่การตอบสนองด้วย การรักและความเข้าใจต่อเด็กจะช่วยให้เด็กผ่านขั้นพัฒนาการแต่ละขั้นไปด้วยดี

1.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียร์เจต์ (Piaget's Stages of Cognitive growth)

เพียร์เจต์ (Piaget, 1896-1980) นักจิตวิทยาชาวสวิส ได้ศึกษาเกี่ยวกับ พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก และพัฒนาการทางสติปัญญา โดยทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ เพียร์เจต์ ได้อธิบายถึงการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการทำงานของ โครงสร้างทางความรู้ หรือ โครงสร้างความคิดทางปัญญา (Schema) ซึ่งเป็นวิธีการที่เด็กจะเริ่มค้นมี ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพียร์เจต์ จะมุ่งเน้นกระบวนการทำงานภายในตัวเด็กเองมากกว่าการเน้น สิ่งเร้าที่มากกระตุ้น ซึ่งเด็กจะสามารถเข้าถึงสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้ขึ้นอยู่กับระดับของวุฒิภาวะในตัวเด็ก

โครงสร้างในสมองตลอดจนโครงสร้างอื่น ๆ จะพัฒนาตามอายุและเป็นไปตามลำดับ จะข้ามขั้นตอนไม่ได้ ลำดับพัฒนาการของเพียเจท์ มีดังต่อไปนี้ ” (Piaget, 1977, อ้างถึงใน Kesselring, 2009, p. 372-399)

1. ขั้นการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (Sensorimotor Stage) อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี ในขั้นนี้เด็กจะเรียนรู้การใช้ประสาทสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นปฏิกิริยาที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ในขั้นนี้เด็กจะมีความสามารถในการจำวัตถุและเหตุการณ์บางอย่างได้
2. ขั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ (Per-Operational Stage) อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและเครื่องหมายต่าง ๆ หรือสภาพแวดล้อมรอบตัว เด็กจะสามารถสร้างโครงสร้างทางความคิดแบบง่าย ๆ ได้โดยไม่ต้องมองเห็นวัตถุ หรือเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นกระบวนการคิดที่มีพื้นฐานมาจากการรับรู้ แต่เด็กยังไม่สามารถคิดในเชิงเหตุผลได้

จากขั้นพัฒนาการของเพียเจท์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า เด็กในช่วงอายุ 2-7 ปี ซึ่งวัยดังกล่าว อยู่ในช่วงของการศึกษาระดับปฐมวัย ถือเป็นวัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการพัฒนาเกี่ยวกับโครงสร้างทางความคิดอย่างรวดเร็ว ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการจากทฤษฎีขั้นพัฒนาการของเพียเจท์ไปใช้ในเนื้อหาของกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงทิศทางและลำดับขั้นพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัย

1.2.3 ทฤษฎีพัฒนาการของกิเซล (Gesell's Maturation Theory)

กิเซล (Gesell, 1880-1961 อ้างถึงใน พัชร จิวพัฒนกุล, 2559, น. 16) ได้อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่าเป็นการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ และการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ รวมถึงพฤติกรรมแสดงออกที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ ซึ่งกิเซลเชื่อว่า วุฒิภาวะถูกกำหนดได้โดยพันธุกรรม และมีมาตั้งแต่เกิดในเด็กแต่ละคน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมในการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้

แนวคิดของกิเซลนั้น สิ่งสำคัญ คือ วุฒิภาวะ เพราะนอกจากจะเป็นตัวกำหนดความสามารถและพฤติกรรมแล้ว ยังเป็นตัวกำหนดถึง พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กด้วย กิเซลได้กำหนดมาตรฐานสำหรับการเจริญเติบโตตามช่วงอายุต่าง ๆ และได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดพฤติกรรมของเด็กในแต่ละช่วงอายุ โดยจัดทำเป็นเกณฑ์พัฒนาการ (Gesell

Developmental Schedules) ซึ่งได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเด็กเป็นระยะยาว โดยแบ่งพฤติกรรมของเด็ก ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ (ราชภัฏพิบูลสงคราม, 2011, น. 131-133)

1. พฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว (Motor behavior) เป็นความสามารถของร่างกายที่ครอบคลุมถึงการบังคับอวัยวะต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการเคลื่อนไหวทั้งหมด เช่น การทรงตัว การควบคุมกล้ามเนื้อ การทรงตัวของศีรษะ การนั่ง ยืน คลาน เดิน จับยึดวัตถุและการจัดกระทำ (Manipulation) กับวัตถุ

2. พฤติกรรมทางการปรับตัว (Adaptive behavior) เป็นความสามารถในการประสานงานของความรู้สึกรและการเคลื่อนไหว ซึ่งครอบคลุมความเชื่อมโยงของการใช้มือและสายตาในการถือวัตถุ และการเข้าถึงวัตถุ การแก้ปัญหา การสำรวจและปฏิบัติที่มีต่อวัตถุ เช่น การต่อกล้อ การสั้นระฆัง การวาดภาพ ฯลฯ

3. พฤติกรรมทางด้านภาษา (Language behavior) ครอบคลุมเกี่ยวกับการสื่อสารทุกรูปแบบ ด้วยการแสดงออกทางใบหน้า การใช้อวัยวะต่าง ๆ เช่น การออกเสียง การใช้ภาษา การแสดงสีหน้า รวมถึงความเข้าใจการสื่อสารของผู้อื่นด้วย

4. พฤติกรรมทางสังคม-ตัวบุคคล (Personal-social behavior) เป็นความสามารถในด้านการปรับตัวของเด็ก ครอบคลุมถึงการตอบสนองของเด็กต่อบุคคลอื่นในด้านวัฒนธรรมทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายใต้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การเล่น การตอบสนองในสังคมต่าง ๆ พัฒนาการทางด้านความเป็น “เจ้าของ” การขี้ม และการตอบสนองต่อบุคคลอื่น การตอบสนองต่อวัตถุบางอย่าง เช่น กระจกเงา เป็นต้น

จากทฤษฎีวุฒิภาวะของ กิเชล นักการศึกษาเกี่ยวกับเด็กต่างให้การยอมรับในเรื่องของแบบแผนพฤติกรรมของเด็กที่พัฒนาในแต่ละช่วงอายุ และนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม รวมถึงการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมทุกรูปแบบของบุคคลจะต้องมาจากความพร้อมภายในเท่านั้น ดังนั้น จึงมีการนำแนวคิดนี้มาใช้ประกอบในการเรียนการสอน ตลอดจนการฝึกหัดเด็กในเรื่องของพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ว่าจะสามารถทำได้ผลดีต่อเมื่อเด็กมีความพร้อมเท่านั้น การบังคับขณะที่เด็กยังไม่พร้อมย่อมส่งผลเสียมากกว่าผลดี ในกรณีที่เด็กยังไม่มีความพร้อม การเร่งให้เด็กฝึกฝนหรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ย่อมเป็นไปได้ยากลำบาก และถึงแม้ว่าเด็กจะทำได้ก็ต้องใช้เวลานาน แต่หากเด็กมีความพร้อมสำหรับฝึกฝนหรือเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ย่อมจะสามารถกระทำได้ง่ายและใช้เวลาน้อยกว่า ดังนั้น การเร่งให้เด็กเรียนก่อนที่พร้อมอาจทำให้เป็นการเสียเวลาโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเครียดทางอารมณ์ให้กับเด็กอีกด้วย

1.2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจของบรุนเนอร์ (Bruner's Cognitive Development Theory)

บรุนเนอร์ (Bruner, 1956-2016 อ้างถึงใน พัชรีย์ จีวพัฒน์กุล, 2559, น. 19) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน แนวคิดของบรุนเนอร์มีพื้นฐานมาจากการต่อยอดแนวคิดของเพียเจต์ โดยเชื่อว่าพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายในอินทรีย์ (Organism) มุ่งเน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งการที่เด็กจะพัฒนาได้นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์เป็นสำคัญ ทฤษฎีของบรุนเนอร์เน้นหลักการ กระบวนการคิด ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ แรงจูงใจ (Motivation) โครงสร้าง (Structure) ลำดับขั้นความต่อเนื่อง (Sequence) และการเสริมแรง (Reinforcement) บรุนเนอร์เชื่อว่าพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจจะต้องเกิดจากสิ่งต่อไปนี้ (ราชภัฏพิบูลสงคราม, 2011, น. 138-139)

1. การให้อิสระกับเด็กในการทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น จะทำให้เด็กมีการพัฒนาทางความคิดและปัญญาในขณะที่เด็กรู้ภาษา มีความสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ทำให้รู้ว่าตอบสนองใดจะได้รับความพึงพอใจและมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

2. การเรียนสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเด็กจะเกิดการสะสมความรู้ และสามารถคาดการณ์ถึงสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้

3. พัฒนาการทางความคิด คือความสามารถในการสื่อสารกับคนอื่นและตนเอง เพื่อให้ได้รู้ถึงสิ่งที่ตนกำลังกระทำ โดยใช้คำหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ตลอดจนสามารถอธิบายการกระทำในอดีตและปัจจุบันได้

4. ผู้สอนและผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบ ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือสมาชิกอื่น ๆ ในสังคมจะต้องอบรมสั่งสอนเด็ก ตลอดจนต้องนำเอาวัฒนธรรมต่าง ๆ มาตีความและให้เด็กได้มีส่วนร่วม

5. ภาษาเป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาด้านความคิด กล่าวคือ เด็กใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายทำให้เข้าใจตนเองและสิ่งต่าง ๆ ใช้สื่อความคิดของตนไปสู่คนอื่น เมื่อเติบโตขึ้นก็ใช้ภาษาเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลก อย่างเป็นเหตุเป็นผล และเชื่อมโยงสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งที่คล้ายกัน

6. การพัฒนาทางความคิด สังกัดได้จากการมีความสามารถเลือกทำกิจกรรม และเลือกที่จะสนใจเหตุการณ์ได้เมื่อมีทางเลือกมาพร้อม ๆ กัน

หลักการสำคัญที่เป็นโครงสร้างของความรู้ของมนุษย์ บรุนเนอร์แบ่งขั้นพัฒนาการคิดในการเรียนรู้ของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้น ซึ่งคล้ายคลึงกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ ได้แก่

1. ขั้นการกระทำ (Enactive Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำและการสัมผัส เป็นระยะที่ทารกเข้าใจสิ่งแวดล้อมจากการกระทำ มีลักษณะของพัฒนาการด้านทักษะ ดังนั้น ทารกจะเคลื่อนไหว จับ กัด ตะแคง และตอกสิ่งของเพื่อให้รู้จักสิ่งเหล่านั้น และมีประสบการณ์

2. ขั้นจินตนาการหรือสร้างมโนภาพ (Piconic Stage) เด็กเกิดความคิดจากการรับรู้ตามความเป็นจริง และการคิดจากจินตนาการด้วย

3. ขั้นใช้สัญลักษณ์และคิดรวบยอด (Symbolic Stage) เริ่มตั้งแต่อายุ 3 ปี โดยในขั้นนี้เด็กบางคนเริ่มตั้งแต่ปลายขวบแรกถึง 3 ½ ปี โดยข้อมูลต่าง ๆ ได้มาจากการนี้กวาดภาพในสมอง เด็กเข้าใจเฉพาะจากสิ่งที่รับรู้ทำไปโดยไม่ได้ผ่านการคิด แต่จะสนใจแสงสว่าง เสียง การเคลื่อนไหว เด็กเริ่มเข้าใจเรียนรู้ความ สัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น

จากแนวคิดอันหลากหลายเกี่ยวกับขั้นพัฒนาการเด็กของนักจิตวิทยาเป็นสิ่งที่ยืนยันเกี่ยวกับความสำคัญของเด็กในช่วงปฐมวัย เนื่องจากถือเป็นวัยรากฐานของชีวิตมนุษย์ บุคลิกภาพและการแสดงพฤติกรรมจะขึ้นอยู่กับกรอบมโนทัศน์ สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ตลอดจนปัจจัยด้านความพร้อมภายใน การมีความรู้ความเข้าใจ และมีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงวัยนั้น จะช่วยให้พัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตได้อย่างมีคุณภาพ สมบูรณ์พร้อมทั้งสติปัญญา กาย และจิตใจ

2. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า

พัฒนาการในแต่ละด้านของเด็กมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของเด็ก ตลอดจนการเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศ คุณภาพของประชากรนั้นมีรากฐานมาจากเด็กที่มีความสมบูรณ์เต็มตามศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรกของชีวิต คือแรกเกิดจนถึง 6 ขวบ หรือเด็กในวัยก่อนประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างมาก ดังนั้น หากพัฒนาการของเด็กไม่เป็นไปตามศักยภาพหรือช่วงวัย ย่อมส่งผลให้คุณภาพของประชากรลดลงด้วย การทำความเข้าใจและเฝ้าระวังพัฒนาการเด็กที่มีภาวะสงสัยล่าช้าจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นการสอดส่องและเฝ้าติดตามสำหรับแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันที่

2.1 ความหมายของพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า

กระทรวงสาธารณสุข (2561, น. 38) ได้อธิบายถึง เด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า คือ เด็กที่ได้รับตรวจคัดกรองพัฒนาการ โดยใช้คู่มือเฟียร์ริงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) แล้วผลการตรวจคัดกรอง ไม่ผ่านครบ 5 ด้าน ในการตรวจคัดกรองพัฒนาการครั้งแรกและครั้งที่ 2 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เด็กที่มีพัฒนาการช้า คือ เด็กที่มีพัฒนาการไม่สมวัยเมื่อเทียบกับเด็กปกติ เด็กอาจมีพัฒนาการช้าในบางด้านหรือทุก ๆ ด้าน เช่น บกพร่องด้านการเคลื่อนไหว ด้านภาษา ด้านสติปัญญา หรือด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง เป็นต้น โดยสาเหตุหลัก ๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กเกิดจากความล่าช้ามีหลายประการสามารถเกิดได้ทั้งก่อนคลอด ขณะคลอด และหลังคลอด เช่น จากโรคทางพันธุกรรม โรคทางสมอง โรคทางระบบต่อมไร้ท่อ การติดเชื้อ และแม้กระทั่งจากการเลี้ยงดูเด็กที่ไม่ถูกต้อง ผลกระทบภายนอกจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้เด็กไทยที่มีพัฒนาการล่าช้ามีจำนวนเพิ่มขึ้น หากไม่ได้รับการวินิจฉัยและการช่วยเหลืออย่างถูกวิธีตั้งแต่เริ่มแรก หรือช่วงวัยที่สมองยังสามารถปรับตัวและพัฒนาได้ โอกาสที่เด็กจะมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างเต็มศักยภาพก็ย่อมลดลงไปด้วย ดังนั้น ช่วงปฐมวัยของมนุษย์จึงสำคัญมากเพราะสมองมีการเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว การอบรมเลี้ยงดูในช่วงวัยนี้จะมีผลต่อคุณภาพของบุคคลไปตลอดชีวิต (นิตยา คชภักดี, 2558, น. 5)

โดยปกติเด็กมีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของตนเอง เช่น การสบตา หรือการส่งเสียง การพูด การกลิ้งของเล่น หรือการเดินก้าวแรก เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาทักษะเหล่านี้เรียกว่า ลำดับการพัฒนาสำคัญ ๆ ในแต่ละช่วงเวลา (Developmental milestones) ซึ่งมักจะเกิดขึ้นตามช่วงวัยที่สามารถสังเกตและคาดการณ์ได้ ซึ่งเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าจะมีการพัฒนาทักษะเหล่านี้ล่าช้ากว่าปกติตนเอง

2.2 การประเมินพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า

การประเมินพัฒนาการเด็กเป็นการเฟียร์ริงเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัย เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีระดับความสามารถด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร สมวัยหรือไม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำพ่อแม่ หรือคนที่เลี้ยงดูให้มีการดูแลและจัดสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของเด็ก ซึ่งมีส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้ (พนิต โล่เสถียรกิจ และคณะ, 2558, น. 13-14)

2.2.1 องค์ประกอบของพัฒนาการ

1) ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross motor) ซึ่งจะพิจารณาจากท่าทาง การทรงตัว และการเคลื่อนไหวของร่างกายโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น การชันคอ คลาน นั่ง เดิน กระโดด

2) ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและการปรับตัว (Fine Motor Adaptive) เป็นการใช่มือหยิบจับวัตถุ การใช้ตา และทักษะในการทำงานประสานกันของอวัยวะต่าง ๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาวิธีการเวลา และความแม่นยำในการทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้ดีขึ้น และเกิดการเรียนรู้

3) ด้านภาษา (Language) เป็นความสามารถในการใช้เสียง การสื่อสาร และพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อสื่อความหมายความเข้าใจซึ่งกันและกัน อาจแสดงออกโดยสีหน้าท่าทาง ภาษาพูด โดยแบ่งออกเป็นส่วนของความเข้าใจในภาษา เช่น การฟังเข้าใจในการสื่อสารของผู้อื่น และการใช้ภาษา เช่น การพูดสื่อภาษาโดยการแสดงท่าทางและเสียง

4) ด้านสังคม และการช่วยเหลือตนเอง (Personal-Social) เป็นความสามารถในการดูแลช่วยเหลือตนเอง ตลอดจนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสังคม

การประเมินพัฒนาการเด็กจะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือมีแนวโน้มที่จะเกิด ดังนั้น การประเมินพัฒนาการจึงถือเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องมีการจัดให้มีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

2.2.2 หลักการของการประเมินพัฒนาการเด็ก มีดังนี้

1) การประเมินพัฒนาการของเด็กจะต้องมีการประเมินหลาย ๆ ครั้งก่อนที่จะสรุปผล ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้ข้อสรุปตรงกับข้อเท็จจริง

2) การตีความ หรือการสรุปผล การประเมินพัฒนาการนั้นต้องมีความเป็นปรนัย กล่าวคือ มีการแปลผลตามข้อมูลที่ปรากฏ ไม่ลำเอียงหรือมีอคติใด ๆ ถ้าเป็นไปได้ควรมีผู้ประเมินมากกว่า 1 คน ผลจากการประเมินเด็กถือเป็นความลับไม่ควรเปิดเผยแก่ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่ถือเป็นปัญหาของเด็ก

3) ในการเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กวัยเดียวกันต้องมีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

เมื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือการเข้าสู่ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการของเด็ก ซึ่งการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งวิธีการที่เหมาะสมและนิยมนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (Yushiva, 2014, อ้างถึงใน พัทรี จิวพัฒนกุล, 2559, น. 25-27)

2.3 วิธีการในการประเมินพัฒนาการเด็ก มีดังนี้

2.3.1 การสังเกตและการบันทึกการสังเกต

การสังเกตและการบันทึกการสังเกต มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตที่มีเป้าหมายและความต้องการที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวัน และเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และทำการจดบันทึกไว้การสังเกตเป็น

2.3.2 วิธีการที่ผู้สอนใช้ในการศึกษาพัฒนาการของเด็ก

เมื่อมีการสังเกตก็ต้องมีการบันทึก การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กมีการเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่าย ๆ คือ

1) แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่างโดยบรรยายถึงพฤติกรรมของเด็ก ในการบันทึกนั้นต้องระบุวัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวันที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง

2) การบันทึกรายวัน ใช้บันทึกเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนซึ่งต้องบันทึกทุกวัน การบันทึกรายวัน คือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้น สำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะรับ คำปรึกษา เพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

3) แบบสำรวจรายการ ช่วยให้ผู้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียด เหมาะสมกับเด็ก การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมิน ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

2.3.3 การสัมภาษณ์ด้วยวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคล

ควรจัดการพูดคุยแบบเป็นส่วนตัว มีห้องเฉพาะที่ซึ่งเด็กสามารถแสดงออกหรือพูดคุยได้อย่างอิสระ เพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ควรใช้คำถามที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้เด็กได้ คิดและตอบอย่างอิสระ วิธีการนี้มีเครื่องมือหลายชนิด เช่น แบบสอบถาม ผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ

ในส่วนของเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า นั้น มีคู่มือเฉพาะไว้เพื่อคัดกรอง คือ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) ได้ถูกจัดทำขึ้นภายใต้ โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 โดย คณะผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการ โครงการฯ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง และเป็นหน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ให้ความดูแลคัดกรอง

พัฒนาการเด็กอายุ 9, 18, 30 และ 42 เดือน ติดตามประเมินพัฒนาการซ้ำในเด็กที่พบพัฒนาการสงสัยล่าช้า รวมทั้งส่งต่อเด็กที่พบพัฒนาการล่าช้าให้ได้รับการแก้ไขรักษาได้อย่างทันท่วงที

จากบทสรุปการเยี่ยมเสริมพลังในปี 2559 “โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558” พบข้อสังเกต คือ 1) การถ่ายทอดการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีการแจกคู่มือฯตั้งแต่แรกเกิดยังไม่เป็นนโยบายเดียวกันทั่วประเทศ 2) ด้านการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทักษะการใช้คู่มือฯเจ้าหน้าที่ไม่มั่นใจในการใช้ พบข้อสังเกต คือ 1) การถ่ายทอดการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีการแจกคู่มือฯ ตั้งแต่แรกเกิดยังไม่เป็นนโยบายเดียวกันทั่วประเทศ 2) ด้านการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทักษะการใช้คู่มือฯ เจ้าหน้าที่ไม่มั่นใจในการใช้คู่มือฯ และขั้นตอนการประเมินตามข้อพัฒนาการในคู่มือฯไม่ชัดเจนและสร้างความสับสนให้กับผู้ปฏิบัติงาน คัดกรองพัฒนาการเด็ก สถาบันพัฒนาอเนกวัยเด็กแห่งชาติกรมอนามัย จึงได้ทำการสำรวจการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ใช้รูปแบบการประเมินผลออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้ประโยชน์จากคู่มือฯ ในกลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และครูผู้ดูแลเด็ก 2) สร้างแนวทางการพัฒนาคู่มือฯให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ กลุ่มเป้าหมายหลัก 3 กลุ่ม คือ 1) พ่อแม่ผู้ปกครอง 2) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 3) ครูผู้ดูแลเด็กจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 1,504 คน แบบสอบถามการใช้“คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย” ได้พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์ประเด็นการเยี่ยมเสริมพลังพื้นที่ ของคณะทำงานพัฒนาอเนกวัยเด็กปฐมวัย สถาบันพัฒนาอเนกวัยเด็กแห่งชาติ ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการรับรู้และเข้าถึงคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ส่วนที่ 3 ความเข้าใจในเนื้อหาและการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจต่อเนื้อหา และรูปเล่มคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยฉบับใหม่ ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ (สถาบันพัฒนาอเนกวัยเด็กแห่งชาติ, 2560, น. 50-51)

2.4 แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

เด็กวัยก่อนเรียน (Pre-school) อายุ 3-6 ปี ต้องการความเป็นอิสระ อยากรู้อยากเห็น ต้องการความเป็นตัวของตัวเอง วัยนี้จึงเป็นวัยสำคัญที่จะก้าวไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การอบรมเลี้ยงดู ภาวะการเจ็บป่วยและสภาพแวดล้อม จะเป็นตัวกำหนดให้เด็กเติบโตมาเป็นบุคลิกภาพต่างๆ และก่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของเด็กแต่ละคน เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการและควรมีการส่งเสริม

พัฒนาการ (ชมรมจิตแพทย์เด็กแห่งประเทศไทย 2550; พรทิพย์ ศิริบูรณ์พัฒนา 2551 อ้างถึงใน กมลทิพย์ ขลังธรรมเนียม, 2557, น. 157-158) ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กจะเริ่มมีทักษะในการเคลื่อนไหว รู้จักควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ได้ดีขึ้น มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ ดังนั้น ควรส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น การเดิน การกระโดด ถีบจักรยานสามล้อ การไต่และถอดเสื้อตัวเอง รับประทานอาหารเอง เป็นต้น ส่วนกล้ามเนื้อมัดเล็ก เด็กวัยนี้จะสามารถใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือได้ดี จึงควรส่งเสริมให้เด็กวาดรูป จิตเขียน หรือลากเส้น สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมตาม แบบ หรือวาดรูปคน เป็นต้น พัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กจะมีความอยากรู้อยากเห็น มีจินตนาการค่อนข้างสูง ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget's theory of cognitive) เด็กวัยนี้จะมี พัฒนาการแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

1) ระยะก่อนมีมีโนทัศน์ อายุ 2-4 ปี เด็กจะสร้างภาพในใจ มีภาพของบุคคลที่รักติดอยู่ในใจ การแยกจากหรือห่างไกลคนที่รักจะทำให้เด็กเกิดความทุกข์ใจ ดังนั้น การให้เด็กได้ดูรูปภาพถ่ายของบุคคลที่เด็กรักยามที่จะต้องแยกจากจะช่วยทำให้เด็กปรับความรู้สึกได้ดีขึ้น

2) ระยะนี้รู้ อายุ 4-6 ปี เด็กจะคิดว่าสิ่งที่ไม่มีชีวิตทุกสิ่งเป็นสิ่งมีชีวิต เช่น ตุ๊กตาสามารถพูดได้ เป็นเพื่อนคุยยามเหงาได้ การเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ (symbolic play) จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้ระบายความรู้สึก อารมณ์ที่เก็บกดจากการเล่น เช่น การให้เด็กเล่นนิยายตุ๊กตาหลังจากเด็กได้รับการฉีด วัคซีน เป็นต้น เด็กจะมีความอยากรู้อยากเห็น มีจินตนาการค่อนข้างสูง ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ เด็กแสดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างเปิดเผย โกรธง่าย หายเร็ว กลัวในสิ่งที่ไม่มีความหมาย อัจฉริยะเมื่อรู้สึกว่าคุณแย่งความรักไป การส่งเสริมการเล่นจะมีผลต่อจิตใจ และอารมณ์ของเด็กมาก เพราะการเล่นจะช่วยระบายความรู้สึกกับข้อใจต่าง ๆ เด็กจะเกิดความ สนุกสนานและลืมความวิตกกังวล ความไม่พอใจออกไป พัฒนาการด้านสังคม เด็กเริ่มออกจากสังคมบ้านเข้าสู่สังคม โรงเรียน เริ่มรู้จักคบและเล่นกับเพื่อน เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามระเบียบและกติกาของ โรงเรียน ดังนั้น พ่อแม่ ครู ต้องส่งเสริมให้เด็กได้เล่นกับกลุ่มเพื่อน ๆ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การเข้าสังคม

3. พัฒนาการด้านสังคม เด็กเริ่มออกจากสังคมภายในบ้านเข้าสู่สังคมโรงเรียน เริ่มรู้จักคบและเล่นกับเพื่อน เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามระเบียบและกติกาของโรงเรียน ดังนั้น พ่อแม่ ครู ต้องส่งเสริมให้เด็กได้เล่นกับกลุ่มเพื่อน ๆ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การเข้าสังคม

3. แนวคิดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ

แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ มีพื้นฐานมาจากทฤษฎี โดยบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ (Piaget) และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิเซล (Gesell) ซึ่งเกี่ยวข้องกับรูปแบบของลำดับขั้นพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละช่วงวัย และผสมผสาน การให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อ ใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและ สังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา โดยการนำรูปแบบของขั้น พัฒนาการเด็กของทั้งสองทฤษฎีมาบูรณาการร่วมกับหลักการส่งเสริมพัฒนาการตามคู่มือเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุข (2561) ซึ่งมีเนื้อหา สอดคล้องกันและมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กอย่างเป็นลำดับขั้นและดำเนินไปอย่าง เป็นระบบตามช่วงวัย เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการอันมีพื้นฐานของทฤษฎีทางด้านพัฒนาการเด็กมารองรับ

3.1 หลักการเกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรม

หลักการสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ คือ การคัดเลือกและ จัดทำโครงการกิจกรรมจะเน้นการให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ให้แก่ผู้ปกครองเด็กเป็นหลัก โดยอาศัยพื้นฐานการเรียนรู้จากแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)

แนวคิดกระบวนการสร้างความรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้สร้างความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อตนเองจากการปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียน ค้นพบความรู้ และประสบการณ์ด้วยตนเองโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้จัดโอกาส บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการสร้างความรู้ มีขั้นตอน (จันทร์ชัย อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว, 2017, ออนไลน์) ดังนี้

1. ขั้นแนะนำ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน และ เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้จากการสร้างของครูผู้สอน
2. ขั้นทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจ เดิมที่มีอยู่ในเรื่องที่กำลังจะเรียนรู้

3. **ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด** เป็นขั้นที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการสร้างความรู้ตามกระบวนการสร้างความรู้ที่ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

- 1) สร้างความชัดเจนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
- 2) สร้างความคิดใหม่ ๆ จากการอภิปรายร่วมกัน และมีการสาธิตเพื่อให้เกิดความคิดและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้น
- 3) การประเมินความคิดใหม่ด้วยการทดลอง หรือใช้การคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง และการประเมินคุณค่า
- 4) การนำความคิดไปใช้ การให้โอกาสผู้เรียนในการใช้ความรู้ความเข้าใจไปใช้จริง

4. **ขั้นทบทวน** เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ผู้เรียนจะได้ทบทวนความคิดความเข้าใจ โดยการเปรียบเทียบระหว่างความคิดเดิมกับความคิดใหม่ ผลที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการสร้างความรู้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนได้ สิ่งที่เกิดขึ้นที่ตนเองสนใจ อยากเรียนรู้ แล้วจึงศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติม นำไปเชื่อมโยงต่อยอดกับความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เกิดเป็นความรู้ใหม่ของผู้เรียนเอง อีกทั้งได้พัฒนาทักษะและกระบวนการคิด

3.1.2 รูปแบบกิจกรรม

รูปแบบของการดำเนินกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ พัฒนาและคัดเลือกจากแนวคิดของแฮริส (Harris, 1985 อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556, น. 16 – 18) โดยกำหนดรูปแบบของกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างองค์ความรู้และการส่งเสริมในระดับพฤติกรรมในเชิงปฏิบัติ โดยกิจกรรมที่ถูกนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจผ่านการอธิบายหรือบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ ได้แก่ หนังสือ ใบความรู้ สไลด์ (power point) และการใช้สื่อวีดิทัศน์ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้เกิดขึ้นในการบรรยาย

2. การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติร่วมกัน โดยใช้เทคนิคของการระดมสมอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิด วิธีการแก้ปัญหาหรือใช้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ โดยเสรี โดยจะนำมาใช้ในการค้นหาปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3. การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่ชี้ให้เห็นกระบวนการ วิธีการ และการนำความรู้ที่ได้จากการบรรยายไปปรับใช้ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นในสถานการณ์จำลองเพื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนและถูกต้องก่อนนำไปใช้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง

4. การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความจำได้และสามารถนำไปทบทวนซ้ำ

5. การปฏิบัติ (Action) เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานการณ์จริง

6. การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ (Instrumenting and testing) กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบในการวัดระดับความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม

7. การสังเกต (Observing) เป็นกิจกรรมที่เป็นการสังเกตพฤติกรรมและความสนใจในการทำกิจกรรมตามสถานการณ์จริง เพื่อวิเคราะห์สภาพความเป็นจริงของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งจะช่วยให้ทราบจุดดีหรือจุดบกพร่อง เพื่อการประเมินผลปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อไป

ในการออกแบบชุดกิจกรรมแนวแบบบูรณาการในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดรูปแบบกิจกรรมนิเทศของแฮริสเป็นหลัก โดยทำการคัดเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้และการปฏิบัติจริง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมพฤติกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้เกิดขึ้นได้ครอบคลุมหลากหลายมิติ

4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง และการอบรมเลี้ยงดูเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล

4.1 บทบาทของผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดูเด็กอนุบาล

ในช่วงวัยก่อนอนุบาล ครอบครัวมีความสำคัญอย่างมากสำหรับเด็กเล็ก ในการที่จะส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เนื่องจากเด็กมีการเรียนรู้สังคมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด โดยเฉพาะแม่ เพราะสัมผัสจากการโอบอุ้มจะส่งผลต่อความรู้สึกของเด็ก เด็กจะเรียนรู้ในการตอบสนองจากพฤติกรรมสัมผัสทั้งทางบวกและทางลบ ต่อมาเมื่อเด็กเติบโตขึ้น รู้จักที่เข้ากลุ่ม เด็กจะเห็นพฤติกรรมเพื่อนหรือผู้อื่น การเล่นจะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ทางสังคมของเด็ก พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ ดังนี้ (บุบผา เรืองรอง, 2013, ออนไลน์)

1. ควรดูแลลูกด้วยความรักและเอาใจใส่ พ่อสามารถกระทำได้โดยการโอบอุ้มลูก พูดยุ้ยหอกลื้อ กล่อมลูกนอน จะเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างพ่อ-ลูกดีเท่าแม่ ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้ทางสังคมให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

2. การเป็นอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน ทั้งการปฏิบัติตัวในสังคม การใช้ภาษา การปฏิบัติต่อเด็ก เพราะสิ่งเหล่านี้คือพื้นฐานการเรียนรู้ทางสังคมที่เด็กสัมผัสและรับรู้ได้จากการปฏิบัติตนต่อกัน เด็กจะมีการเลียนแบบการปฏิบัติตนในสังคมจากพ่อแม่ ในเด็กวัยทารก 6 เดือนขึ้นไป การหยอกล้อด้วยเสียงร้องเพลงหรือการเล่นผ่านการพูดยุ้ยจากพ่อแม่ นอกจากกระตุ้นพัฒนาทางภาษาของเด็กแล้วการหยอกล้อเป็นการสื่อถึงสัมผัสรักซึ่งเด็กจะเริ่มรู้วิธีการเลียนแบบต่างๆ ตามมารวมทั้งเลียนแบบพฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ ด้วย

3. การให้สิ่งเสริมแรง อาทิ การแสดงความชื่นชมยินดีกับความสำเร็จ การให้กำลังใจต่อการสู้ปัญหาอุปสรรค เช่น ตบมือ กอด หอมแก้มเด็ก เมื่อเด็กเริ่มหัดยืน หัดเดิน หรือทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง เมื่อเด็กทำผิดพลาดมีการพูดกับเด็กอย่างนุ่มนวล เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นการกล่อมเกลานุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งเด็กจะจดจำและเลียนแบบทำที่ตามที่พ่อแม่แสดงออก

4. การนำเด็กไปพบปะเยี่ยมญาติผู้ใหญ่และพี่น้องกัน สามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้สังคมที่กว้างขึ้น เป็นการเสริมสร้างทักษะทางสังคม

5. ส่งเสริมการเล่น ทั้งการเล่นด้วยตนเอง และการเล่นกับพ่อแม่ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถของเด็กได้ในทุกด้าน

6. เล่านิทานให้เด็กฟัง นิทานจะเป็นตัวช่วยในการสร้างบุคลิกภาพให้แก่เด็กได้ดี เพราะมีพลังในการโน้มน้าวทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลและสังคมได้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสมองและการภาษาที่ดีได้

7. มีการประเมินพัฒนาการ เด็กในช่วงปฐมวัยเป็นวัยแห่งการเจริญเติบโตที่เกิดการเปลี่ยนแปลงความสามารถและการแสดงออกตามสภาพสิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดู ดังนั้นเด็กจึงควรได้รับการประเมินพัฒนาการทุกช่วง เพื่อวัดความพร้อมและเป็นการวางแผนเพื่อการพัฒนาเด็ก เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากนี้ พ่อแม่ ครูและผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้บทบาทและทำความเข้าใจเด็กปฐมวัยในเรื่องดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, น. 8)

1. ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาด้านต่างๆ ในตัวเด็กแต่ละคน และทำความเข้าใจว่าเด็กปฐมวัยอยู่ในวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. หลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบระหว่างเด็กซึ่งอาจกระทบจิตใจและความรู้สึกของเด็ก

3. ครูผู้ดูแลเด็ก ควรหลีกเลี่ยงการสอนเด็ก ทดสอบความรู้ความสามารถเด็กเพื่อตัดสินเด็กขณะที่พ่อแม่ควรใช้วิธีการอธิบายโดยไม่ตัดสินว่าลูกไม่ฉลาดหรือเข้าใจช้า

4. ไม่ควรบ่งชี้ว่าเด็กหรือลูกเป็นเด็กอัจฉริยะเมื่อเด็กหรือลูกตอบคำถามได้ดี เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กไม่สามารถตอบคำถามได้หรือไม่เข้าใจในสิ่งต่าง ๆ พูดไม่เก่ง ไม่ควรบ่งชี้ตัดสินว่าเด็กโง่ หรือไม่ฉลาด แต่ควรเฝ้าสังเกตพฤติกรรม และค่อย ๆ ส่งเสริมให้กำลังใจเด็กให้เด็กมีความสามารถแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมตามวัย นอกจากนี้ อาจบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจเพื่อนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

5. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มที่ ซึ่งจะมีผลต่อพัฒนาการรอบด้านของเด็ก

4.2 การดูแลสุขภาพอนามัยของเด็ก

โดยภาพรวมของเด็กปฐมวัยทั้งด้านการเจริญเติบโต สุขภาพกาย พัฒนาการด้านต่าง ๆ และการดำเนินชีวิต การสอนให้เด็กรู้จักการดูแลตนเองเพื่อการมีสุขภาพอนามัยที่ดีนั้น นอกจากจะช่วยให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อยยังเป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เนื่องจากขณะเจ็บป่วยเด็กมักจะมีพัฒนาการถดถอยรวมทั้งขาดโอกาสในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิต สุขอนามัยเบื้องต้น สำหรับเด็กปฐมวัยควรเริ่มจากเรื่องพื้นฐานในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การกิน นอน และขับถ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, น. 9-10) ดังนี้

4.2.1 การกิน

ควรให้เด็กได้รับสารอาหารอย่างถูกต้องตามหลักโภชนาการการดูแลเด็กให้มีพฤติกรรมกินที่เหมาะสมตามวัยและการเสริมสร้างนิสัยการกินที่ดีตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต มีผลต่อสุขภาพของเด็กในระยะยาว พฤติกรรมกินที่เหมาะสม คือ

1. การเลิกดื่มนมขวดเปลี่ยนเป็นดื่มจากแก้วหรือคูดจากหลอด เพราะการดื่มนมจากขวด มีผลต่อการเกิดฟันผุส่งผลต่อหูทำให้หูอื้อในช่วงเป็นหวัด

2. ฝึกให้เด็กใช้ช้อนตักอาหารเองเมื่อเริ่มทำได้เพื่อสร้างนิสัยรู้จักรับผิดชอบ ต่อตนเอง

3. สอนให้รู้จักรับผิดชอบในการทำความสะอาดภาชนะที่ใช้บ้างตามโอกาสและตามความสามารถ เช่น นำเศษอาหารที่เหลือไปทิ้งไว้ในที่ที่จัดไว้การนำภาชนะไปวางรวมกันหรือเช็ดน้ำ เป็นต้น สุขอนามัยที่เกี่ยวกับการกิน ได้แก่

1) ควรล้างมือก่อนกินอาหารทุกครั้ง

2) หลังกินอาหารและน้ำเสร็จเรียบร้อยในแต่ละมื้อ ควรสอนให้เด็กทำความสะอาดในช่องปาก ทุกครั้ง ด้วยการบ้วนปากหรือแปรงฟัน

3) รู้จักการใช้ช้อนกลางในการตักอาหารที่กินร่วมกันกับคนอื่น

4) กินอาหารเฉพาะที่สุกและสะอาด กรณีที่ต้องการฝึกให้เด็กเริ่มรู้จักกินอาหารบางประเภท เช่น ผักสดและผลไม้ควรสอนวิธีการทำความสะอาดด้วย การสร้างสุขอนามัยที่เกี่ยวข้องกับการกินจะช่วยป้องกันตนเองไม่ให้ติดโรคต่างๆจากการสัมผัสและการกิน รวมทั้งสอนไม่ให้เด็กแพร่เชื้อโรคจากตนเองไปสู่ผู้อื่นด้วย

4.2.2 การนอน

สุขอนามัยเรื่องการนอนเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ช่วงปฐมวัยเพื่อเป็นการสร้างนิสัยการนอน ที่ดีตั้งแต่แรก เด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปีส่วนใหญ่ยังต้องการการนอนพักช่วงกลางวัน 1-2 ครั้ง สุขอนามัยที่เกี่ยวกับการนอน ได้แก่

1. กำหนดเวลาเข้านอนที่แน่นอนและมีการจัดกิจวัตรก่อนนอน
2. เข้านอนและตื่นตรงเวลาเป็นประจำในทุกๆวัน
3. ไม่ทำกิจกรรมที่ใช้พลังงานมากหรือเร่าใจก่อนเข้านอน
4. ไม่ควรเข้านอนขณะหิวหรืออึดจนเกินไป
5. บรรยากาศในห้องนอนควรสงบเงียบ ไม่ควรมีโทรทัศน์ในห้องนอน
6. ไม่ใช่ห้องนอนเป็นสถานที่ทำโทษเด็ก
7. ในเวลากลางวันหรือช่วงระหว่างวัน

4.2.3 การขับถ่าย

เด็กปฐมวัยมีแบบแผนการขับถ่ายแตกต่างกันเช่นเดียวกับการกินและการนอน ปัจจุบันเด็กปฐมวัยนิยมใช้ผ้าอ้อมสำเร็จรูป ทำให้เด็กปฐมวัยมีปัญหาในการขับถ่ายเพราะไม่สามารถฝึกหัดควบคุมการขับถ่ายได้ปัญหาการขับถ่ายของเด็กนอกจากจะทำให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะหรือการปนเปื้อนอุจจาระในระหว่างกินอาหาร ยังอาจนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมอื่น ๆ อีกด้วย ช่วงเวลากลางวันเด็กมักควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะได้ก่อน ซึ่งส่วนมากทำได้ที่อายุประมาณ 2 ปีถึง 2 ปีครึ่ง หลังจากนั้นเด็กจะเริ่มควบคุมการขับถ่ายอุจจาระได้ที่อายุประมาณ 2 ปีครึ่ง หรือ 3 ปีขณะที่ช่วงกลางคืนเด็กสามารถควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะไม่ปัสสาวะรดที่นอนเมื่ออายุประมาณ 3-4 ปี สุขอนามัยที่เกี่ยวกับการขับถ่าย ได้แก่

1. สอนให้เด็กถ่ายในห้องน้ำ โดยห้องน้ำควรดูแลให้สะอาดอยู่เสมอ และมีสภาพเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก
2. ทุกครั้งหลังการขับถ่ายควรสอนให้เด็กล้างมือ ทำความสะอาดอวัยวะเพศด้วยตนเองภายหลังการขับถ่าย และในการทำความสะอาดของเด็กผู้หญิงไม่ว่าจะเป็น

จับถ่ายปัสสาวะหรืออุจจาระควรถอนให้เช็ดหรือล้างจากด้านหน้าไปด้านหลัง เพื่อลดโอกาสปนเปื้อนเชื้อโรคในอุจจาระมาสู่ช่องคลอดหรือท่อเปิดของทางเดินปัสสาวะ

3. ฝึกหัดให้เด็กเข้าห้องน้ำขับถ่ายทุกครั้งที่อยู่สัปดาห์คอยถ่าย ไม่กลั้นอุจจาระหรือปัสสาวะ การควบคุมการถ่ายอุจจาระจะฝึกได้ง่ายถ้าสอนให้เด็กนั่งโถส้วมหรือกระโถน ภายหลังมื้ออาหารมือใดมือหนึ่งเป็นประจำ เพราะภายหลังจากการกินอาหารจะเกิดการเคลื่อนไหวของลำไส้ที่เพิ่มมากขึ้นจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากขับถ่าย

4.2.4 การสอนสุขอนามัยที่เกี่ยวกับการเจ็บป่วย

แนวทางการสอนเรื่องสุขอนามัยที่เกี่ยวกับการเจ็บป่วยให้กับเด็กปฐมวัยสามารถสอนได้ในเรื่องต่อไปนี้

1. เมื่อป่วยมีอาการ ไอจาม น้ำมูกไหล เด็กควรรู้จักการใช้มือหรือผ้าปิดปากหรือจมูกเพื่อป้องกัน การเผยแพร่เชื้อโรคไปสู่ผู้อื่น
2. เมื่อมีคนเจ็บป่วยอยู่ใกล้ตัวไม่ควรเข้าไปใกล้หรือสัมผัส โดยเฉพาะในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียน ควรแยกเด็กโดยให้เด็กหยุดเรียนเพื่อดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด
3. สอนให้เด็กเข้าใจปัจจัยพื้นฐานในการเสริมสร้างให้มีสุขภาพแข็งแรง ได้แก่ การกินอาหารที่มีประโยชน์อาหารสุก สะอาด นอนหลับอย่างเพียงพอออกกำลังกายตามสมควร รับประทานป้องกันโรคตามตารางการรับประทานอย่างครบถ้วน

4.3 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

การเลี้ยงดูและให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ ครู และผู้ใกล้ชิดกับเด็กจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานที่ถูกต้องเพื่อให้การเลี้ยงดูและให้การศึกษอย่างเหมาะสมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการพัฒนาในทุกด้านแก่เด็ก พัฒนาการของเด็กมีลักษณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 11) ดังนี้

1. พัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กแต่ละคนจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันเป็นลำดับตั้งแต่เป็นทารกในครรภ์มารดาโดยไม่มีหยุด ขาดตอน และจะเป็นไปตามแบบแผนเฉพาะ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญและข้ามขั้นตอน เช่น เด็กทุกคนต้องคว่ำได้ก่อนคลาน นั่งก่อนยืน ยืนก่อนเดิน และเดินก่อนวิ่ง หรือการขีดเขียนก็จะขีดเขียนเป็นเส้นยุ่งๆก่อนที่จะเขียนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์
2. พัฒนาการจะเริ่มจากแกนของลำตัวไปสู่อวัยวะส่วนที่ไกลออกไป นั่นคือเด็กจะสามารถเคลื่อนลำตัว ได้ทั้งลำตัวก่อน ต่อมาจึงใช้แขน ใช้มือและใช้นิ้วได้คล่องขึ้นตามลำดับ
3. อัตราเร็วของพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันไป ขึ้นกับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม นั่นคือ เด็กบางคนอาจจะทำอะไรบางอย่างได้เร็วหรือช้ากว่าเด็กคนอื่นในวัยเดียวกัน

4. อัตราในการพัฒนาของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไม่เท่ากัน เช่น สมองในช่วงปฐมวัยเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วขณะที่ฟันแท้เจริญเติบโตอย่างช้า ๆ ความสามารถในการสร้างจินตนาการในช่วงปฐมวัยเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วขณะที่ความสามารถในการคิดเชิงตรรกะเติบโตช้ากว่า

5. พัฒนาการจะมีลักษณะเฉพาะวัยซึ่งปรากฏเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของวัยนั้น ๆ และเป็นพฤติกรรมปกติทั่วไป แต่ถ้าพฤติกรรมที่ปรากฏไม่ตรงตามวัยมักจะเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา พัฒนาการของเด็กที่มีลักษณะเฉพาะวัยจึงอาจใช้ทำนายได้ว่าพฤติกรรมใดจะเกิดขึ้นในช่วงอายุเท่าใด เช่น พฤติกรรมต่างคนต่างเล่น แต่ชอบเล่นอยู่ใกล้เด็กด้วยกัน เป็นพฤติกรรมของเด็กวัย 3 ขวบ เป็นต้น

6. พัฒนาการแต่ละด้านไม่ว่าด้านร่างกายอารมณ์สังคม และสติปัญญา จะมีความเกี่ยวข้องและมีผลต่อกันเสมอ เช่น ปัญหาทางอารมณ์มีผลถึงสุขภาพกาย ความมั่นคงทางจิตใจมีผลต่อการเรียนรู้ เป็นต้น

ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก จำเป็นที่จะต้องเข้าใจพัฒนาการเป็นอย่างดีเพราะถ้าไม่เข้าใจเรื่องอัตราเร็วที่แตกต่างกันของเด็ก อาจเกิดการเปรียบเทียบลูกหรือลูกศิษย์ของตนกับเด็กที่มีพัฒนาการที่เร็วกว่า และพยายามผลักดันลูกจนลูกเกิดความเครียดและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมที่ผู้ใหญ่คิดว่าเป็นปัญหา อาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ไม่เข้าใจพัฒนาการตามวัยของเด็ก การเข้าใจพฤติกรรมตามวัยจะช่วยให้พ่อแม่และครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เหมาะกับวัยของเด็ก ง่ายหรือยากจนเกินไป ไม่คาดหวังผลที่เกินกว่าวัยและง่ายจนเด็กไม่ต้องใช้ความพยายาม การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กอาจทำให้เราตีความพฤติกรรมต่าง ๆ ไม่ถูกต้องและจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่เหมาะสมช่วยให้พ่อแม่และครูสามารถแยกแยะพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัยเกินวัย และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเพื่อให้การส่งเสริมและให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การจัดการเรียนรู้และการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึงไม่ใช่การเร่งเรียนเขียนอ่านการบังคับให้บวกลบเลขและมีการบ้านวันละหลายหน้า แต่เป็นการเรียนรู้สร้างประสิทธิภาพต่อการทำงานของสมองในระยะยาว คือ เรียนรู้อย่างมีความสุขผ่านการเล่นและลงมือทำกิจกรรม เนื้อหาสาระที่เด็กควรรู้ และทักษะที่เด็กควรได้รับ จะเกิดจากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสมกับระดับพัฒนาการภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นมิตร และปลอดภัย มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้คิดและจินตนาการ กิจกรรมที่ได้ใช้ประสาทสัมผัสเพื่อฝึกให้การรับรู้มีความละเอียด ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการ 5 ด้าน พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือ

ตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมตามวัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าเอกสารงานวิจัย ผู้วิจัยสามารถรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

อรุณี หรดาล (2560) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย: แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการด้านร่างกายเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของร่างกาย การเจริญเติบโต และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และทำงานประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหวที่เด็กรู้จักใช้เป็นที่รู้เรื่องมือในการสำรวจตนเอง และโลกรอบ ๆ ตัว การส่งเสริมและพัฒนาร่างกายให้แก่เด็กปฐมวัยนอกจากจะช่วยทำให้เด็กเจริญเติบโตมีโครงสร้างพื้นฐานของร่างกายสมวัยแล้วยังช่วยเสริมสร้าง กระดูกและกล้ามเนื้อให้แข็งแรง ทำงานได้อย่างประสานสัมพันธ์กัน ช่วยการเชื่อมโยงของเซลล์ประสาท กระตุ้นการทำงานของสมองน้อย และช่วยเตรียมความพร้อมในการเขียนให้แก่เด็ก การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการด้านร่างกายให้แก่เด็กปฐมวัย ควรมีความปลอดภัยและให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข รวมถึงการเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้กิจกรรมควรจัดให้ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพอนามัย การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และกล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยเลือกกิจกรรมและสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลาย

สุกัญญา สอนสี ยูนิ ฟงศ์จตุรวิทย์ และนุจรี ไชยมงคล (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมการเล่นแก่บุตรวัยก่อนเรียน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่อารมณ์ของเด็ก และสภาพแวดล้อมที่บ้านกับพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมการเล่นแก่บุตรวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาของบุตรวัยก่อนเรียนที่มารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 76 คน ผลการวิจัยพบว่าพื้นที่อารมณ์ของเด็กและสภาพแวดล้อมที่บ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมการเล่นแก่บุตรวัยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ (2559) ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ สมบูรณ์พร้อมทั้งสติปัญญาและใจ ผู้ที่ทำงานกับเด็กปฐมวัยจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กเป็นบุคคล

กลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดูแล และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษา ความรู้และการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ใน 5 ด้าน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ดูแลเด็กในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 223 คน

ผลวิจัยพบว่า ผู้ดูแลเด็กมีความรู้มากที่สุด คือ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 94.17 และ มีความรู้น้อยที่สุด คือ การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 10.76 มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในเรื่อง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็ก คิดเป็นร้อยละ 91.50 และมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในเรื่อง จัดประสบการณ์หรือใช้สื่อที่ซับซ้อนมากขึ้น เมื่อเด็กทำได้แล้วเปิดโอกาสให้มีการทบทวนหรือทบทวนซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 29.60 ผลจากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะให้จัดโปรแกรมการอบรมแก่ผู้ดูแลเด็กเพื่อพัฒนา ความรู้และการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้ง 5 ด้าน

นาคยา หกพันนา และ ชัยยนต์ เพาพาน (2559) ศึกษาเรื่อง พัฒนาการและการเรียนรู้ ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยพัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่เกิดจาก ทักษะและความสามารถในการรับรู้ของเด็กที่มีต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมโดยการลงมือ ลองถูกลองผิดและการให้แรงเสริมเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาการและการเรียนรู้ทางภาษาที่ดี ซึ่ง ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์ในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยยังต้องใช้ภาษา เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ที่จะทำให้เกิดพัฒนาการทางสังคมและสติปัญญา อย่างไรก็ตาม พัฒนาการและการเรียนรู้ ทางภาษาของเด็กก็มีความต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านวุฒิภาวะ เพศ อายุ ขนาด ของ ครอบครัวยุทธศาสตร์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ครูและผู้ปกครองต้องมีความ เข้าใจในการพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี โดยการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ภาษาที่ ถูกต้องการให้เด็กมีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างการได้ลงมือกระทำจริง และการปะทะกับ สิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะ ทั้ง 4 ด้านคือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการ เขียน บนพื้นฐานการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเป็น การเกิดทัศนคติที่ดี และเรียนรู้อย่างมีความสุข

Pem (2012) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก โดยอธิบายว่า ใน 5 ปีที่ผ่านมาเด็กทั่วโลกกว่า 200 ล้านคน ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้ ใน ส่วนของการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านสังคม เนื่องจากความยากจน สุขภาพไม่

สมบูรณ์ การขาดสารอาหาร และการดูแลด้านคุณภาพ อัตราความชุกของการพัฒนาความรู้ความเข้าใจปัญหาในภูฏานเป็นร้อยละ 15 โดยร้อยละ 33.5 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ขวบเป็นโรคแคระแกรน และร้อยละ 9.9 ของทารกเกิดมามีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ปัจจัยหลัก 5 ประการที่มีส่วนช่วยในการเติบโตและพัฒนาการในวัยเด็ก คือ โภชนาการ พฤติกรรมของพ่อแม่ การเลี้ยงดู การปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม

Cheung (2010) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมและการรู้คิดที่ส่งผลต่อทฤษฎีของจิตใจของเด็ก พบว่า การตรวจสอบอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมต่อการพัฒนาทฤษฎีของจิตใจ การวิเคราะห์ การใกล้เคียง ถูกใช้ในการตรวจสอบว่าเหตุใดปัจจัยแวดล้อม เช่น ครอบครัว (เช่น ความเสี่ยงในครอบครัว) และปัจจัยทางสังคมศาสตร์ (เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครอง) อาจมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของทฤษฎีของจิตใจ ผลเบื้องต้นแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เป็นไปได้ของความเสี่ยงทั้งครอบครัว และการพูดคุยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองกับทฤษฎีของจิตใจ นั่นคือ ความเสี่ยงในครอบครัวอาจชะลอการพัฒนาจิตใจของเด็ก โดยการขัดขวางอัตราการความสามารถในเชิงภาษา ขณะที่การพูดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองอาจช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีที่มีจิตใจขั้นสูงมากขึ้น โดยการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างพ่อแม่และลูกในระหว่างการสนทนา

Janus, Lefort, Cameron, and Kopechanski (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของเด็กอนุบาล เพื่อตรวจสอบปัญหาในการเปลี่ยนไปใช้โรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยสำรวจแหล่งข้อมูลต่าง ๆ (peer-reviewed literature, government) เว็บไซต์การสำรวจผู้ปกครอง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่าปัญหาด้านการบริหาร เช่น การขาดการบูรณาการและการประเมินผล การบริการต่อเด็กและครอบครัว และปัญหาการสนับสนุนจากพ่อแม่ การวิจัยอย่างเป็นระบบเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อระบุปัจจัยที่อำนวยความสะดวกในการปรับตัวให้ประสบความสำเร็จในเด็กอนุบาลที่มีความต้องการพิเศษ

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการสงสัยล่าช้า

จิตรกร ทิพย์สว่าง (2560) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการส่งเสริมให้เด็กเข้ารับตรวจพัฒนาการ (DSPM) โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าสำราญ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมให้เด็กเข้ารับตรวจพัฒนาการและศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าสำราญ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ปกครองเด็ก 0-5 ปี ในเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 212 คน โดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการส่งเสริมให้เด็กเข้ารับการตรวจพัฒนาการที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วย 1) การให้สุขศึกษารายกลุ่มแก่ผู้ปกครองที่นำเด็กเข้ารับวัคซีนในเดือนนั้นเพื่อให้เกิดความตระหนัก พร้อมระบุกลุ่มเป้าหมายให้ผู้ปกครองทราบ 2) ให้บัตรนัดแก่ผู้ปกครอง 3) ให้ อสม.ติดตามเด็กในเขตรับผิดชอบของตนเองเข้ารับการตรวจพัฒนาการผ่านช่องทางไลน์กลุ่ม 4) ประชาสัมพันธ์ผ่านทางหอกระจายข่าวโดยผู้นำชุมชน 5) ถิ่นข้อมูลการเข้าตรวจพัฒนาการของเด็กในแต่ละเดือนและติดตามเด็กที่ไม่มาผ่านช่องทางไลน์กลุ่ม 6) ให้ของรางวัลแก่เด็กที่เข้ารับการตรวจพัฒนาการทุกคน เช่นของเล่นเด็ก นมและขนม ซึ่งของรางวัลนั้นได้รับการสนับสนุนจากคนในชุมชนทั้งผู้นำหมู่บ้าน อสม. และผู้ปกครองเด็กเกิดเป็นกระบวนการทำงานโดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่าผู้ปกครองนำเด็กมารับการตรวจพัฒนาการตามนัดหมายเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยจากเดิมร้อยละ 77.92 เพิ่มขึ้นร้อยละ 93.24

สุมาลัย คำอาจ และคณะ (2559) ศึกษาเรื่อง ผลการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี โดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อศึกษาผลการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการเด็ก 0 - 5 ปี โดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือเด็กอายุแรกเกิดถึง 5 ปี และผู้ปกครองเด็กกลุ่มละ 66 คน พยาบาลวิชาชีพ 1 คน ดำเนินการ 10 มีนาคม – 10 เมษายน 2559 โดยสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กด้านการเลี้ยงดูตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ความรู้และการปฏิบัติด้านการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และประเมินพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุในคู่มือ ผลการวิจัยพบว่า ที่ผ่านมาผู้ปกครองเคยได้รับคู่มือผู้ปกครองเคยได้รับ DSPM ร้อยละ 6.0 เคยได้รับคำแนะนำร้อยละ 86.3 คำแนะนำที่ได้รับส่วนใหญ่จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 83.3 เคยได้รับการตรวจพัฒนาการร้อยละ 71.2 โดยตรวจกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 63.6 ผลการตรวจสมวัยร้อยละ 95.7 ส่วนร้อยละ 4.3 ที่มีพัฒนาการไม่สมวัยจะได้รับคำแนะนำให้ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมและกระตุ้นแล้วกลับมาประเมินซ้ำในอีก 1 เดือนผลการประเมินกลับ สมวัย ร้อยละ 98.5

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุเด็กที่ผ่านทุกด้านที่ประเมิน ร้อยละ 65.2 ไม่ผ่านการประเมิน ร้อยละ 34.8 โดยด้านที่ไม่ผ่านมากที่สุด ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก และสติปัญญา ร้อยละ 18.1 รองลงมาคือพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ร้อยละ 13.6 และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ร้อยละ 9.0 ตามลำดับ พบว่าเพศชายกับเพศหญิงมีพัฒนาการไม่สมวัย ร้อยละ 57.1 และ 42.9 ตามลำดับ ช่วงอายุที่ไม่ผ่านมากที่สุดคือช่วง 49-54 เดือน ร้อยละ 8.5 และช่วงอายุ 10-12, 19-24, และ 43-48 เดือน ร้อยละ 5.1 เท่ากัน เด็กที่มีพัฒนาการไม่สมวัยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงต้นและช่วงกลางของช่วงอายุนั้นคือร้อยละ 80.0 และ ร้อยละ 20.0 จะอยู่ในช่วงปลายของ

ช่วงอายุซึ่งผลการวิจัยที่ได้นี้จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในพื้นที่รับผิดชอบต่อไป

พัชรี จิวพัฒนกุล (2559) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบคัดกรองพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบคัดกรองพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5.0 – 6.0 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 5.0 – 6.0 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลของจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,125 คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. แบบคัดกรองพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยจากคะแนนรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคลื่อนไหว ด้านความคิดรวบยอด และด้านภาษา ซึ่งมีคะแนนเต็ม 93 คะแนน มีเกณฑ์ปกติ และเกณฑ์การตัดสิน ณ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 20

2. เด็กในช่วงอายุ 3.0 – 3.11 ปี ได้คะแนนต่ำกว่า 51 คะแนน โดยเด็กหญิงได้คะแนนต่ำกว่า 51 คะแนน และเด็กชายได้คะแนนต่ำกว่า 52 คะแนน แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการต่ำกว่าวัย

3. เด็กในช่วงอายุ 4.0 – 4.11 ปี ได้คะแนนต่ำกว่า 63 คะแนน โดยเด็กหญิงได้คะแนนต่ำกว่า 62 คะแนน และเด็กชายได้คะแนนต่ำกว่า 63 คะแนน แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการต่ำกว่าวัย

4. เด็กในช่วงอายุ 5.0 – 6.0 ปี ได้คะแนนต่ำกว่า 71 คะแนน โดยเด็กหญิงได้คะแนนต่ำกว่า 70 คะแนน และเด็กชายได้คะแนนต่ำกว่า 73 คะแนน แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการต่ำกว่าวัย

เยาวรัตน์ รัตน์นันต์ (2559) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย เขตสุขภาพที่ 8 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทยเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปัจจัยด้านมารดา ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยด้านเด็ก และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านมารดา ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยด้านเด็กกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยจำนวน 905 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 66.3 พัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ 33.7 และมีพัฒนาการสงสัยล่าช้าด้านภาษามากที่สุด ร้อยละ 36.6 ในภาพรวม ในเด็กอายุ 0-2 ปี และเด็กอายุ 3-5 ปี มีพัฒนาการเกินวัยด้านกล้ามเนื้อมากที่สุด

จินตนา พัฒนพงษ์ธร, ชัยชนะ บุญสุวรรณ และนฤมล ธนเจริญวัชร (2558) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไทย ปี 2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบกับสถานการณ์จากการสำรวจที่ผ่านมศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านชีวภาพของผู้เลี้ยงดูและเด็กปฐมวัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยาที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการพยากรณ์โอกาสปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อย 6 เดือนอย่างต่อเนื่อง และเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 8 เดือน 16 วัน ถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน

29 วัน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม กลุ่ม 1 อายุ 8 เดือน 16 วัน - 2 ปี 11 เดือน 29 วัน สัดส่วน 49.12 จำนวน 4,715 คน กลุ่ม 2 อายุ 3 - 5 ปี 11 เดือน 29 วัน สัดส่วน 50.88 จำนวน 4,885 คน

ผลการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ 72.8 เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า พัฒนาการสมวัยด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่สูงสุด ร้อยละ 92.2 รองลงมาด้านสังคม ร้อยละ 90.6 พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร้อยละ 88.8 และด้านภาษาพูดต่ำสุด ร้อยละ 73.6 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ 4 ครั้งที่ผ่านมาใน ปี พ.ศ.2542, 2547, 2550, 2553 และ ปี พ.ศ. 2557 พบว่าพัฒนาการเด็กปฐมวัยไม่มีความแตกต่าง แนวโน้มยังคงอยู่ในอัตราคงที่ ร้อยละ 71.7, 72.0, 67.7, 73.4 และ 72.0 ตามลำดับ

พนิต โฉ่เสถียรกิจ และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัย และศึกษาปัจจัยด้านแม่ ปัจจัยแวดล้อมและปัจจัยด้านเด็กที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็น เด็กไทยอายุตั้งแต่ 8 เดือน 16 วัน ถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน และพ่อแม่หรือผู้ดูแลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับเด็กที่อาศัยในประเทศไทย จำนวน 9,986 คน ผลการวิจัย พบว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทยมีพัฒนาการสงสัยล่าช้าร้อยละ 27.2 โดยล่าช้าด้านภาษามากที่สุดร้อยละ 19.7 รองลงมาด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านสังคมและการช่วยเหลือตัวเองและด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ร้อยละ 8.9, 7.5 และ 6.7 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยด้านแม่ ได้แก่ อายุ เมื่อตั้งครรภ์ การศึกษา อาชีพ การฝากครรภ์ การคลอด แม่ที่โรคประจำตัว และภาวะแทรกซ้อน รวมทั้งการได้รับยาเสริมไอโอดีนขณะตั้งครรภ์ ส่วนปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ อายุ ผู้ดูแล ระดับการศึกษาของผู้ดูแล อาชีพของผู้ดูแล ลักษณะครอบครัว รายได้ครัวเรือน การเล่นกับเด็ก และการเล่านิทานให้เด็กฟัง สำหรับปัจจัยด้านเด็ก ประกอบด้วย อายุครรภ์เมื่อคลอด น้ำหนักแรกคลอด การได้รับยาเสริมธาตุเหล็ก ภาวะออกซิเจนที่ 1 และ 5 นาที เด็กที่มีภาวะแทรกซ้อนหลังคลอดและมี โรคประจำตัว

ภรณี แก้วลี (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ที่อยู่ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี ตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ปกครองและเด็กอายุแรกเกิดถึง 5 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จำนวน 377 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กมีพัฒนาการโดยรวมเหมาะสมตามวัยร้อยละ 78 ไม่เหมาะสมตามวัยร้อยละ 22
2. เด็กมีพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ไม่เหมาะสมตามวัยมากที่สุดคือ ร้อยละ 10.6 รองมาคือพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ร้อยละ 6.4

3. คะแนนความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กของพ่อแม่ หรือผู้ดูแล ร้อยละ 38.5 อยู่ในระดับต่ำ ร้อย ละ 56.5 อยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 5 อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.32 คะแนน ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 2.98

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ได้แก่ การ เจ็บป่วยของเด็กด้วยเรื่องไข้สูง โรคอุจจาระร่วง โรคปอดบวม หนาวหวนก ชัก การกินนมแม่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของพ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็ก จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กจะเป็นปัจจัยจากตัวเด็กและจากครอบครัว

ข้อมูลนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการและการแก้ปัญหาพัฒนาการของเด็กในระดับครอบครัวและประเทศชาติได้ต่อไป

นิรมัย คุ่มรักษา, พรพิมล ชีรนนันท์, สุภรพรรณ ศรีหิรัญรัมย์, บุศรา กุฬพันธ์, และ เอกชัย เกิดสวัสดิ์ (2557) ศึกษาเรื่อง สภาวะการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก วัตถุประสงค์เพื่อติดตาม สภาวะการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เป็นการติดตามผลการประเมินพัฒนาการเด็กที่เกิดในปี พ.ศ. 2553 ที่เคยประเมินไว้ในปี 2555 จำนวน 1,159 คน มีเด็กพัฒนาการสมวัย 663 คน และเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้า 496 คน สุ่มแบบเจาะจงเพื่อประเมินพัฒนาการด้วยอนามัย 55 สัมภาษณ์พ่อแม่หรือผู้ดูแล และสัมภาษณ์บุคลากร สาธารณสุขจำนวน 173 คน ผลที่ได้ พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการสมวัยมีพัฒนาการก้าวหน้าร้อยละ 80.5 (ยังสมวัย) และ ไม่ก้าวหน้า ร้อยละ 19.5 (สงสัยล่าช้า) และเด็กที่สงสัยว่ามีพัฒนาการล่าช้ามีพัฒนาการก้าวหน้า (กลับมาสมวัย) และมีพัฒนาการดีขึ้น ร้อยละ 29.6 และ ไม่ก้าวหน้า ร้อยละ 70.4 (ยังสงสัยล่าช้า) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้า ของพัฒนาการ ได้แก่ อายุครรภ์ ภาวะการคลอดปัญหาช่วงแรกคลอดและผู้ดูแลหลักการดำเนินงาน ให้บริการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในคลินิกสุขภาพเด็กดีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีอัตราส่วน เจ้าหน้าที่ต่อเด็ก เป็น 1 ต่อ 10 คัดกรองด้วยอนามัย 55 ร้อยละ 32.9 ให้คำแนะนำพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูในเด็กสมวัย ร้อยละ 75.1 ประเมินซ้ำด้วยคู่มือประเมินและป้องกันปัญหาพัฒนาการเด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี (Thai Developmental Skills Inventory, TDSI) พร้อมให้คำแนะนำพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูในเด็กไม่สมวัยร้อยละ 13.9 ส่งต่อโรงพยาบาลชุมชนในเด็กไม่สมวัยที่กลับมาประเมินซ้ำ ร้อยละ 40.5

Ayele (2014) ศึกษาเกี่ยวกับการคัดกรองพัฒนาล่าช้าในเด็ก ปัจจัยเสี่ยงและการแทรกแซง การศึกษาหลาย ๆ ครั้ง เน้นถึงความสำคัญของการทดสอบพัฒนาการและความพร้อมที่จะช่วยให้สามารถระบุผู้ที่ต้องการจะทำการสนับสนุนหรือการประเมินผลต่อไปได้ นอกจากนี้การวิจัย พบว่า เด็ก ๆ ที่มีความเสี่ยงหรือผู้ที่มิประสบความสำเร็จเกี่ยวกับพัฒนาการล่าช้าเมื่อผ่านการ

แทรกแซงให้ผลทางบวกในการพัฒนา จากผลการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ข้อแรก คือ การตรวจคัดกรองพัฒนาการล่าช้าในเด็กทารกและเด็กเล็กในแอตลิส อาบาบา ปัจจัยที่สองคือการระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความล่าช้าในการพัฒนาทั่วโลก และการแทรกแซงทารกและเด็กเล็กที่มีการเพิ่มขึ้นของพัฒนาการบางอย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ จึงใช้การสำรวจเชิงบรรยายและการออกแบบกึ่งทดลอง

ผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 28.13 ของเด็กทารกและเด็กเล็กที่เข้าร่วมในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความล่าช้าของการพัฒนาการทั่วโลก และพัฒนาการจะล่าช้ามากขึ้นในกลุ่มของการพัฒนาสมองเนื่องจากเด็ก ๆ มีพัฒนาการล่าช้าในส่วนนี้ถึงร้อยละ 30.53 จากปัจจัยเสี่ยงที่ได้รับการประเมินในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า อายุของมารดา การมีน้ำหนักตัวแรกเกิดต่ำ การลงโทษทางร่างกาย การไม่ได้เล่นของเล่น การสัมผัสกับความเจ็บป่วยและขนาดครอบครัว พบว่ามีความสัมพันธ์กับความล่าช้าในการพัฒนาทั่วโลก อย่างไรก็ตามตัวแปรพยากรณ์ความแปรปรวนของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีน้อยมาก และร้อยละ 19.9 เป็นความแปรปรวนที่อธิบายในคะแนนการสื่อสารของเด็ก ช่วงอายุ 18 เดือน ผลการศึกษากการแทรกแซงพบว่าทารกและเด็กเล็กในกลุ่มเปรียบเทียบมีผลดีกว่ากลุ่มควบคุม

Oberklaid, Baird, Blair, Melhuish, and Hall (2013) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแทรกแซงสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก โดยพบว่า เด็กหลายคนมาถึงโรงเรียนด้วยปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการและพฤติกรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและอาจส่งผลกระทบต่อตลอดชีวิต มีความเกี่ยวพันอย่างมากระหว่างช่องโหว่ของการพัฒนาในโรงเรียน และปัจจัยเสี่ยงของครอบครัวและแม่ จึงมีการรวบรวมเอกสารที่แสดงถึงแนวโน้มที่จะสร้างความแตกต่างให้กับเด็ก และปรับปรุงการสนับสนุนครอบครัว โปรแกรมการศึกษา และการดูแลเด็กที่มีคุณภาพสูงในช่วงวัยก่อนเรียน และการตรวจหาปัญหาและปัจจัยเสี่ยงต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่

Shonkoff, Hauser-Cram, Krauss, Upshur, and Sameroff (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของทารกแรกเกิดที่มีความบกพร่องและครอบครัว โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 10.6 เดือนรวม 54 คน ที่มีภาวะดาวน์ซินโดรม, 77 คนที่มีความบกพร่องทางด้านสมอง และ 59 คนที่มีความล่าช้าในการพัฒนาของสาเหตุที่ไม่แน่นอน เก็บข้อมูลระหว่างการเยี่ยมบ้าน 2 ครั้ง (ภายใน 6 สัปดาห์หลังเข้ารับโครงการ และ 12 เดือนต่อมา) รวมถึงการประเมินเด็กอย่างเป็นทางการรวบรวมข้อสังเกตการปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็กการสัมภาษณ์ของแม่ และแบบสอบถามที่ทำโดยพ่อแม่ทั้งสองคน การเปลี่ยนแปลงพัฒนาการในเด็ก (ความสามารถในการใช้จิตวิทยา การปรับตัว การเล่นที่เกิดขึ้นเอง และทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับเด็ก) มีอิทธิพลทางเพศและ

ลักษณะทางสุขภาพที่แตกต่างกัน โดยตัวทำนายที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลง คือ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากความบกพร่องทางจิตใจของเด็ก การเข้าเรียน และครอบครัว

Crnice, Hoffman, Gaze and Edelbrock (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กและพัฒนาการล่าช้า โดยพบว่า เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าจะมีปัญหาพฤติกรรมที่สูงกว่าเด็กที่มีพัฒนาการปกติ ซึ่งบทความนี้ทบทวนการวิจัยในปัจจุบันเกี่ยวกับการเกิดและลักษณะของปัญหาพฤติกรรมในเด็กเหล่านี้ด้วยความสนใจเป็นพิเศษ กับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเด็กเล็ก ตลอดจนประเภทและความรุนแรงของปัญหาที่ได้รับการปฏิบัติเมื่ออายุได้ 2 ปี นำเสนอหลักฐานในการสนับสนุนกรอบแนวคิดเพื่อทำความเข้าใจว่าปัญหาพฤติกรรมดังกล่าวอาจพัฒนาได้อย่างไร โดยเน้นเฉพาะปัจจัยทางชีววิทยา ความเครียดในครอบครัว ความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็ก มีการกล่าวถึงการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ

5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ชนมรัธิตา ยาแก้ว, นิสารัตน์ อิศระมโนรส, อัญชัชฐา ปิยะจิตติ, รวี ศิริปริชยากร, และจิราภรณ์ ยกอินทร์ (2558) ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตพื้นที่ภาคตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตพื้นที่ภาคตะวันออกจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด จำนวน 1,136 แห่ง ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. การศึกษาคูณลักษณะของผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ ทำงานส่วนตัวร้อยละ 41.41 ส่วนพนักงานเอกชน ร้อยละ 32.12 รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.47 ตามลำดับ และระดับการศึกษาผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ำ กว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48 ส่วนระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28 และ สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 24 ตามลำดับ 2. การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออกโดยรวมมีกัน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็น รายด้านพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับมาก ส่วนการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ การมีส่วนร่วมกับชุมชน และด้านการอาสาสมัครมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ดวงพร โดทัพ (2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และนำผลจากการศึกษาเสนอต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัด

นครปฐม สำหรับเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 50 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน เป็นเพศชาย 13 คน มีอายุ 26-35 จำนวน 24 คน วุฒิการศึกษาส่วนมาก จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 17 คน อาชีพส่วนมากคือ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 13 คน และอาชีพเกษตรกร 13 คน 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับจากค่ามากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

ศกาวรัตน์ เทพรัักษ์, ภกัศสร มุกดาเกษม, จรรยา สืบนุช, และจารุณี จตุรพรเพิ่ม, (2557) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยการเลี้ยงดูและการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนนาการเด็กปฐมวัยในเขตสาธารณสุขที่ 4 และ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ด้านการเจริญเติบโตและพัฒนนาการเด็กปฐมวัย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต และพัฒนนาการของเด็กปฐมวัยด้านการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยอายุแรกเกิด – 5 ปีจำนวน 1,600 คน ในพื้นที่เป้าหมายที่ศึกษา 8 ตำบล ใน 4 จังหวัด เขตสาธารณสุขที่ 4 และ 5

ผลการศึกษา พบว่า

1. จำนวนเด็กปฐมวัย แรกเกิด – 5 ปี ที่สำรวจทั้งสิ้น จำนวน 1,558 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.8 เพศหญิง ร้อยละ 48.2 ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.2 โดยเป็นแม่ของเด็ก หรือ เป็นยาย เป็นย่าของเด็ก สถานภาพสมรสของผู้เลี้ยงดูส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 80.19 ลักษณะครอบครัวเป็น ครอบครัวขยายขนาดใหญ่มีสมาชิกอยู่ร่วมกัน 4 – 5 คน และ 6 – 7 คน ร้อยละ 43 ประกอบด้วย พ่อ แม่ ปู่ย่า ตายาย ลุง ป้า น้ำออาอายุของผู้เลี้ยงดูระหว่าง 20 – 30 ปี ร้อยละ 40.2 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 43.83 ประถมศึกษา ร้อยละ 35.25 การประกอบอาชีพส่วนมากเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 35.25 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 22.54

2. สถานการณ์ด้านการเจริญเติบโต พบว่า เด็กปฐมวัยมีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุร้อยละ 73.68 น้ำหนักเกิน เกณฑ์ร้อยละ 9.97 มีส่วนสูงตามเกณฑ์ก่อนข้างสูง และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 90.34 ก่อนข้างเตี้ยและเตี้ย ร้อยละ 9.66 มีรูปร่างสมส่วน ร้อยละ 77.11 เริ่มอ้วนและอ้วน ร้อยละ 8.94 ผอม ร้อยละ 5.4

3. สถานการณ์ด้านพัฒนาการ พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยรวม 4 ด้าน ร้อยละ 71.47 พัฒนาการ สงสัยล่าช้า ร้อยละ 28.53 พัฒนาการด้านสังคม และการช่วยเหลือตนเอง สมวัย ร้อยละ 97.44 พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสมวัย ร้อยละ 93.59 พัฒนาการด้านภาษาสมวัย ร้อยละ 75.05 พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่สมวัย ร้อยละ 96.17

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ตามดัชนีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ ได้แก่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง ได้แก่ สถานภาพสมรส และลักษณะครอบครัว สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 - 5 ปี ตามดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ และตามดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง ได้แก่ คณะกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพัฒนาการเด็กสมวัยรวม 4 ด้าน ได้แก่ สถานภาพสมรส การศึกษาของผู้เลี้ยงดู เด็ก อายุของผู้เลี้ยงดู และรายได้ของครอบครัว พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็ก มีความสัมพันธ์กับ พัฒนาการสมวัยรวม 4 ด้าน พัฒนาการด้านภาษา พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก พัฒนาการด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง

โศภา มัคสัง (2551) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนเอื้ออารีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนเอื้ออารีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนเอื้ออารีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 - 25 ปี วุฒิการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่เกินมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า มีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท ประกอบอาชีพ รับจ้าง และมีความสัมพันธ์กับเด็กนักเรียนเป็นญาติ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและลำดับความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย พบว่า เด็กรู้จักดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย เช่น การล้างมือ ล้างปาก และการเล่นกับผู้อื่นอย่างปลอดภัย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์พบว่าการชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดี สอนให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองด้วยการอธิบายเหตุผลและยกตัวอย่างให้เด็กเข้าใจ 3) พัฒนาการด้านสติปัญญา พบว่า เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เด็กมีโอกาสสนทนาโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยผู้ปกครองให้คำแนะนำ 4) พัฒนาการด้านสังคม พบว่า เด็กมีความเคารพ นอบน้อมต่อผู้อาวุโส เด็กรู้จักคำว่า “ สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ ” ได้เหมาะสมตามโอกาส อยู่ในระดับมากที่สุด

Kurtulmus (2016) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์มิติการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาปฐมวัย โดยพบว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาด้านวิชาการและสังคมของเด็กได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง สำหรับเด็กที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนนั้นเป็นปีแรกที่สำคัญ การวิจัยมุ่งเน้นการเสริมสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์มิติการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาปฐมวัย ซึ่งพบว่าพ่อแม่มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมการประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียน การศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก ๆ ในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง การเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียนกับเด็กและสนับสนุนเด็กอยู่ในระดับต่ำ การศึกษาพบว่าพ่อแม่ควรต้องให้ความช่วยเหลือในการเปลี่ยนเส้นทางกิจกรรมเด็กและเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนกับเด็ก

Ikunyuua (2012) ทำการศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อการปฏิสัมพันธ์กับเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์ในการพยายามที่จะตรวจสอบผลกระทบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาเด็กปฐมวัยในการขัดเกลาทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนในดิกานีเย ประเทศเคนยา การศึกษาพบว่า การให้การดูแลที่เหมาะสม การดูแลสุขภาพโภชนาการ เสื้อผ้า ความปลอดภัย และการสร้างสภาพบ้านที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กดีขึ้น เด็กก่อนวัยเรียนของสังคม ผลการศึกษาพบว่า การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กก่อนวัยเรียนจะเพิ่มขึ้นเมื่อบิดามารดามีส่วนร่วมในการจัดหาเครื่องเขียน ช่วยเรื่องบ้าน ทำให้เด็กมีเวลาในการทำงานในโรงเรียน จูงใจให้เด็กทำงาน หนัก แสดงความรักและความสนใจ เพื่อหาหรือเกี่ยวกับปัญหาของเด็ก ๆ และการสนับสนุนโครงการของโรงเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่าการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ครูและเด็กก่อนวัยเรียนมีความสำคัญในการขัดเกลาทางสังคมของเด็ก และการปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน จากผลการวิจัยขอแนะนำให้ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันของบุตรหลานของตน เพื่อเสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กในการศึกษาปฐมวัย

Fagbeminiyi (2011) ทำการศึกษายาทบาทของพ่อแม่กับการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การแก้ปัญหายาทบาทของบิดามารดาในการศึกษาปฐมวัยในประเทศไนจีเรีย จะเป็นเครื่องมือที่เปิดโอกาสให้บิดามารดาและสังคมในการปรับเปลี่ยนหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการสร้างอนาคตที่ดีกว่าสำหรับตัวเองและบุตรหลานของตน แม้ว่าจะมีตารางงานไม่ว่างและความไม่เพียงพอของทรัพยากรก็ตาม จากผลการวิจัยครั้งนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การใส่ใจด้านอารมณ์ และการสนับสนุนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษานปฐมวัย โดยเฉพาะผลการเรียนของเด็กดีขึ้น สังเกตได้ว่าความสำเร็จของผู้ปกครองมีอิทธิพลสำคัญกับอายุที่เด็กจะถูกส่งไปโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าขอบเขตหรือระดับของความสำเร็จ

และความสามารถในการศึกษาของผู้ปกครองกำหนดอายุที่เด็กเข้าเรียนในโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง (ผู้ตอบแบบสอบถาม) ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการศึกษาของเด็ก โดยรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญมากในการศึกษาปฐมวัย และช่วยขยายขอบเขตของเด็กเพิ่มความสัมพันธ์ทางสังคมและส่งเสริมความรู้สึกรักความนับถือตนเอง และการรับรู้ความสามารถตนเอง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะเห็นได้ว่าสถานการณ์ความล่าช้าของการพัฒนาการเด็กทั้งในประเทศไทยและทั่วโลกยังคงน่าเป็นห่วงและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของการพัฒนาสมอง นอกจากนี้ การศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาการในบางด้าน เช่น ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา และด้านภาษา ซึ่งเป็นพัฒนาการด้านที่พบว่าเด็กไทยมีปัญหามากที่สุด ซึ่งเป็นการศึกษาแบบแยกเป็นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือสองด้านเท่านั้น ทำให้การแก้ไขปัญหาล่าช้าเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างไม่ครอบคลุมในทุกด้าน งานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองและผู้ที่อยู่ใกล้ชิดหรือมีหน้าที่ดูแลเด็กมีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น การสร้างการมีส่วนร่วม การให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็กให้กับผู้ปกครองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กอาจทำให้การตีความพฤติกรรมต่าง ๆ ไม่ถูกต้องและจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่เหมาะสม การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถแยกแยะพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ เพื่อให้การส่งเสริมและให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม เพราะความสำเร็จของการแก้ปัญหาพัฒนาการล่าช้าของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ความเข้าใจและตระหนักของผู้ปกครองถึงความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้สมวัย การเอาใจใส่และปฏิบัติตามความรู้ที่ได้รับอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ตลอดจนความร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัวและโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามช่วงวัย อันจะช่วยแก้ปัญหาพัฒนาการล่าช้าในเด็กได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) ดำเนินการ ทดลองตามแบบแผนการวิจัย Nonequivalent control group pretest - posttest design (Christensen, 1985, p. 185) ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีการวัดคะแนนของทั้งสองกลุ่มใน ระยะเวลาก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งทั้งสองกลุ่มจะได้รับการจัดกระทำแตกต่างกัน โดยมีรูปแบบการ วิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	ระยะก่อนทดลอง	การทดลอง	ระยะหลังทดลอง
E	O ₁	X ₁	O ₂
C	O ₃	X ₂	O ₄

เมื่อ

E	แทน	กลุ่มทดลอง (Experimental group)
C	แทน	กลุ่มควบคุม (Control group)
X ₁	แทน	ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
X ₂	แทน	ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก
O ₁ , O ₃	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
O ₂ , O ₄	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 138 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จากการประเมินโดยใช้แบบวัดจากคู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) สำหรับผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล จำนวน 65 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 32 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก โดยในกลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก และในกลุ่มควบคุมใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีบุตรหลายที่มีคะแนนจากแบบวัดในคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) โดยมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ด้านขึ้นไป จากทั้งหมด 5 ด้าน
- 2) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง ครบทั้ง 8 ครั้ง

3. นวัตกรรมที่ปฏิบัติการ

3.1 พฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ปกครองของเด็กอนุบาลโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย ซึ่งประกอบด้วยพัฒนาการในด้านต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

3.1.1 ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross motor: GM) หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และการทรงตัวของเด็ก เช่น การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน การกระโดด หรือการปีนป่าย เป็นต้น

3.1.2 ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Fine Motor: FM) หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการดวงตาหรือการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็ก

3.1.3 ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม (Personal and Social: PS) หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือตนเองได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย การแต่งตัว การทานอาหารหรือดื่มน้ำ ตลอดจนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น เช่น การเล่นกับเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในกลุ่ม การรู้จักทำความเคารพ การขอบคุณ และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนการเข้าใจมารยาททางสังคม

3.1.4 ด้านการเข้าใจภาษา (Receptive Language: RL) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จดจำ และเข้าใจในภาษาและความหมายของภาษาได้ในระดับที่เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น การเข้าใจในการสื่อสารของผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของเสียงได้ สามารถจำและเชื่อมโยง

สิ่งที่ได้ยินได้ สามารถเข้าใจและทำตามได้เมื่อมีการใช้คำสั่งหรือบอกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ไปจนถึงขั้นของการอ่านออกเขียนได้ รู้และเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่รอบตัว เป็นต้น

3.1.5 ด้านการใช้ภาษา (Expressive Language: EL) หมายถึง การแสดงออกทางภาษา การพูด การสนทนาหรือการโต้ตอบของเด็ก เช่น การสื่อหรือแสดงออกโดยสีหน้า ท่าทาง หรือการสัมผัสในรูปแบบต่าง ๆ การใช้เสียง หรือภาษาพูด สามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ได้

3.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้สำหรับให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยให้แก่ผู้ปกครองโดยบูรณาการกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ ทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล และคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) โดยเน้นการให้ความรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการปฏิบัติจริง ประกอบด้วย 8 กิจกรรม กิจกรรมละ 60 นาที โดยทุกกิจกรรมมีขั้นตอน 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นนำ ชั้นดำเนินการ และชั้นสรุปผล

3.3 ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก หมายถึง ชุดความรู้ในรูปแบบข้อความ รูปภาพ และสื่อวีดิทัศน์ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ประกอบด้วย 8 กิจกรรม กิจกรรมละ 60 นาที โดยทุกกิจกรรมมีขั้นตอน 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นนำ ชั้นดำเนินการ และชั้นสรุปผล

3.4 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า หมายถึง พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนวัดป่ายาง จังหวัดเชียงราย ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าจากการประเมินพัฒนาการตามอายุของเด็กด้านใดด้านหนึ่งจากพัฒนาการ 5 ด้าน ด้วยแบบวัดจากคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดตัวแปร ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.1.1 เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ประกอบด้วยชุดกิจกรรมที่ใช้สำหรับทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 รูปแบบ ดังนี้

1) ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และส่งเสริมพฤติกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กด้านต่าง ๆ ในแต่ละช่วงวัยให้แก่ผู้ปกครองโดยบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล เซล มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม ร่วมกับการประเมินพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้าของกระทรวงสาธารณสุข ตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) โดยใช้เทคนิคการให้ความรู้ตามรูปแบบกิจกรรมของแฮริส ได้แก่ การบรรยาย โดยใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบ อาทิหนังสือ ใบความรู้ สไลด์ และวีดิทัศน์ การอภิปรายร่วมกัน การสาธิต การเขียน การทดลองปฏิบัติจริง การทำแบบทดสอบ และการสังเกต เพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โดยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่ใช้ในการวิจัยใน ครั้งนี้ประกอบด้วย 8 กิจกรรม กิจกรรมละ 60 นาที โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมดังนี้

ตารางที่ 2.1 รายละเอียดชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
พฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ปกครองของเด็กอนุบาลโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับการเจริญเติบโต และความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามพัฒนาการของ เด็ก ใน แต่ละ วัย ได้ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน	1	ปฐมนิเทศ	1.เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนว 2.เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว 3.เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญและยินดีเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
1. ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และการทรงตัวของเด็ก เช่น การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน การกระโดด หรือการปีนป่าย เป็นต้น	2	กิจกรรมการให้ความรู้ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่	1. เพื่อให้ ผู้ปกครอง เข้าใจ พัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และการทรงตัวของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้อง 2. เพื่อให้ ผู้ปกครองตระหนักถึง บทบาทของตนเอง เกี่ยวกับการเข้าใจพัฒนาการ ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็ก 3. เพื่อให้ ผู้ปกครองได้เรียนรู้ แนวทาง และวิธีการเสริมสร้าง พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เช่น การให้เด็กได้เล่นของเล่น หรือเครื่องเล่นต่าง ๆ เป็นต้น
2. ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึง พัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็ก	3	กิจกรรมการให้ความรู้ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา	1. เพื่อให้ ผู้ปกครอง เข้าใจ พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการดวงตาหรือการมองเห็น ซึ่งเชื่อมโยงไปถึง พัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็กวัย 3-5 ปี

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
			2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนในการพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กวัย 3-5 ปี 3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือตนเองได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย การแต่งตัว การทานอาหารหรือดื่มน้ำ ตลอดจนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น เช่น การเล่นกับเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในกลุ่ม การรู้จักทำความเคารพ การขอบคุณ และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนการเข้าใจมารยาททางสังคม	4	กิจกรรมการให้ความรู้ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือตนเองและสังคมของเด็กวัย 3-5 ปี 2. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองของวัย 3-5 ปี 3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการด้านการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมในการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ของเด็กวัย 3-5 ปี ได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการเข้าใจภาษา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จดจำ และเข้าใจในภาษาและความหมายของภาษาได้ในระดับที่เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น การเข้าใจในการสื่อสาร	5	กิจกรรมการให้ความรู้ด้านการเข้าใจภาษา	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา การรับรู้ จดจำ และความหมายของภาษาในระดับที่เหมาะสมกับเด็กวัย 3-5 ปี

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
ของผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของเสียงได้ สามารถจำและเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ยินได้ สามารถเข้าใจและทำตามได้เมื่อมีการใช้คำสั่งหรือบอกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ไปจนถึงขั้นของการอ่านออกเขียนได้รู้และเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่รอบตัว เป็นต้น			2.เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนเองในพัฒนาการเกี่ยวกับการเข้าใจภาษาของเด็ก วัย 3-5 ปี โดยเฉพาะการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก 3.เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเกี่ยวกับการเข้าใจภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างเหมาะสม
5. ด้านการใช้ภาษา หมายถึง การแสดงออกทางภาษา การพูด การสนทนาหรือการโต้ตอบของเด็ก เช่น การสื่อหรือแสดงออกโดยสีหน้า ท่าทางหรือการสัมผัสในรูปแบบต่าง ๆ การใช้เสียง หรือภาษาพูด สามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ได้	6	กิจกรรมการให้ ความรู้ ด้านการใช้ภาษา	1.เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการด้านการใช้ภาษา การแสดงออกทางภาษา การพูด การสนทนาหรือการโต้ตอบของเด็กวัย 3-5 ปี 2.เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนเองในพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้ภาษาของเด็ก โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสาร การพูดคุยหรือสนทนากับเด็กวัย 3-5 ปี ให้เหมาะสมตามวัย 3.เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้ภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างเหมาะสม
พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ปกครองเด็กก่อนุบาล	7	ก จ ก ร ร ม การพัฒนาความรู้ เกี่ยว	1.เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทบทวนความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมการให้ความรู้ การเสริมประสบ-

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความสามารถในการกระทำการต่างๆ ตามพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย มีองค์ประกอบ 5 ด้าน		เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้าน	-การณ้ และการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ทั้ง 5 ด้าน 2.เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี รวมถึงความเชื่อมโยงกันของพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน 3.เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทางปฏิบัติ และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ให้ครบทั้ง 5 ด้าน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย
พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ปกครองของเด็กอนุบาลโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความสามารถในการกระทำการต่างๆ ตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย มีองค์ประกอบ 5 ด้าน	8	ปัจฉิมนิเทศ	1.เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ในการเสริมสร้างและพัฒนาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ทั้ง 5 ด้าน ในระยะยาว 2.เพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง กับโรงเรียนในการให้ความร่วมมือและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก วัย 3-5 ปี ในอนาคต 3.เพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ปกครองด้วยกัน ในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในการเสริมสร้างและพัฒนาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก วัย 3-5 ปี เกิดเป็นความร่วมมือกันในระดับกลุ่ม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
			4.เพื่อทดสอบความรู้ของผู้ปกครองภายหลังการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ทั้ง 5 ด้าน

2) ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมและพัฒนาขึ้น เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กผ่านสื่อวีดิทัศน์ เอกสารความรู้ และการทดลองปฏิบัติจริง สำหรับผู้ปกครองเด็กอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า

4.1.1 เครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดตัวแปร ประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นพัฒนาการเด็กของ Kadesjö และคณะ (2017) สุภาวิณี ลายบัว (2554) และคู่มือ DSPM ของกระทรวงสาธารณสุข (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, 2560)

4.2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กเพื่อรวบรวมข้อมูลและประเด็นเนื้อหาสำคัญที่จะนำมาใช้ออกแบบชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ

2) ผู้วิจัยคัดเลือกและออกแบบชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก โดยผู้วิจัยพัฒนาเนื้อหาจากคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุข (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, 2560) ทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ และทฤษฎีภูมิกวาระของกิลเฮล ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุ โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก

โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้าน

กล้ามเนื้อมัดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ (ฉบับร่าง) จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยบูรณาการกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ ทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล และคู่มือฝ่ายระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) มาประยุกต์ใช้ โดยเน้นการให้ความรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการทดลองปฏิบัติจริง ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ซึ่งดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ โดยใช้เกณฑ์ของพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้นครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา รูปแบบของชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข และภายหลังการปรับปรุงเนื้อหา และรูปแบบชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ แล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่ใช้ให้สอดคล้องนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการที่ผู้วิจัยกำหนด และตรงกับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยทำการทดลองใช้กับผู้ปกครองเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ในโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) ในจังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน โดยใช้ข้อมูลจากผู้ปกครองในส่วนที่นอกเหนือจากกลุ่มที่ถูกคัดเลือก เพื่อให้มีคุณสมบัติในลักษณะใกล้เคียงกับผู้ปกครองของเด็กที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยพิจารณาผลที่ได้จากการทดลองชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ และปรับปรุงฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยในลำดับต่อไป โดยการปรับเนื้อหาและวิธีการดำเนินกิจกรรมในประเด็นที่พบปัญหาและอุปสรรค เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเป็นปัจจัยแทรกซ้อนในการเก็บข้อมูลจริง

4.2.1 ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาชุดสารสนเทศ จากสื่อสารสนเทศ และวีดิทัศน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัด

ใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาชุดสารสนเทศ (ฉบับร่าง) จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยบูรณาการกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ ทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเฮล และคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) มาประยุกต์ใช้ โดยเน้นการให้ความรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการทดลองปฏิบัติจริง ประกอบด้วยชุดความรู้ในรูปแบบข้อความ รูปภาพ และสื่อวีดิทัศน์ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา

ขั้นที่ 3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา รูปแบบของชุดสารสนเทศ เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขชุดสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มควบคุม

4.2.3 แบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาการพัฒนาแบบวัดให้มีความครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์

2) ผู้วิจัยทำการศึกษาวิธีการพัฒนาแบบวัดจากเอกสารหรือแนวคำถามที่มีมาก่อนหน้าจากหลายๆแหล่งที่มา เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ชัดเจนและครอบคลุมในตัวแปรที่ต้องการวัด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

3) ผู้วิจัยนำแบบวัดฉบับร่างนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในการพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงเนื้อหา

4) ผู้วิจัยนำแบบวัดที่แก้ไขจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) พิจารณาความตรงของเนื้อหา (IOC) เพื่อให้พิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และความเหมาะสมด้านภาษา โดยลักษณะข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณา คือ ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้น สามารถทำการวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา สำหรับแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในครั้งนี้มีค่าความตรงตามเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6 – 0.8 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ทำการวัดได้ (ภาคผนวก ข)

5) ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ผ่านการตรวจค่าความตรงตามเนื้อหาแล้ว ไปทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ต้องการศึกษา (try out) จำนวน 30 ชุด เพื่อ

นำมาทดสอบหาค่าความเที่ยงของแบบวัดโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาคแอลฟา (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550 : 34 - 36) ทั้งนี้ ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .92 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ (ภาคผนวก ค)

6) ผู้วิจัยพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดแบบรายข้อ โดยเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ คือ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งแบบวัดที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 - .70 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ โดยมีเพียง 5 ข้อที่มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามดังกล่าวใหม่ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา (ภาคผนวก ค)

7) ผู้วิจัยนำแบบวัดฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการศึกษา

4.2.4 แบบคัดกรองเฟ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการค้นคว้าเอกสาร และคู่มือเฟ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

2) ผู้วิจัยพิจารณาเลือกคู่มือเฟ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ฉบับที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด คือ ฉบับปี 2558

3) ผู้วิจัยนำคู่มือดังกล่าวส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็กเพื่อขอคำแนะนำในการใช้งานให้ถูกต้อง

4) ผู้วิจัยศึกษาและทำความเข้าใจการใช้งานของคู่มือ ตลอดจนทำการทดลองปฏิบัติการใช้เครื่องมือให้ถูกต้องก่อนนำไปใช้จริง

4.3 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง

4.3.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้สำหรับส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยให้แก่ผู้ปกครองโดยบูรณาการกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเชล และคู่มือเฟ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) มาประยุกต์ใช้ โดยเน้นการให้ความรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการทดลองปฏิบัติจริง ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ซึ่งใช้เวลาในการจัดกิจกรรม ครั้งละ 60 นาที โดยทุกกิจกรรมมีขั้นตอน 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นนำ ชั้นดำเนินการ และชั้นสรุปผล ของกลุ่มทดลองตัวอย่างของชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ (ภาคผนวก ง)

4.3.2 ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เป็นชุดความรู้ในรูปแบบข้อความรูปภาพ และสื่อวีดิทัศน์ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัด

ใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และพัฒนาการด้านการใช้ภาษา (ภาคผนวก ง)

4.3.3 แบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มีลักษณะเป็นแบบวัดซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยพัฒนาจากการศึกษาข้อคำถามของ Kadesjö และคณะ (2017) สุภาวิณี ทยบัว (2554) และคู่มือเฟีาระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุข (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, 2560) แบ่งออกเป็น 2 ชุดการทดสอบ ได้แก่ ชุดก่อนทำการทดสอบ (Pre-Test) และชุดหลังทำการทดสอบ (Post-Test) มีลักษณะเป็นข้อคำถามด้านพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก (ภาคผนวก ง) ประกอบด้วยคำถามจำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวก จำนวน 24 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบ จำนวน 16 ข้อ ลักษณะคำถามจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีรายละเอียดของหลักเกณฑ์ดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก

ทุกครั้ง	ให้คะแนน 5 คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน 4 คะแนน
บางครั้ง	ให้คะแนน 3 คะแนน
นานๆครั้ง	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่เคย	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อคำถามเชิงลบ

ทุกครั้ง	ให้คะแนน 1 คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน 2 คะแนน
บางครั้ง	ให้คะแนน 3 คะแนน
นานๆครั้ง	ให้คะแนน 4 คะแนน
ทุกครั้ง	ให้คะแนน 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนน (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551, น. 85)

เกณฑ์การแปลผลคะแนนคือ คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด/ช่วงคะแนน

$$5-1/5 = 0.80$$

นำมาจัดกลุ่มและแบ่งความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง	มีพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง	มีพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง	มีพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง	มีพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระดับมากที่สุด

4.3.4 แบบคัดกรองเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ ตามช่วงวัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ฉบับปี 2558 ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีแบบบันทึกการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และแบบบันทึกการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ตามช่วงอายุ ซึ่งแบบคัดกรองมีจำนวนข้อประเมินทั้งหมด 116 ข้อแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การเฝ้าระวังพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Surveillance) มีทั้งหมด 15 ช่วงอายุ มีจำนวนข้อประเมิน 78 ข้อ โดยประเมิน 5 ข้อ ในแต่ละช่วงอายุ หรือด้านละ 1 ข้อ ยกเว้นในช่วงอายุ 7 – 8 เดือน ในด้าน GM ช่วงอายุ 37-41 เดือน ในด้าน PS และช่วงอายุ 43 – 48 เดือน ในด้าน FM ที่มีจำนวนข้อประเมิน 2 ข้อเท่าๆ กัน

ส่วนที่ 2 การคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Screening) มีทั้งหมด 4 ช่วงอายุ (9, 18, 30 และ 42 เดือน) จำนวน 38 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- อายุ 9 เดือน มี 8 ข้อ แบ่งเป็นด้าน GM FM EL ด้านละ 2 ข้อ ด้าน RL และ PS ด้านละ 1 ข้อ
- อายุ 18 เดือน มี 10 ข้อ แบ่งเป็นด้าน GM FM EL RL และ PS ด้านละ 2 ข้อ เท่าๆ กัน
- อายุ 30 เดือน มี 9 ข้อ แบ่งเป็นด้าน GM FM RL PS ด้านละ 2 ข้อ และด้าน EL จำนวน 1 ข้อ
- อายุ 42 เดือน มี 11 ข้อ แบ่งเป็นด้าน GM FM EL RL ด้านละ 2 ข้อ เท่าๆ กัน และด้าน PS จำนวน 3 ข้อ

แบบคัดกรองเฟ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ใช้เพื่อคัดกรองเด็กปกติและเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า สำหรับทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัย ซึ่งตัวอย่างของแบบคัดกรองฯ แสดงในภาคผนวก จ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยทำบันทึกขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

5.2 ผู้วิจัยนัดหมายกับทางโรงเรียนเพื่อทำการคัดกรองเด็กโดยใช้คู่มือเฟ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ในการสังเกตและบันทึกพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อทำการคัดกรองเด็กอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า

5.3 เมื่อได้ผลการประเมินการคัดกรองเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าแล้ว ผู้วิจัยทำการประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อติดต่อผู้ปกครองของเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าในการขอความร่วมมือเพื่อเข้าร่วมการทดสอบความรู้และพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในครั้งที่ 1

5.4 ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ปกครองที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำการทดลอง โดยใช้การทดสอบด้วยแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ซึ่งพิจารณาจากคะแนนการมีพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด และมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 65 คน

5.5 ผู้วิจัยนัดหมายเพื่อทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทำการแยกกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไว้คนละห้อง และดำเนินการทดลองพร้อมกัน โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กกับกลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการร่วมกับครูโรงเรียนอนุบาลซึ่งผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ช่วยวิจัยอีก 1 ท่าน เนื่องจากในแต่ละกิจกรรมจำเป็นต้องใช้การอธิบายและการทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะกลุ่ม และใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กกับกลุ่มควบคุม เนื่องจากการใช้ชุดสารสนเทศมีรายละเอียดและจำนวนกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อนและขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ยุ่งยาก ผู้วิจัยจึงทำการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมให้กับครูโรงเรียนอนุบาล

จำนวน 2 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ช่วยวิจัย ในการเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมและเป็นผู้สังเกตการณ์

5.6 ภายหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการประเมินผลโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ครั้งที่ 2 กับทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อประเมินคะแนนและเปรียบเทียบผลคะแนนกับการทดสอบครั้งแรก

5.7 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยการนำไปคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงของแบบทดสอบ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาคแอลฟา โดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมากกว่า .70

6.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2.2 วิเคราะห์ผลพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในกลุ่มทดลองด้วยสถิติ Dependent t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยกำหนดค่าการยอมรับทางสถิติไว้ที่ .05

6.2.3 วิเคราะห์ผลพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติ Independent t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง โดยกำหนดค่าการยอมรับทางสถิติไว้ที่ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย” มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
หญิง	23	69.7	23	71.9
ชาย	10	30.3	9	28.1
อายุ				
ต่ำกว่า 20 ปี	1	3	2	6.3
20 – 30 ปี	16	48.5	22	68.8
มากกว่า 30 ปี	16	48.5	8	25
ระดับการศึกษา				
ม. ต้น หรือต่ำกว่า	18	54.5	6	18.8
ม. ปลาย หรือเทียบเท่า	12	36.4	18	56.3
ปริญญาตรี	3	9.1	7	21.9
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	1	3.1
อาชีพ				
เกษตรกร	4	12.1	5	15.6
รับจ้างทั่วไป	12	36.4	16	50
ธุรกิจส่วนตัว	6	18.2	4	12.5
พนักงานบริษัท	2	6.1	1	3.1
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	0	4	12.5
ว่างงาน	7	21.3	0	0
อื่น ๆ	2	6.1	2	6.3
รายได้ต่อเดือน				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	20	60.6	19	59.4
10,000 – 20,000 บาท	9	27.3	11	34.4
มากกว่า 20,000 บาท	4	12.1	2	6.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพของผู้ปกครอง				
อยู่ด้วยกัน	25	75.8	24	75
หย่าร้าง	5	15.2	6	18.8
หม้าย	1	3.0	1	3.1
อื่นๆ	2	6.1	1	3.1
ความสัมพันธ์กับเด็ก				
พ่อ/แม่	27	81.8	22	68.8
ลูกพี่/น้อง	2	6.1	7	21.9
ปู่ย่า/ตายาย	2	6.1	1	3.1
อื่นๆ	2	6.1	2	6.3
รวม	33	100	32	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 65 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 32 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7 และเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 30 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือ อายุ 20 – 30 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 และอายุต่ำกว่า 20 ปี น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3 กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 อาชีพของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่คือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือ ว่างาน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 เกษตรกร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 พนักงานบริษัทและอาชีพอื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 กลุ่มทดลองมีรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 รองลงมาได้แก่ รายได้ 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และรายได้มากกว่า 20,000 บาท น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 กลุ่มทดลองมีสถานภาพของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน จำนวน 25 คน

คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมาคือ สถานภาพหย่าร้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 สถานภาพอื่น ๆ คือ แยกกันอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และสถานภาพหม้าย น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3 กลุ่มทดลองมีความสัมพันธ์กับเด็กส่วนใหญ่ คือ พ่อหรือแม่ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมาคือ ปู่ย่าหรือตายาย ลุงป้าหรือน้าอา และความสัมพันธ์อื่นๆ คือ พี่สาว เท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตามลำดับ

กลุ่มควบคุมมีจำนวน 32 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 71.9 และเพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมาคือ อายุมากกว่า 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และอายุต่ำกว่า 20 ปี น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 มัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และปริญญาโทขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 อาชีพของกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่คือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ เกษตรกร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 เท่ากัน อาชีพอื่นๆ คือ แม่บ้าน จำนวนอาชีพละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และพนักงานบริษัท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมาคือ รายได้ 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และรายได้มากกว่า 20,000 บาท น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 กลุ่มควบคุมมีสถานภาพของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือ หย่าร้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 สถานภาพหม้าย และอื่นๆ คือ แยกกันอยู่ น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 เท่ากัน กลุ่มควบคุมมีความสัมพันธ์กับเด็กส่วนใหญ่เป็นพ่อหรือแม่ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมาคือ ลุงป้าหรือน้าอา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 สถานภาพอื่น ๆ คือ ครู จำนวนละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และปู่ย่าหรือตายาย น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ

**ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
ในระย่ก่อนการทดลอง และระย่หลังการทดลอง**

ตารางที่ 4.2 ระดับพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมใน
ระย่ก่อนการทดลอง และระย่หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง (n = 65)	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
กลุ่มทดลอง (n = 33)			
ระย่ก่อนการทดลอง	3.51	.31	ระดับมาก
ระย่หลังการทดลอง	3.71	.36	ระดับมาก
กลุ่มควบคุม (n = 32)			
ระย่ก่อนการทดลอง	3.38	.43	ระดับมาก
ระย่หลังการทดลอง	3.52	.41	ระดับมาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระย่ก่อนการทดลอง และระย่หลังการทดลองในกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม มีคะแนนพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยในระย่
ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 (S.D. = .31) กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.38 (S.D. = .43) และในระย่หลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 (S.D. =
.36) กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 (S.D. = .41)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
กลุ่มทดลอง	33	3.51	.31	1.42	.16
กลุ่มควบคุม	32	3.38	.43		

* คำนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ระยะก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.51 (S.D. = .31) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มควบคุมเพียงเล็กน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.38 (S.D. = .43)

**ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ
เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก**

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ระยะก่อนการทดลอง	33	3.51	.31	3.54*	.00
ระยะหลังการทดลอง	33	3.71	.36		

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.71 (S.D. = .36) ซึ่งสูงกว่าในระยะก่อนการทดลองที่มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.51 (S.D. = .31) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

**ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
ของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศ
เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะหลังการทดลอง**

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่ม
ทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็ก และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะ
หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
กลุ่มทดลอง	33	3.71	.36	2.01*	.04
กลุ่มควบคุม	32	3.52	.41		

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระยะหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการ
เสริมสร้างพัฒนาการเด็กแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้
เห็นว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
เท่ากับ 3.71 (S.D. = .36) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.52 (S.D. = .41) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้

สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

1.1 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็กส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็น
ว่าสามารถนำความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อ
ส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กสามารถนำไปใช้ได้จริง เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน

1.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่เห็นว่าความรู้ที่ได้มีความหลากหลาย ครบถ้วน และบางเรื่องเป็นความรู้ใหม่ที่ไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน

1.3 การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กทำให้ได้เรียนรู้เทคนิคการสังเกตที่ถูกต้องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กว่าในแต่ละวัยควรมีพฤติกรรมการแสดงออกเป็นอย่างไร และหากพบว่าเด็กมีปัญหาทางด้านพัฒนาการจะมีวิธีการแก้ไขปัญหาวางไรให้เด็กสามารถกลับมามีพัฒนาการที่สมวัยได้

1.4 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่ได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนแนวทางการและวิธีการเลี้ยงดูบุตรหลานร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกัน มีการวางแผนเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การปรึกษาปัญหาต่างๆ และความร่วมมือกันในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของกลุ่มผู้ปกครอง

2. ด้านความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรม

2.1 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ยังมีน้อย จึงเสนอให้มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบนี้เพิ่มขึ้น

2.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายกลุ่ม เช่น การจัดกิจกรรมกับกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลทุกคนที่บุตรหลานมีพัฒนาการสงสัยล่าช้า การจัดกิจกรรมกับสถานศึกษาอื่น ๆ หรือในทุกตำบล ทุกอำเภอ หากเป็นไปได้ เนื่องจากมีผู้ปกครองตลอดจนคณะครูจากหลายโรงเรียนในละแวกใกล้เคียงให้ความสนใจกับกิจกรรมนี้เป็นอย่างมาก

2.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ มีความต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกพื้นที่ได้ ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่ล่าช้าอาจจะลดน้อยลงและหมดไปในที่สุด

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมีการเพิ่มผู้ช่วยดำเนินกิจกรรม เนื่องจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางคนไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ แต่มีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหรือมาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยเหตุผลบางประการ เช่น พ่อแม่เด็กไม่ว่างหรือไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

3.2 ในกรณีที่พ่อแม่เด็กมีข้อจำกัดในเรื่องการอ่านการเขียน การมีผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรมที่เพียงพอจะช่วยให้ประหยัดเวลาและกิจกรรมไม่ติดขัด รวมถึงทำให้ผู้ปกครองเด็กไม่ว่าจะเป็นปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา หรือผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่ไม่ถูกต้องได้

3.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมีการปรับทัศนคติและรูปแบบความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กให้มีความถูกต้องมากขึ้น และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองของเด็กในกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยหากสามารถทำได้ เพื่อให้สามารถสร้างความรู้และสร้างแนวทางการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ได้อย่างครอบคลุม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยนำเสนอการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองในระย่ก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระย่หลังการทดลอง

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 138 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จากการประเมินโดยใช้แบบวัดจากคู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) สำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล โดยได้ผู้ปกครอง จำนวน 65 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 32 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก โดยในกลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการ

เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก และในกลุ่มควบคุมใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กโดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีบุตรหลานที่มีคะแนนจากแบบวัดในกลุ่มมือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) โดยมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ด้านขึ้นไป จากทั้งหมด 5 ด้าน

2.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง ครบทั้ง 8 ครั้ง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ชุดกิจกรรมแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

3.2 ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก

3.3 แบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

4.1 ขั้นตอนการทดลอง

4.1.1 ผู้วิจัยทำบันทึกขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และส่งไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียน เทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

4.1.2 ผู้วิจัยนัดหมายกับทางโรงเรียนเพื่อทำการคัดกรองเด็กโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ในการสังเกตและบันทึกพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อทำการคัดกรองเด็กอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า

4.1.3 เมื่อได้ผลการประเมินการคัดกรองเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าแล้ว ผู้วิจัยทำการประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อติดต่อผู้ปกครองของเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าในการขอความร่วมมือเพื่อเข้าร่วมการทดสอบความรู้และพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในครั้งที่ 1

4.1.4 ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ปกครองที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำการทดลอง โดยใช้การทดสอบด้วยแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ซึ่งพิจารณาจากคะแนนการมีพฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด และมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 65 คน ผู้วิจัยนัดหมายเพื่อทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทำการแยกกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไว้คนละห้อง และดำเนินการทดลองพร้อมกัน โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กกับกลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการร่วมกับครูโรงเรียนอนุบาลซึ่งผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ช่วยวิจัยอีก 1 ท่าน เนื่องจากในแต่ละกิจกรรมจำเป็นต้องใช้การอธิบายและการทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะกลุ่ม และใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กกับกลุ่มควบคุม เนื่องจากการใช้ชุดสารสนเทศมีรายละเอียดและจำนวนกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อนและขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ยุ่งยาก ผู้วิจัยจึงทำการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมให้กับครูโรงเรียนอนุบาลจำนวน 2 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ช่วยวิจัย ในการเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมและเป็นผู้สังเกตการณ์

4.2 ขั้นตอนการทดลอง

กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ดำเนินการ 8 กิจกรรม กิจกรรมละ 60 นาที

กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ดำเนินการ 8 กิจกรรม กิจกรรมละ 60 นาที เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

4.3 ขั้นตอนหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบเกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กหลังการทดลอง และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 เปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้าง

พัฒนาการเด็กโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

4.4.2 เปรียบเทียบผลของพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในระยะเวลาหลังการทดลอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติการทดสอบค่าที่แบบที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test independent)

1. สรุปการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1.1 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในระลอกก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ในกลุ่มทดลอง พบว่า ระยะเวลาหลังการทดลองในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กสูงกว่าระลอกก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้

1.2 การเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง พบว่า ระยะเวลาหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับชุดสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 1 พบว่า กลุ่มทดลองในระลอกก่อนการทดลองและระยะเวลาหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.71 (S.D. = .36) ซึ่งสูงกว่าในระลอกก่อนการทดลอง

ที่มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.51 (S.D. = .31) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เนื่องจาก ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการดำเนินการโดยใช้เทคนิคการให้ความรู้และเสริมสร้างพฤติกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน ด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย การอธิบายโดยใช้หนังสือ การใช้สื่อในการอธิบายแบบสไลด์ (Power point) การใช้สื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการทดลองปฏิบัติจริง ซึ่งมีหลักการในการมุ่งเน้นการเรียนรู้โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการสร้างประสบการณ์ให้เกิดขึ้นในเชิงพฤติกรรม ผ่านกระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการค้นพบองค์ความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมใหม่ ๆ ด้วยตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมความรู้อย่างรอบด้าน ดังนั้น จึงทำให้ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทดลองมีความรู้และการเสริมสร้างพฤติกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Harris (1985 อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2556) ที่นำเสนอเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลายจะช่วยสร้างความน่าสนใจในการดำเนินกิจกรรม และช่วยสร้างองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลายและครอบคลุมรอบด้าน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชันช์ชัย อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเดือนแก้ว (2017) ที่นำเสนอเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำกิจกรรมการให้ความรู้ ที่ควรประกอบด้วย การสร้างความชัดเจน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การสร้างความคิดใหม่ ๆ จากการอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้เกิดความคิดและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้น ตลอดจนการนำความคิดและความรู้ที่ได้ไปใช้จริง ดังนั้น การดำเนินการให้ความรู้ตามแนวทางและหลักการของชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก จะช่วยเสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ให้เพิ่มขึ้นได้ ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดูแลเลี้ยงดูบุตรหลานและส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลาน ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป

จากผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 2 พบว่า ระยะเวลาหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังจากทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.71 (S.D. = .36) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเท่ากับ 3.52 (S.D. = .41) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เนื่องจาก ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กที่ใช้กับกลุ่มทดลองนั้น เป็น การบูรณาการกิจกรรมการให้ความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งนอกเหนือจากการให้ความรู้ใน ลักษณะของการสอนและอธิบายแล้ว ยังมีการเปิดโอกาสให้มีการสอบถาม ร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะร่วมกันในกลุ่ม ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่มีการสื่อสาร หลายทาง ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้ได้โดยละเอียด ในขณะที่การใช้ชุดสารสนเทศเกี่ยวกับ พัฒนาการเด็กในกลุ่มควบคุมนั้น เป็นการให้ความรู้ในรูปแบบของการสอนผ่านสื่อวีดิทัศน์เพียง อย่างเดียว ซึ่งแม้ว่าจะทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจและก่อให้เกิดองค์ความรู้ได้เช่นเดียวกัน แต่ถือ เป็นการสื่อสารทางเดียว ซึ่งอาจส่งผลให้กลุ่มควบคุมจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ของความรู้ได้ในระดับ ที่น้อยกว่า เนื่องจากการเรียนรู้และสรุปผลด้วยตนเอง ดังนั้น ในทางปฏิบัติ การใช้กิจกรรมที่ บูรณาการทั้งการให้ความรู้ ประสบการณ์ และการเสริมสร้างพฤติกรรมด้วยการปฏิบัติจริงจึงมี ประสิทธิภาพในการให้ความรู้โดยละเอียดและครอบคลุมได้มากกว่าในหลากหลายมิติ

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิทรา ช่อสูงเนิน (2556) ที่ศึกษาการพัฒนา ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถใน การคิดเชิงเหตุผลและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยพบว่า กลุ่มทดลองที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เน้นการสืบเสาะหลัง การทดลองมีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เน้นการสืบเสาะหลังการทดลองมีความสามารถในการแสวงหาความรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ระดับ นัยสำคัญทาง สถิติ .01 จึงสามารถสรุปได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมความรู้ให้เห็นผล มี ประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล กล่าวคือ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการ ดำเนินกิจกรรมได้อย่างชัดเจนนั่นเอง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อ ส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มีผลต่อพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กที่ เพิ่มขึ้น ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานทางด้านสาธารณสุข หรือผู้ที่สนใจ สามารถนำชุด

กิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการไปใช้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกัน หรือนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ ได้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือองค์ความรู้ในแขนงวิชาอื่น ๆ ต่อไปตามความเหมาะสม

3.1.2 จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ความรู้และพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กสามารถพัฒนาและฝึกฝนได้ และควรทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษา หรือสาธารณสุขจึงควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ โดยบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อให้การส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ครบวงจร และครอบคลุมทั้งในระยะต้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมถึงเป็นการขยายฐานความรู้จากระดับบุคคลไปสู่ระดับชุมชน อันจะส่งผลให้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กประสบความสำเร็จได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผู้วิจัยควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อทดลองซ้ำอีกครั้งโดยใช้ชุดกิจกรรมเดิม หรือใช้ชุดกิจกรรมรูปแบบอื่นๆ เช่น อาจเน้นไปที่กิจกรรมที่เป็นการทดสอบทักษะของพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน หรือการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง เป็นต้น

3.2.2 ผู้วิจัยควรทำการศึกษาวิจัยกับกลุ่มครูผู้ดูแลเด็กหรือชุมชนเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้ครบในทุกกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

3.2.3 ผู้วิจัยควรมีการสำรวจความคิดเห็นรวมถึงความต้องการของผู้ปกครองเพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนทางการออกแบบการวิจัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยต่อไป

4. ข้อจำกัดในการทำวิจัย

4.1 จากการทำการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพบปัญหาและข้อจำกัดบางประการ กล่าวคือ ในระยะก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างบางส่วนใช้วิธีการเปิดหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเพื่อทำแบบทดสอบ ซึ่งนอกจากจะทำให้ข้อมูลที่ได้อาจมีความคลาดเคลื่อนไปจากสภาพการณ์และความรู้จริงของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น ในการทำการวิจัยลักษณะเดียวกันในครั้งต่อไป จึงควรมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการทำแบบทดสอบที่เป็นลักษณะของการประเมินความรู้และพฤติกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริงและเพื่อให้ผลที่ได้จากการทดลองเกิดขึ้นจากการให้เงื่อนไขหรือเกิดจากการทำกิจกรรมอย่างแท้จริง

4.2 ข้อจำกัดในเรื่องการมองเห็นและความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างบางส่วน เนื่องจากเป็นผู้สูงอายุและมีการศึกษาในระดับไม่สูงมาก ซึ่งอาจส่งผลต่อความเข้าใจข้อความคลาดเคลื่อนไปจากปกติ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการอ่านให้ฟังและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ในการทำวิจัยลักษณะนี้กับกลุ่มตัวอย่างลักษณะเดียวกันในอนาคต จึงอาจใช้การคัดกรองกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้น เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะเดียวกันทั้งหมด หรือในกรณีที่หลีกเลี่ยงได้ยาก อาจใช้วิธีการอ่านข้อความให้กลุ่มตัวอย่างฟังเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ขลังธรรมเนียม. (2557). การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยก่อนเรียน ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล. วารสาร, มจร. วิชาการ, 155-167.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2559). การพัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. เอกสารเผยแพร่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). บทบาทของพ่อแม่ ครูพี่เลี้ยง และผู้ดูแลเด็กในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2561). แนวทางการดำเนินงานคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย 5 ช่วงวัย (9 18 30 42 และ 60 เดือน) “สัปดาห์รวมพลังรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ 2561” ระหว่างวันที่ 9-13 กรกฎาคม 2561. สำนักส่งเสริมสุขภาพ: กระทรวงสาธารณสุข.
- กองการศึกษาเทศบาลตำบลแม่สาย. (2558). รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2558 (โรงเรียนวัดป่ายาง). กรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย.
- จันทร์ชัย อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2560). การสอนแบบทันสมัยและเทคนิควิธีสอนแนวใหม่. ออนไลน์: สืบค้นจาก negis.skru.ac.th/.../data/2017-07-24_078.pdf เข้าถึงเมื่อ 14 มกราคม 2561.
- จรววยพร แดงโชติ. (2558). การประยุกต์ใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาและเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการส่งเสริมความรู้และทักษะด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลเอกชน ในจังหวัดนนทบุรี. ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- จิตรกร ทิพย์สว่าง. (2560). รูปแบบการส่งเสริมให้เด็กเข้ารับตรวจพัฒนาการ (DSPM) โดยความร่วมมือร่วมของชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าสำราญ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย. การประชุมใหญ่ทางวิชาการสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, วันที่ 21-22 กันยายน 2560. กระทรวงสาธารณสุข.
- จินตนา พัฒนพงษ์ศรี, ชัยชนะ บุญสุวรรณ และนฤมล ชนเจริญวัชร. (2558). การศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไทย ปี 2557. กลุ่มอนามัยแม่และเด็ก, สำนักส่งเสริมสุขภาพ, กรมอนามัย.

- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2559). ความรู้และการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็ก เกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. *บทความวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย 2544-2557 (2001-2014)*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ชนมรัทธา ยาแก้ว, นิสารัตน์ อิศระมโนรส, อัญชัชฐา ปิยะจิตติ, รวี ศิริปริชยากร และจิราภรณ์ ยกอินทร์. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ชนิสรา ใจชัยภูมิ. (2560). การพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของผู้ปกครอง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตจังหวัดเลย. *วารสารวิจัยมสค. สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 13 (3). 1-16
- ดวงพร โดทับ. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยทองสุข, กรุงเทพฯ.
- นภัสวรรณ หน่อท้าว และเกตุกนก จำนงค์จิต. (2560). โครงการเสริมสร้างความรู้สู่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. รายงานการวิจัยทุนอุดหนุนโครงการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นาดยา หกพันนา และ ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 หัวข้อ “การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21”. วันที่ 28 กรกฎาคม 2559 คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- นิตยา คชภักดี. (2558). โครงการส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิตรา ช่อสูงเนิน. (2556). การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 10, (51). (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2556), 53-66.
- บุบผา เรืองรอง. (2013). พัฒนาการด้านสังคม: วัยอนุบาล (*Kinderarten Children Social Development*). ออนไลน์: เข้าถึงจาก <http://taamkru.com/th/...> สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2561.

- พนิต โถ่เสถียรกิจ วิยดา บุญเลื่อง ถนอมรัตน์ ประสิทธิ์เมตต และคนอื่นๆ. (2558). *สถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย*. กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข.
- พรทิพย์ ศิริบุรณพิพัฒนา. (2551). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรา เอี่ยมกิจการ. (2557). *พัฒนาการเด็กปฐมวัย รากแก้วแห่งชีวิต*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). กรุงเทพมหานคร: สหมิตร พรินต์ติ้ง.
- พัชรี จีวพัฒนกุล. (2559). *การพัฒนาแบบคัดกรองพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย*. รายงานการวิจัยทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ภรณ์ แก้วลี (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี*. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 “สร้างเสริมสหวิทยาการ ผสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจเข้าสู่ AC”. วันที่ 29 กรกฎาคม 2559, มหาวิทยาลัยราชธานี.
- มันชนิ แสงพุ่ม. (2551). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, หาดใหญ่.
- เขาวรัตน์ รัตนันต์. (2559). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย เขตสุขภาพที่ 8*. กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข.
- ราชภัฏพิบูลสงคราม. (2011). *จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย*. คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ชการพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาสนา รังสร้อย และ บัณฑิต ผังนรินทร์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา*. *วารสาร สมาคมนักวิจัย*, 22 (1). (มกราคม – เมษายน 2560), 98-113.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สกาวิรัตน์ เทพรัตน์ ภักดิ์สร มุกดาเกษม จรรยา สืบบุษ และจารุณี จตุรพรเพิ่ม. (2557). *การศึกษาปัจจัยการเลี้ยงดูและการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตสาธารณสุขที่ 4 และ 5. งานอนามัยแม่และเด็ก กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี, กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข.*
- สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ. (2560). *สถานการณ์พัฒนาการเด็กไทย การสุ่มสำรวจ ปี 2560. กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข.*
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2555). *เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย พบ 1 ใน 3 พัฒนาการล่าช้า. ออนไลน์: เข้าถึงจาก <http://www.qlf.or.th/...?> สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2561.*
- สุภาวิณี ลายบัว. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองกับความรู้ของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในสถานศึกษาเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.*
- สุมาลัย คำอาจ และคณะ. (2559). *ผลการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี โดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย (DSPM). โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองไผ่ ตำบลบ้านหวาย อำเภอลำลูกกา, จังหวัดมหาสารคาม.*
- สุริยา น้อยเสนาะ. (2558). *การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา. กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ, สำนักเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร.*
- อรุณี หรดา. (2560). *แนวทางพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 10 (1). (มกราคม – มิถุนายน), 100-112.*
- อารีย์ คำสังฆะ. (2554). *การส่งเสริมความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรม “เล่นกับลูกปลูกปัญญา”. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- Ayele, M. (2014). *Developmental Delays among Infants and Young Children in Addis Ababa: Screening, Risk Factors and Intervention, (Doctoral Dissertation).* Addis Ababa University.
- Berk, L.E. (2003). *Child development.* (6thed.). Boston: Pearson Education.
- Breakenridge, M.E. & L.V. (1968). *Child Development Physical and Psychological Growth Through Adolescence.* Philadelphia, W.B. : Saunders.

- Cheung, C. (2010). *Environmental and Cognitive Factors Influencing Children's Theory-of-Mind Development*. A Thesis of Department of Human Development and Applied Psychology. University of Toronto.
- Christensen, Larry B. (1985). *Experimental Methodology*. (4th ed). Boston : Allyn and Bacon.
- Crnic, K., Hoffman, C., Gaze, C., & Edelbrock, C. (2004). Understanding the Emergence of Behavior Problems in Young Children With Developmental Delays. *Infants and Young Children*. 17 (3), pp. 223–235.
- Fagbeminiyi, F.F., (2011). The Role of Parents in Early Childhood Education: A Case Study of Ikeja, Lagos State, Nigeria. *Global Journal of Human Social Science*. 11 (2), (March 2011), 42-52.
- Freud, S. (1905). *Jokes and Their Relation to the Unconscious*. London: W.W. Norton.
- Hurlock, E.B. (1968). *Developmental psychology*. New Delhi: Tata McGraw Hill.
- Janus, M., Lefort, J., Cameron, R. & Kopechanski L. (2007). Starting Kindergarten: Transition Issues fo Children with Special Needs. *Canadian Journal of Educantion*. 30 (3), pp. 628- 648.
- Kesselring, T. (2009). *The Cambridge Companion to PIAGET*. Edited by Ulrich Müller, Jeremy I.M. Carpendale, Leslie Smith. London: Cambridge University.
- Kurtulmus, Z. (2016). Analyzing parental involvement dimensions in early childhood education. *Academicjournals*. 11 (12), (23 June, 2016): 1149-1153.
- Oberklaid, F., Baird, G., Blair, M., Melhuish, E., & Hall, D. (2013). *Children's health and development: approaches to early identification and intervention*. London: BMJ Publishing Group.
- Pearce, P. (2003). *Personality Developmental*. Berkshire: McGraw-Hill.
- Pem, D. (2012). Factors Affecting Early Childhood Growth and Development: Golden 1000 Days. *Adv Practice Nurs*. 1 (1). pp. 1, 101.
- Shonkoff, J.P., Hauser-Cram, P., Krauss, W.M. Upshur, C.C., & Sameroff, J.A. (2012). Development of Infants with Disabilities and Their Families: Implications for Theory and Service Delivery. *Monographs of the Society for Research in Child Development*. 57 (6). pp. 1-153.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือแต่งตั้ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญศุภสิทธิ์
สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยทักษิณ
ประสบการณ์หรือความชำนาญ การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
2. อาจารย์ สิทธิพร ครามานนท์
สถานที่ทำงาน สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประสบการณ์หรือความชำนาญ การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
3. อาจารย์ ไหมไทย ไชยพันธุ์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
4. นางสาว จุฑาทิพ วงษ์สุวรรณ
สถานที่ทำงาน สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ นักจิตวิทยาชำนาญการ
5. นาง วชิรา สุวรรณเวช
สถานที่ทำงาน สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการหน่วยงานจิตวิทยา

หนังสือแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๗๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญสุกสิทธิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวอดิگانต์ ทราชทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษา
เชิงจิตวิทยา วิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับ
พัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดป่ายาง)
จังหวัดเชียงราย ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านใน
ฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย
ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรนักศึกษา ๐๙-๓๓๒๘-๘๔๕๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๗๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ สิทธิพร ครามานนท์
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวอดิگانต์ ทรายทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษา
เชิงจิตวิทยา วิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับ
พัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดป่ายาง)
จังหวัดเชียงราย ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านใน
ฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย
ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๙-๓๓๒๘-๘๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๗๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ โหมไทย ไชยพันธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวอดิگانต์ ทรายทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๙-๓๓๒๘-๘๔๕๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ว)/๒๗๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๒๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวจุฑาทิพย์ วงษ์สุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวอดิگانต์ ทรายทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๙-๓๓๒๘-๘๔๕๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๒๗๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวชิรา สุวรรณเวช

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวอดิگانต์ ทรายทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๙-๓๓๒๘-๘๔๔๘

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

การวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก							
ข้อความ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					คะแนนรวม	IOC
	1	2	3	4	5		
พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อขนาดใหญ่							
ข้อ 1	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 2	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 3	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 4	1	0	1	0	0	2	0.4*
ข้อ 5	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 6	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 7	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 8	1	1	0	0	1	3	0.6
พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา							
ข้อ 9	1	0	1	0	0	2	0.4*
ข้อ 10	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 11	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 12	1	0	1	0	1	3	0.6
ข้อ 13	1	0	1	0	1	3	0.6
ข้อ 14	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 15	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 16	1	1	1	0	1	5	0.8
พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม							
ข้อ 17	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 18	1	1	0	0	1	3	0.6
ข้อ 19	1	1	0	0	1	3	0.6

การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก							
ข้อความ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					คะแนนรวม	IOC
	1	2	3	4	5		
พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม							
ข้อ 20	1	0	1	0	1	3	0.6
ข้อ 21	1	0	1	0	1	3	0.6
ข้อ 22	1	1	0	0	1	3	0.6
ข้อ 23	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 24	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 25	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 26	1	1	1	0	1	4	0.8
พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา							
ข้อ 27	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 28	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 29	1	0	1	0	1	3	0.6
ข้อ 30	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 31	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 32	1	0	1	0	1	3	0.6
พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา							
ข้อ 33	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 34	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 35	1	0	1	0	1	3	0.6
ข้อ 36	1	-1	1	0	1	2	0.4*
ข้อ 37	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 38	1	1	1	0	1	4	0.8
ข้อ 39	1	0	1	0	1	3	0.6
ข้อ 40	1	1	1	0	1	4	0.8

จากตารางภาคผนวกที่ 1 พบว่า ข้อคำถามส่วนใหญ่มีคะแนน IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 0.8 ซึ่งถือว่ามีค่าความตรงอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถทำการวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา ยกเว้นคำถามในข้อ 4, 9 และ 36 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้

ข้อ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับเป็นรับลูกบอลด้วยมือและแขน

ข้อ 9 ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับเป็นหนังสือนิทาน หรือหนังสือเรียน และสมุดภาพ

ข้อ 36 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าข้อคำถามไม่ตรงกับนิยามศัพท์ แต่ไม่แน่ใจเกี่ยวกับ

DSPM

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นิยามศัพท์พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาให้ตัดคำว่าดวงตาออกโดยให้ใช้สัมพันธ์กับการมองเห็นเพียงอย่างเดียว

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและค่าอำนาจจำแนกของวัด มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบวัด ทั้งฉบับ (n = 30)

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.92	40

ตารางภาคผนวกที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด เป็นรายข้อ (n = 30)

คำชี้แจง : กรุณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำหนดให้ โดยเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ ในข้อความดังกล่าว ขอให้ตอบตามความจริงและกรุณาตอบทุกข้อ

คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ข้อ 1	.70
ข้อ 2	.33
ข้อ 3	.63
ข้อ 4	.32
ข้อ 5	.30
ข้อ 6	.61
ข้อ 7	.44
ข้อ 8	.61
ข้อ 9	.37
ข้อ 10	.39
ข้อ 11	.46
ข้อ 12	.56
ข้อ 13	.57
ข้อ 14	.60
ข้อ 15	.67
ข้อ 16	.47

คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ข้อ 17	.72
ข้อ 18	.71
ข้อ 19	.71
ข้อ 20	.40
ข้อ 21	.69
ข้อ 22	.66
ข้อ 23	.49
ข้อ 24	.52
ข้อ 25	.44
ข้อ 26	.49
ข้อ 27	.71
ข้อ 28	.06
ข้อ 29	.12
ข้อ 30	.57
ข้อ 31	.38
ข้อ 32	.33
ข้อ 33	.16
ข้อ 34	.20
ข้อ 35	.31
ข้อ 36	.37
ข้อ 37	.14
ข้อ 38	-.01
ข้อ 39	.33
ข้อ 40	.57

แบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก (ปรับปรุงใหม่ 5 ข้อ)

ข้อคำถามเดิม	28. ท่านให้บุตรหลานอ่านหนังสือเรียนมากกว่าอ่านหนังสือรูปแบบอื่น ๆ
ข้อคำถามที่ปรับ	28. ท่านให้บุตรหลานเน้นที่อ่านหนังสือเรียน หรือทบทวนการบ้านเป็นหลัก
ข้อคำถามเดิม	29. ท่านให้บุตรหลานบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เขาประสบหรือพบเจอให้ฟัง เช่น เรื่องราวที่โรงเรียน หรือตอนที่ไปเล่นนอกบ้าน
ข้อคำถามที่ปรับ	29. ท่านมักสอบถามบุตรหลานถึงสิ่งต่างๆ ที่เขาได้พบเจอเมื่อไปโรงเรียนหรือไปเล่นนอกบ้าน เช่น วันนี้คุณครูให้ทำอะไรบ้าง วันนี้หนูไปเล่นกับใครบ้าง เป็นต้น
ข้อคำถามเดิม	33. ท่านเล่าหรืออ่านนิทาน ให้บุตรหลานฟังเป็นประจำ
ข้อคำถามที่ปรับ	33. ท่านเล่านิทานหรืออ่านหนังสือนิทานให้บุตรหลานฟังอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นอย่างก่อนนอน หรือเมื่อท่านมีเวลาว่าง
ข้อคำถามเดิม	37. ท่านให้บุตรหลานปั่นจักรยานหรือรถสำหรับเด็ก
ข้อคำถามที่ปรับ	37. ท่านสอนให้บุตรหลานปั่นจักรยานหรือรถสำหรับเด็กโดยมีท่านดูแลอย่างใกล้ชิด
ข้อคำถามเดิม	38. ท่านมีการเล่นถามตอบง่าย ๆ กับเด็ก และให้บุตรหลานตอบคำถามเหล่านั้น เช่น นกกินอะไรเป็นอาหารเวลาหิวเราควรทำอะไร เป็นต้น
ข้อคำถามที่ปรับ	38. ท่านมักพูดคุยหรือเล่นกับบุตรหลานด้วยการถามตอบ-แบบง่าย ๆ เช่น หมาร้องยังงี้ ไก่มีกี่ขา เป็นต้น

จากตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบวัดด้วยสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha) พบว่า มีค่าความเที่ยงอยู่ที่ .917 และผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงเป็นรายข้อ (ตารางภาคผนวกที่ 3) พบว่า แบบวัดมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับ .90 ขึ้นไปในทุกข้อ

และจากตารางภาคผนวกที่ 3 พิจารณาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Corrected Item-Total Correlation) พบว่า ข้อคำถามในแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 - .70 ยกเว้นคำถามข้อที่ 28, 29, 33, 37, และ 38 ซึ่งผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการแก้ไขข้อคำถามให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
 ของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า
 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง: ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เป็นการ จัดกิจกรรมแนะแนวให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โดยบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ (Piaget) และทฤษฎีวุฒิภาวะของกีสเซล (Gesell) ซึ่งเกี่ยวข้องกับรูปแบบของลำดับขั้นพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละช่วงวัย และผสมผสานรูปแบบกิจกรรมการให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก วัย 3-5 ปี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา และ พัฒนาการด้านการใช้ภาษา เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างเหมาะสมตามวัย

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ดำเนินการโดยใช้เทคนิคการให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้าน ด้วยวิธีการอธิบายโดยใช้หนังสือ การใช้สื่อในการอธิบายแบบสไลด์ (Power point) การใช้สื่อวีดิทัศน์ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และการปฏิบัติจริง นำมาใช้ร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดที่ดำเนินการ กิจกรรม 8 ประกอบด้วยกิจกรรมการให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก 6 กิจกรรม กิจกรรมปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศ 2 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมละ 60 นาที ดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผลโดยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์
2. สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรม
3. สาระสำคัญ
4. วิธีดำเนินการ (ขั้นนำ และขั้นดำเนินการ)
5. ขั้นสรุปและประเมินผล
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กิจกรรมปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศรวม 2 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์
2. สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรม
3. วิธีดำเนินการ (ขั้นนำ และขั้นดำเนินการ)
4. ขั้นสรุปและประเมินผล

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กทั้ง 8 กิจกรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
พฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ปกครองของเด็กอนุบาล โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับการเจริญเติบโต และความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย ได้ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน	1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนว 2. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว 3. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญและยินดีเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้
1. ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และการทรงตัวของเด็ก เช่น การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน การกระโดดหรือการปีนป่าย เป็นต้น	2	กิจกรรมการให้ความรู้ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และการทรงตัวของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้อง 2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนเองเกี่ยวกับการเข้าใจพัฒนาการ ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็ก

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
			3. เพื่อให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้แนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น การให้เด็กได้เล่นของเล่น หรือเครื่องเล่นต่าง ๆ เป็นต้น
2. ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็ก	3	กิจกรรมการให้ความรู้ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการดวงตาหรือการมองเห็น ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็กวัย 3-5 ปี 2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนในการพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กวัย 3-5 ปี 3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือตนเองได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย การแต่งตัว การทานอาหารหรือดื่มน้ำ ตลอดจนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้	4	กิจกรรมการให้ความรู้ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือตนเองและสังคมของเด็กวัย 3-5 ปี 2. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองของวัย 3-5 ปี

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น เช่น การเล่นกับเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ในกลุ่ม การรู้จักทำความเคารพ การขอบคุณ และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนการเข้าใจมารยาททางสังคม			3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการด้านการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมในการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ของเด็กวัย 3-5 ปี ได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการเข้าใจภาษา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จดจำ และเข้าใจในภาษาและความหมายของภาษาได้ในระดับที่เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น การเข้าใจในการสื่อสารของผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของเสียงได้ สามารถจำและเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ยินได้ สามารถเข้าใจและทำตามได้เมื่อมีการใช้คำสั่งหรือบอกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ไปจนถึงขั้นของการอ่านออกเขียนได้ รู้ และเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่รอบตัว เป็นต้น	5	ก จิ ก ร ร ม ก า ร ไ ห้ ค วาม ร ู้ ด ้าน ก า ร เ ข้ า ไ จ ภ า ย า	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา การรับรู้ จดจำ และความหมายของภาษาในระดับที่เหมาะสมกับเด็กวัย 3-5 ปี 2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนเองในพัฒนาการเกี่ยวกับการเข้าใจภาษาของเด็ก วัย 3-5 ปี โดยเฉพาะการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก 3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเกี่ยวกับการเข้าใจภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างเหมาะสม
5. ด้านการใช้ภาษา หมายถึง การแสดงออกทางภาษา การพูด การสนทนาหรือการโต้ตอบของเด็ก เช่น การสื่อหรือแสดงออกโดยสีหน้า ท่าทางหรือการสัมผัสในรูปแบบต่าง ๆ การใช้เสียง หรือภาษาพูด สามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ได้	6	ก จิ ก ร ร ม ก า ร ไ ห้ ค วาม ร ู้ ด ้าน ก า ร ไ ห้ ภ า ย า	1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการด้านการใช้ภาษา การแสดงออกทางภาษา การพูด การสนทนาหรือการโต้ตอบของเด็กวัย 3-5 ปี 2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนเองในพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้ภาษาของเด็ก โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสาร การพูดคุยหรือสนทนากับเด็กวัย 3-5 ปี ให้เหมาะสมตามวัย

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
			3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้ภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างเหมาะสม
<p>พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ปกครองเด็กอนุบาล โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ตามพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย มีองค์ประกอบ 5 ด้าน</p>	7	กิจกรรมการพัฒนาความรู้ การให้ ความรู้ การเสริมเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้าน	<p>1. เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทบทวนความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม การให้ ความรู้ การเสริมประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ทั้ง 5 ด้าน</p> <p>2. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี รวมถึงความเชื่อมโยงกันของพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน</p> <p>3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทางปฏิบัติ และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ให้ครบทั้ง 5 ด้าน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย</p>
<p>พฤติกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ปกครองของเด็กอนุบาล โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย มีองค์ประกอบ 5 ด้าน</p>	8	ปัจฉิมนิเทศ	<p>1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ในการเสริมสร้างและพัฒนาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ทั้ง 5 ด้าน ในระยะยาว</p> <p>2. เพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง กับ โรงเรียนในการให้ความร่วมมือและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก วัย 3-5 ปี ในอนาคต</p>

ตัวแปรตาม	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
			<p>3. เพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ปกครองด้วยกัน ในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเสริมสร้างและพัฒนาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก วัย 3-5 ปี เกิดเป็นความร่วมมือกันในระดับกลุ่ม</p> <p>4. เพื่อทดสอบความรู้ของผู้ปกครองภายหลังการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ทั้ง 5 ด้าน</p>

ครั้งที่ 1 การปฐมนิเทศ ระยะเวลา 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
3. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญและยินดีเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้

สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรม

1. แบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้าน
2. ใบงานเรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการเลี้ยงดูบุตรหลานของผู้ปกครอง
3. ใบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี
4. คลิปวิดีโอ “ความสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัย”

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและทีมงานให้ผู้ปกครองรู้จัก ตลอดจนชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม
2. ผู้วิจัยแจกแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ชุด Pre-test ให้ผู้ปกครอง
3. ผู้วิจัยทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและรูปแบบกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้รับทราบ รวมถึงขออนุญาตบันทึกภาพและเสียงในขณะดำเนินกิจกรรม

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำแบบทดสอบ ชุด Pre-test แล้วทำการรวมคะแนนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
2. ผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มโดยการจับฉลาก และจัดให้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 32 คน รวมเป็น 65 คน โดยในกลุ่มทดลอง จะใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ ได้แก่ การใช้สื่อในการอธิบายแบบสไลด์ (Power point) การใช้สื่อวีดิทัศน์ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน และในกลุ่มควบคุม จะให้สารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน
3. ผู้วิจัยแจกใบงานเรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการเลี้ยงดูบุตรหลานของผู้ปกครอง พร้อมปากกา ให้แก่ผู้ปกครองคนละ 1 ชุด

4. ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองเขียนถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการเลี้ยงดูเด็กวัย 3-5 ปี และส่งคืนผู้วิจัยเมื่อเขียนเสร็จ
5. ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองดูคลิปวิดีโอ “ความสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัย”
6. ผู้วิจัยและผู้ปกครองสนทนาและร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการเลี้ยงดูเด็กวัย 3-5 ปี
7. ผู้วิจัยให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ตลอดจนแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี โดยอธิบายประกอบกับใบงานที่ผู้ปกครองได้เขียนถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่านการอธิบายบนพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ ซึ่งอธิบายถึงกระบวนการทำงานภายในตัวเด็ก โครงสร้างในสมอง ตลอดจนโครงสร้างอื่น ๆ จะพัฒนาตามอายุและเป็นไปตามลำดับ และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเฮล ซึ่งอธิบายถึงความพร้อมหรือวุฒิภาวะที่มีส่วนสำคัญในพัฒนาการขั้นต่อ ๆ ไปของเด็ก โดยเมื่อระบบต่าง ๆ มีความพร้อม เด็กสามารถจะทำกิจกรรมของขั้นต่อไปได้ แบบแผนของพัฒนาการเด็กที่เป็นไปตามธรรมชาติและมีขั้นตอน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงรูปแบบและลักษณะของพัฒนาการเด็กและสามารถเลี้ยงดูเด็กในแต่ละช่วงวัยได้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ขั้นสรุปและประเมินผล

1. สรุปผลที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
2. สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดต่างๆ ที่รวบรวมได้จากผู้ปกครอง
3. สรุปความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี
4. ประเมินความสนใจและการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม

ใบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี

พัฒนาการเด็ก หมายถึง การพัฒนาหรือเพิ่มขึ้นของความสามารถในการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อวัยวะ สมอง อารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เป็นความสามารถที่มีความก้าวหน้าหรือดีขึ้นตามวัย'

เด็กจะมีการพัฒนาและเป็นไปตามช่วงวัย ความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ จะได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ในช่วง ขวบแรกของชีวิตจะเป็นช่วงวัยที่สำคัญมาก เนื่องจากพัฒนาการด้านต่าง ๆ 6 จะมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งพัฒนาการของเด็กในวัยนี้จะเป็นรากฐานสำคัญในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการ

1. **การเจริญเติบโต** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงขนาด รูปร่าง น้ำหนัก ส่วนสูง เป็นต้น ซึ่งจะ เป็นไปตามลำดับขั้น เช่น เด็กยืนหรือเดินได้ ขาและกระดูกต้องมีการพัฒนาก่อน

2. **วุฒิภาวะ** หมายถึง ลำดับขั้นตอนของพัฒนาการที่เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ไม่มีการข้ามขั้นตอน เป็นความพร้อมสำหรับพัฒนาการขั้นต่อ ๆ ไปของเด็กในแต่ละช่วงวัย เช่น เด็กต้อง พลิกตัวได้ก่อน ถึงจะคลานได้ ตามหลักทฤษฎีของกิลเชล

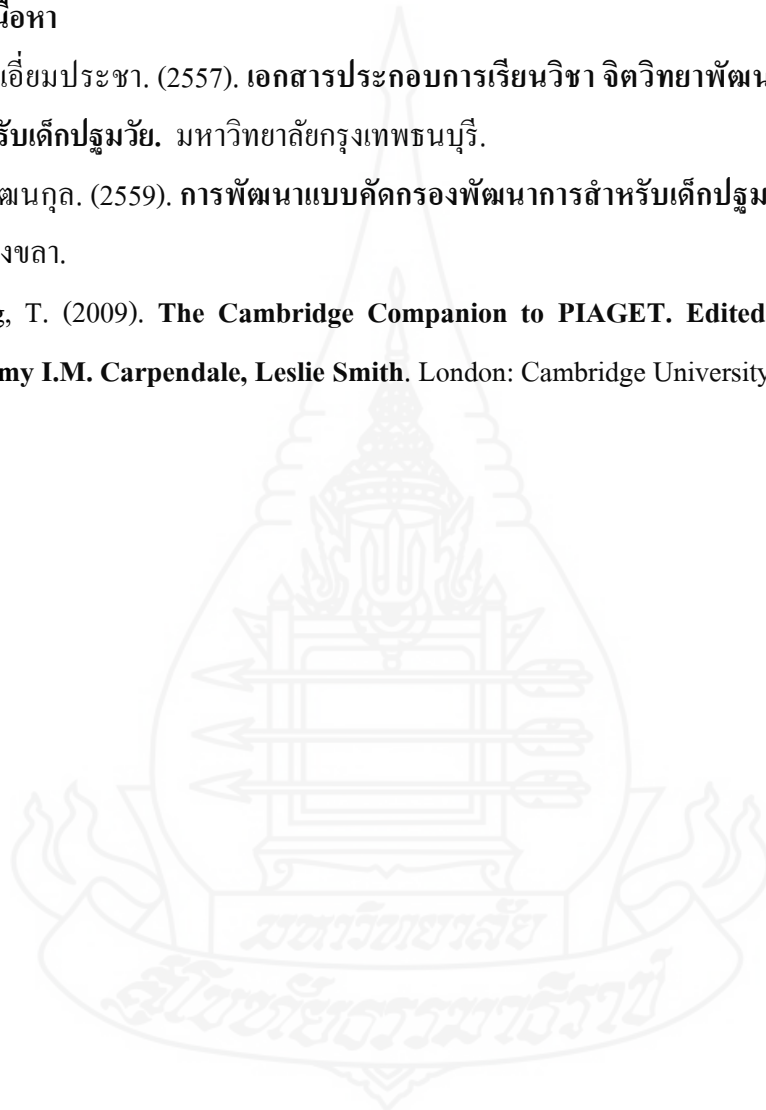
3. การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดจากการฝึกฝน การฝึกหัด การทำซ้ำๆ จนเกิดเป็นความชำนาญ ซึ่งต้องอาศัยทั้งการเจริญเติบโตและการมีวุฒิภาวะร่วมด้วย และพัฒนาตามอายุและเป็นไปตามลำดับ เช่น การที่เด็กหัดเดิน ในช่วงแรกต้องอาศัยการยึดจับ พอฝึกฝนบ่อยๆ เด็กจะสามารถเดินได้ด้วยตัวเองตามหลักทฤษฎีของเพียเจท์

ที่มาของเนื้อหา

อัปสรสิริ เอี่ยมประชา. (2557). เอกสารประกอบการเรียนวิชา จิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

พัชรี จิวพัฒนกุล. (2559). การพัฒนาแบบคัดกรองพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสงขลา.

Kesselring, T. (2009). **The Cambridge Companion to PIAGET**. Edited by Ulrich Müller,
Jeremy I.M. Carpendale, Leslie Smith. London: Cambridge University.

คลิปวิดีโอ “ความสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัย”

คลิปวิดีโอจากรายการ จากสถานีโทรทัศน์ ”คนหลังข่าว“TNN News

เนื้อหาเน้นการให้ความสนใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่ไม่สมวัยในภาพรวมทั้งประเทศซึ่งมีจำนวนสูงถึงร้อยละ 30 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงให้ความสำคัญในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงต้องมีการคัดกรองและเมื่อพบเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าต้องรีบเข้าไปดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา และในขณะเดียวกันก็จำเป็นที่จะต้องพัฒนาองค์ความรู้ให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองว่ามีวิธีสังเกตและดูแลบุตรหลานอย่างไร และผู้ทรงคุณวุฒิที่อธิบายและให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว คือ นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยอธิบายในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. เด็กปฐมวัย คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 0-5 ปี ซึ่งมีจำนวนประมาณ 3,600,000-3,700,000 คน จากทั่วประเทศ

2. ความสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งมีความสำคัญมาก เนื่องจากสมองของเด็กในช่วงนี้มีการเจริญเติบโตสูงมาก ซึ่งการจะพัฒนาเด็กในวัยเรียนและวัยผู้ใหญ่ได้ จะต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในช่วง 5 ขวบแรก

3. การพิจารณาพัฒนาการเด็กล่าช้าโดยการประเมินพัฒนาการเด็ก 5 ด้าน ให้สอดคล้องกับช่วงอายุของเด็ก ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ พัฒนาการล่าช้าโดยกำเนิด ซึ่งเกิดจากพันธุกรรม แต่ร้อยละ 90 พัฒนาการล่าช้าจะเกิดจากการเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม หรือภาวะตอนแรกเกิด เช่น น้ำหนัก

แรกเกิดต่ำกว่าเกณฑ์ ภาวะขาดออกซิเจนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือปัญหาที่เกิดในช่วงการตั้งครรภ์ เช่น ความเครียด อาการเจ็บป่วย เป็นต้น

4. ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก หรือเมื่อเด็กอยู่ในวัยทำงานจะมีขีดความสามารถในการทำงานได้ดี จะต้องเริ่มตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ พ่อ-แม่เด็กจะต้องมีการเตรียมความพร้อมและมีการฝากครรภ์ที่ถูกต้อง เด็กได้รับการเลี้ยงดูทั้งในด้านการเจริญเติบโตทางร่างกายและในเรื่องของพัฒนาการ

5. เด็กกว่าร้อยละ 90 ที่มีพัฒนาการล่าช้า หากได้รับการกระตุ้นและการดูแลที่ถูกต้องจะทำให้เด็กสามารถกลับมามีพัฒนาการที่ปกติสมวัยได้

ครั้งที่ 2 การให้ความรู้ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ระยะเวลา 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และการทรงตัวของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนเอง เกี่ยวกับการเข้าใจพัฒนาการ ด้านกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็ก
3. เพื่อให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้แนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น การให้เด็กได้เล่นของเล่น หรือ เครื่องเล่นต่างๆ เป็นต้น

สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรม

1. หนังสือเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่
2. สไลด์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ (Power point)
3. สื่อวีดิทัศน์พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ (Clip Video)
4. ใบความรู้เรื่องพัฒนาการ 5 ด้าน (แจกครั้งเดียวโดยใช้ทั้ง 6 กิจกรรม)
5. ชุดกระดาษและปากกา สำหรับผู้ปกครองเพื่อใช้ในการจดบันทึก (แจกครั้งเดียวโดยใช้ทั้ง 6 กิจกรรม)

สาระสำคัญ

พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และการทรงตัวของเด็ก เช่น การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน การกระโดด หรือการปีนป่าย เป็นต้น

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและนำเข้าสู่บทเรียน
2. ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ปกครองก่อนเข้าสู่เนื้อหา

3. ผู้วิจัยนำเสนอบทเรียนซึ่งประกอบด้วย การแนะนำโดยการอธิบายผ่านหนังสือ และการใช้สื่อต่างๆ ได้แก่ สไลด์ (Power point), สื่อวีดิทัศน์ (Clip Video)

ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยแจกชุดกระดาษและดินสอให้แก่ผู้ปกครองคนละ 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วยกระดาษ A 4 จำนวน 12 แผ่น และปากกาคคนละ 1 ด้าม
2. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ตามหนังสือโดยให้เนื้อหาสอดคล้องกับขั้นพัฒนาการตามวัยต่างๆ ตาม DSPM ควบคู่ไปกับพื้นฐานทางทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล
3. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่โดยอธิบายควบคู่ไปกับการใช้สไลด์ (Power point) และให้ผู้ปกครองดูใบความรู้ประกอบการอธิบาย เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน
4. ให้ผู้ปกครองดูสื่อวีดิทัศน์ (Clip Video) เกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่

ขั้นสรุปและประเมินผล

1. สรุปความคิดเห็นของผู้ปกครองร่วมกัน เกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ในเรื่องของรูปแบบและลักษณะของพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง
2. ผู้วิจัยถามคำถามเพื่อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ โดยให้ผู้ปกครองร่วมกันตอบ
3. ประเมินผล โดยใช้การสังเกตความสนใจ ความตั้งใจ และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ปกครองได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด และความคิดเห็นระหว่างกัน และสอบถามประเด็นสงสัยต่างๆ ที่ได้จากการให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กวัย 3-5 ปี
2. ผู้ปกครองเข้าใจถึงวิธีการที่ถูกต้องร่วมกันในการพัฒนาและเสริมสร้างพัฒนาการด้านการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กวัย 3-5 ปี ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

หนังสือเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่

หนังสือที่ใช้ประกอบการอธิบาย คือ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

เป็นคู่มือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข โดยจำแนกตามช่วงวัยและพัฒนาการด้านต่างๆ ซึ่งในกิจกรรมที่ 2 จะใช้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เนื้อหาจะเป็นไปในลักษณะของความสามารถในการเคลื่อนไหว และการทรงตัวโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่หรืออวัยวะต่าง ๆ เช่น การยืน การนั่ง การเดิน การวิ่ง การปีนป่าย การกระโดด เป็นต้น การอธิบายจะมุ่งเน้นไปที่การให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยว่าควรเป็นอย่างไร เช่น เด็กอายุ 1 เดือน ควรเริ่มชันคอ ผงกศีรษะ หันหน้าซ้ายขวา ขาเริ่มเหยียดในท่าคว่ำได้ เด็กอายุ 2 ปี 7 เดือน ถึง 3 ปี ควรสามารถยืนทรงตัวด้วยขาข้างเดียว เป็นต้น โดยอธิบายพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ช่วงแรกเกิด จนถึง 5 ขวบ ซึ่งเนื้อหาจะสอดคล้องลำดับขั้นพัฒนาการในทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล

สไลด์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Power point)

สไลด์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่

เป็นสไลด์ที่มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและการใช้ร่างกายส่วนที่เป็นกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็ก ซึ่งจะสอดคล้องกับเนื้อหาตามคู่มือ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ใช้ในการอธิบายควบคู่กันไป โดยเน้นการอธิบายพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ช่วงแรกเกิด จนถึง 5 ขวบ ซึ่งเนื้อหาจะสอดคล้องลำดับขั้นพัฒนาการตามทฤษฎีวุฒิภาวะของกิเซล ที่อธิบายถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาการอวัยวะการเคลื่อนไหวอย่างมีระบบระเบียบ ในทิศทางตามแนวอนและแนวขวาง โดยจุดเริ่มต้นการเคลื่อนไหวของอวัยวะจากส่วนบน กล่าวคือ จากส่วนของศีรษะลงมายังส่วนล่างของร่างกาย และการพัฒนาหรือเติบโตของร่างกายจากส่วนกลางลำตัวออกไปสู่ด้านข้าง ศูนย์บังคับการเคลื่อนไหวจะมีการบังคับจาก แขน และขา

นอกจากนี้ เนื้อหาของสไลด์ยังจะรวมวิธีการในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ สิ่งที่ควรและไม่ควรปฏิบัติสำหรับใช้เป็นแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้ถูกต้องและเป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการสังเกต และการดูแลแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่เร่งรัดหรือข้ามขั้นตอนในขณะที่เด็กยังไม่พร้อม และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิเซลที่มีพื้นฐานความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมทุกรูปแบบของบุคคลจะต้องมาจากความพร้อมภายในเท่านั้น รวมถึงการเฝ้าระวังเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กในแต่ละช่วงวัย

คลิปวิดีโอ “พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่”

คลิปวิดีโอ “พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่” จากโครงการลูกรัก และกระทรวงสาธารณสุข

เนื้อหามุ่งเน้นไปที่การพัฒนาด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่และการเคลื่อนไหวของเด็ก ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทักษะหรือความสามารถในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายที่เด็กควรจะได้ในแต่ละช่วงวัย การเจริญเติบโตทางด้านร่างกายและอวัยวะของเด็ก เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง หรือความยาวลำตัว เป็นต้น รวมถึงการอธิบายวิธีส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้กับเด็ก การเล่นที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหวของเด็ก ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของกลุ่มเนื้อหาสาระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุข โดยในคลิปวิดีโอจะมีวิธีการสำหรับผู้ปกครองในการปฏิบัติตัวและอธิบายถึงวิธีการเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามลำดับขั้นพัฒนาการและช่วงวัยของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ การใช้ของเล่น หรืออุปกรณ์ง่าย ๆ ในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้กับเด็ก

ใบความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ 5 ด้าน ของเด็กวัย 3-5 ปี

ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองของเด็กก่อนนุบาล โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

1. พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่
2. พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก และสติปัญญา
3. พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม
4. พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา
5. พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่

พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และการทรงตัวของเด็ก เช่น การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน การกระโดด หรือการปีนป่าย เป็นต้น

พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการดวงตาหรือการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็ก

พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม

พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือตนเองได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย การแต่งตัว การทานอาหารหรือดื่มน้ำ ตลอดจนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น เช่น การเล่นกับเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในกลุ่ม การรู้จักทำความเคารพ การขอบคุณ และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนการเข้าใจมารยาททางสังคม

พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา

ด้านการเข้าใจภาษา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จดจำ และเข้าใจในภาษาและความหมายของภาษาได้ในระดับที่เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น การเข้าใจในการสื่อสารของผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของเสียงได้ สามารถจำและเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ยินได้ สามารถเข้าใจและทำตามได้เมื่อมีการใช้คำสั่งหรือบอกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ไปจนถึงขั้นของการอ่านออกเขียนได้ รู้และเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่รอบตัว เป็นต้น

พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษา หมายถึง การแสดงออกทางภาษา การพูด การสนทนาหรือการโต้ตอบของเด็ก เช่น การสื่อหรือแสดงออกโดยสีหน้า ท่าทางหรือการสัมผัสในรูปแบบต่าง ๆ การใช้เสียงหรือภาษาพูด สามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ได้

ครั้งที่ 3 การให้ความรู้ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ระยะเวลา 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการดวงตาหรือการมองเห็น ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็กวัย 3-5 ปี
2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนในการพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กวัย 3-5 ปี
3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทาง และวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กวัย 3-5 ปี ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรม

1. หนังสือเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา
2. สไลด์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Power point)
3. สื่อวีดิทัศน์พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Clip Video)
4. ใบความรู้เรื่องพัฒนาการ 5 ด้าน
5. ชุดกระดาษและปากกา สำหรับผู้ปกครองเพื่อใช้ในการจดบันทึก

สาระสำคัญ

พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการดวงตาหรือการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็ก

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวนำเข้าสู่บทเรียน และชี้แจงให้ผู้ปกครองใช้แบบบันทึกในหน้ากิจกรรมถัดไป
2. ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ปกครองก่อนเข้าสู่เนื้อหา
3. ผู้วิจัยนำเสนอบทเรียนซึ่งประกอบด้วย การแนะนำโดยการอธิบายผ่านหนังสือ และการใช้สื่อต่างๆ ได้แก่ สไลด์ (Power point), สื่อวีดิทัศน์ (Clip Video)

ขั้นตอนดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาตามหนังสือโดยให้เนื้อหาสอดคล้องกับขั้นพัฒนาการตามวัยต่างๆ ตาม DSPM ควบคู่ไปกับพื้นฐานทางทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ และทฤษฎีภูติภาวะของกิเซล
2. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาโดยอธิบายควบคู่ไปกับการใช้สไลด์ (Power point) เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน
3. ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองดูสื่อวีดิทัศน์ (Clip Video) เกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา

ขั้นสรุปและประเมินผล

1. สรุปความคิดเห็นของผู้ปกครองร่วมกัน เกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาในเรื่องของรูปแบบและลักษณะของพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง
2. ผู้วิจัยถามคำถามเพื่อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา โดยให้ผู้ปกครองร่วมกันตอบ
3. ประเมินผลโดยใช้การสังเกตความสนใจ ความตั้งใจ และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ปกครองได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด และความคิดเห็นระหว่างกัน และสอบถามประเด็นสงสัยต่าง ๆ ที่ได้จากการให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาของเด็กวัย 3-5 ปี
2. ผู้ปกครองเข้าใจถึงวิธีการที่ถูกต้องร่วมกันในการพัฒนาและเสริมสร้างพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาของเด็กวัย 3-5 ปี ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

หนังสือเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา

หนังสือที่ใช้ประกอบการอธิบาย คือ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

เป็นคู่มือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข โดยจำแนกตามช่วงวัยและพัฒนาการด้านต่างๆ ซึ่งในกิจกรรมที่ 3 จะใช้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา เนื้อหาจะเป็นไปในลักษณะของความสามารถในการใช้มือ การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการตรวจตาหรือการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็ก ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ การหยิบจับ จัดเขียน เป็นต้น การอธิบายจะมุ่งเน้นไปที่การให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยว่าควรเป็นอย่างไร เช่น เด็กอายุ 1 ปี ควร ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้หยิบของชิ้นเล็กๆ ได้ ถนัด หยิบของใส่ภาชนะ หรือดึงเชือกเพื่อลากของเข้าหาตัวได้ ซึ่งเนื้อหาจะสอดคล้องลำดับขั้นพัฒนาการในทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิลเซล

สไลด์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Power point)

สไลด์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา

เป็นสไลด์ที่มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาของเด็ก ซึ่งจะสอดคล้องกับเนื้อหาตามคู่มือ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ใช้ในการอธิบายควบคู่กันไป โดยเน้นการอธิบายพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ช่วงแรกเกิด จนถึง 5 ขวบ ซึ่งเนื้อหาจะสอดคล้องลำดับขั้นพัฒนาการตามทฤษฎีวุฒิภาวะของกิเซล ที่อธิบายถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาการอวัยวะการเคลื่อนไหวอย่างมีระบบระเบียบ ในทิศทางตามแนวอนและแนวขวาง ศูนย์บังคับการเคลื่อนไหวจะมีการบังคับจาก แขน และขา จากขั้นของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ไปสู่การใช้มือและนิ้ว ซึ่งจะขึ้นไปตามขั้นตอน จนกระทั่งสามารถเคลื่อนไหวของอวัยวะทุกส่วน ทั้งมือและขาจะไปพร้อม ๆ กัน ต่อมาเมื่อมีวุฒิภาวะจะสามารถเคลื่อนไหวเฉพาะส่วนได้ เช่น มือ และนิ้ว เป็นต้น

นอกจากนี้ เนื้อหาของสไลด์ยังจะรวมวิธีการในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา สิ่งที่ดีและไม่ควรปฏิบัติสำหรับใช้เป็นแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้ถูกต้องและเป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการสังเกต และการดูแลแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่เร่งรัดหรือข้ามขั้นตอนในขณะที่เด็กยังไม่พร้อม และทฤษฎีวุฒิภาวะของกิเซลที่มีพื้นฐานความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมทุกรูปแบบของบุคคลจะต้องมาจากความพร้อมภายในเท่านั้น รวมถึงการเฝ้าระวังเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาของเด็กในแต่ละช่วงวัย

คลิปวิดีโอ “พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา”

คลิปวิดีโอ “พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา” จากมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก และกระทรวงสาธารณสุข

เนื้อหามุ่งเน้นไปที่การพัฒนาด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญาของเด็ก ซึ่งกล้ามเนื้อเล็กของเด็กคือ กล้ามเนื้อมือและนิ้ว โดยจะต้องสัมพันธ์กับแขน ขา ดวงตาหรือการมองเห็น และอวัยวะอื่น ๆ ถ้ากล้ามเนื้อมือและนิ้วของเด็กมีปัญหา ก็จะทำให้เด็กไม่สามารถทำเรื่องอื่น ๆ ต่อไปได้ เป็นการอธิบายความสามารถในการใช้มือและนิ้วของเด็กในการหยิบจับสิ่งต่าง ๆ วิธีการคิดการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันของเด็กหรือเกี่ยวกับการเล่น รวมถึงการอธิบายวิธีส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญาให้กับเด็ก การเล่นที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหวของเด็ก ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของกลุ่มเนื้อหาสาระส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุข โดยในคลิปวิดีโอจะมีวิธีการสำหรับผู้ปกครองในการปฏิบัติตัวและอธิบายถึงวิธีการเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามลำดับขั้นพัฒนาการและช่วงวัยของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ การใช้ของเล่น หรืออุปกรณ์ง่าย ๆ ในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญาให้กับเด็ก

ใบความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ 5 ด้าน ของเด็กวัย 3-5 ปี

ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองของเด็กก่อนนุบาล โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดป่ายาง) จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

6. พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่
7. พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก และสติปัญญา
8. พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม
9. พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา
10. พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่

พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ในอิริยาบถต่าง ๆ การควบคุมกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทั้งหมดโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และการทรงตัวของเด็ก เช่น การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน การกระโดด หรือการปีนป่าย เป็นต้น

พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การหยิบจับสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการดวงตาหรือการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการพัฒนาทางสมองและระบบประสาทของเด็ก

พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม

พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม หมายถึง พัฒนาการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือตนเองได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย การแต่งตัว การทานอาหารหรือดื่มน้ำ ตลอดจนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น เช่น การเล่นกับเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในกลุ่ม การรู้จักทำความเคารพ การขอบคุณ และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนการเข้าใจมารยาททางสังคม

พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา

ด้านการเข้าใจภาษา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จดจำ และเข้าใจในภาษาและความหมายของภาษาได้ในระดับที่เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น การเข้าใจในการสื่อสารของผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของเสียงได้ สามารถจำและเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ยินได้ สามารถเข้าใจและทำตามได้เมื่อมีการใช้คำสั่งหรือบอกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ไปจนถึงขั้นของการอ่านออกเขียนได้ รู้และเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่รอบตัว เป็นต้น

พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษา หมายถึง การแสดงออกทางภาษา การพูด การสนทนาหรือการโต้ตอบของเด็ก เช่น การสื่อหรือแสดงออกโดยสีหน้า ท่าทางหรือการสัมผัสในรูปแบบต่าง ๆ การใช้เสียงหรือภาษาพูด สามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ได้

ครั้งที่ 4 การให้ความรู้ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ระยะเวลา 60 นาที

ครั้งที่ 5 การให้ความรู้ด้านการเข้าใจภาษา ระยะเวลา 60 นาที

ครั้งที่ 6 การให้ความรู้ด้านการใช้ภาษา ระยะเวลา 60 นาที

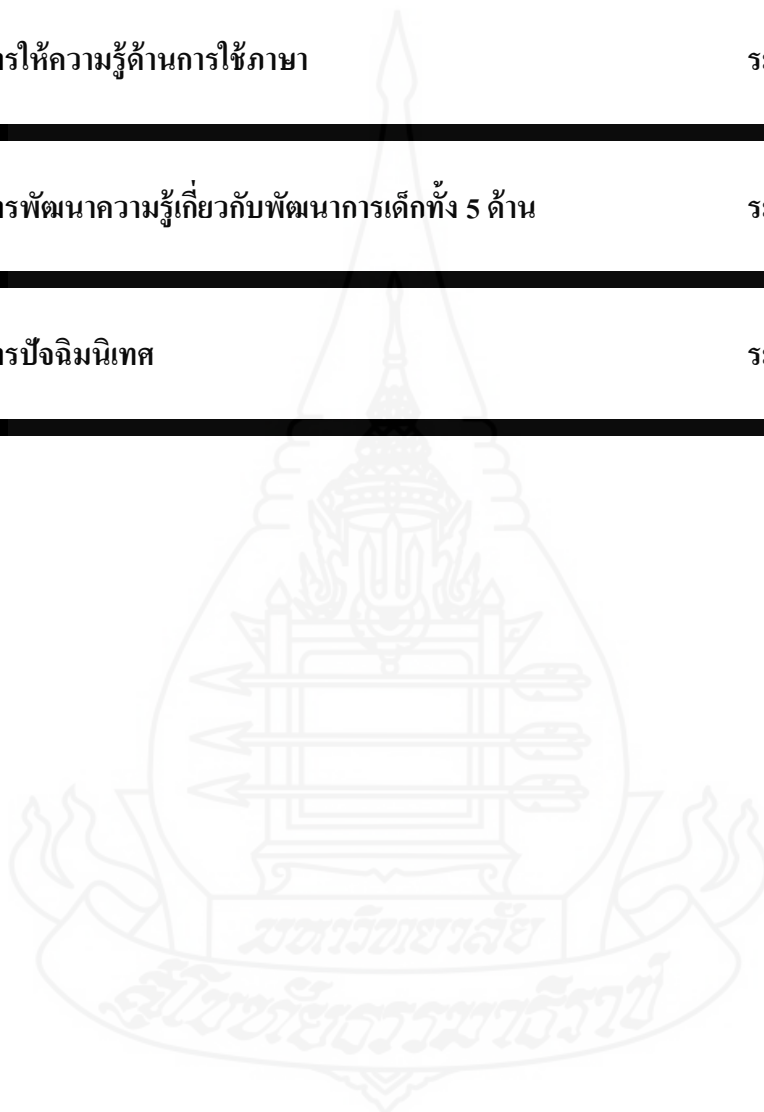

ครั้งที่ 7 การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทั้ง 5 ด้าน ระยะเวลา 60 นาที

ครั้งที่ 8 การปัจฉิมนิเทศ ระยะเวลา 60 นาที

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ( )

1. เพศ

( ) เพศชาย ( ) เพศหญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 20 ปี ( ) 20 – 30 ปี ( ) มากกว่า 30 ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ม. ต้น หรือต่ำกว่า ( ) ม. ปลาย หรือเทียบเท่า

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโทขึ้นไป

4. อาชีพ

( ) เกษตรกร ( ) รับจ้างทั่วไป ( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) พนักงานบริษัท ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) ว่างาน

( ) อื่นๆ ..... (โปรดระบุ)

5. รายได้ต่อเดือน

( ) ต่ำกว่า 10,000 ( ) 10,000 – 20,000 ( ) มากกว่า 20,000

6. สถานภาพของผู้ปกครอง

( ) อยู่ด้วยกัน ( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย

( ) อื่นๆ ..... (โปรดระบุ)

7. ความสัมพันธ์กับเด็ก

( ) พ่อ/แม่ ( ) ลูกพี่/น้อง ( ) ปู่ย่า/ตายาย

( ) อื่นๆ ..... (โปรดระบุ)

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

คำชี้แจง : กรุณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำหนดให้ โดยเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ ในข้อความดังกล่าว ขอให้ตอบตามความจริงและกรุณาตอบทุกข้อ

คำถาม	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. ท่านห้ามปรามไม่ให้บุตรหลานเล่น กระต่ายขาเดียว หรือยืนด้วยขาข้างเดียว					
2. ท่านให้บุตรหลานได้เล่นของเล่น เช่น การต่อบล็อกต่างๆ การประกอบจิ๊กซอว์ รูปภาพ เป็นต้น					
3. ท่านให้บุตรหลานขีดเขียนหรือวาดรูป ระบายสี					
4. ท่านมีการฝึกบุตรหลานโดยให้เล่นกับ เด็กคนอื่นๆ ตามลำดับคิว และฝึกให้รู้จักรอ จนถึงรอบของตัวเอง					
5. ท่านห้ามปรามไม่ให้บุตรหลานหยิบ สิ่งของบนที่สูง โดยท่านเป็นผู้หยิบให้เอง					
6.					
7.					
8.					
9.					
40.					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ

แบบคัดกรองไฟระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ตัวอย่างแบบคัดกรองเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ผู้แต่ง/ผู้จัดทำ กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0 2590 1000
www.moph.go.th

ปีที่พิมพ์ มิถุนายน ปี 2560
จำนวนพิมพ์ 460,800 เล่ม
ISBN 978-616-11-3268-2
สนับสนุนโดย งบประมาณกรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

พิมพ์ที่ สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

คู่มือ
เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM)

ชื่อ - สกุล เด็ก ..... เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน เด็ก .....

วัน เดือน ปีเกิด เด็ก ..... สถานที่เกิด โรงพยาบาล .....

น้ำหนักแรกเกิด ..... กรัม Apgar Score .....

ชื่อ - สกุล บิดา หรือมารดา หรือผู้ดูแล ..... โทรศัพท์ .....

สถานที่ติดต่อ .....

คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ (เดือน)	ข้อที่	ทักษะ	วิธีประเมิน เฝ้าระวัง โดย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ เจ้าหน้าที่	วิธีฝึกทักษะ โดย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ ผู้ดูแลเด็ก
แรกเกิด - 1 เดือน	1	ท่านอนคว่ำยกศีรษะและหันไปข้างใดข้างหนึ่งได้ (GM)	จัดให้เด็กอยู่ในท่านอนคว่ำบนเบาะนอน แขนทั้งสองข้างอยู่หน้าไหล่ สังเกตเด็กยกศีรษะ ผ่าน : เด็กสามารถยกศีรษะและหันไปข้างใดข้างหนึ่งได้	จัดให้เด็กอยู่ในท่านอนคว่ำ เขย่าของเล่นที่มีเสียงตรงหน้าเด็ก ระยะห่างประมาณ 30 ซม. เมื่อเด็กมองที่ของเล่นแล้วค่อย ๆ เคลื่อนของเล่นมาทางด้านซ้ายหรือขวา เพื่อให้เด็กหันศีรษะมองตาม ถ้าเด็กทำไม่ได้ช่วยประคองศีรษะเด็กให้หันตาม ทำซ้ำอีกครั้งโดยเปลี่ยนให้เคลื่อนของเล่นมาทางด้านตรงข้าม
	2	มองตามสิ่งกึ่งกลางลำตัว (FM) อุปกรณ: ลูกบอลสีแดง	จัดให้เด็กอยู่ในท่านอนหงาย ถือลูกบอลสีแดงห่างจากหน้าเด็กประมาณ 20 ซม. ขยับลูกบอลมาสีแดงเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจ แล้วเคลื่อนลูกบอลมาสีแดงช้า ๆ ไปทางด้านข้างลำตัวเด็กข้างใดข้างหนึ่ง เคลื่อนลูกบอลมาสีแดงกลับมาที่จุดกึ่งกลางลำตัวเด็ก ผ่าน : เด็กมองตามลูกบอลสีแดง จากด้านข้างหนึ่งระยะกึ่งกลางลำตัวได้	1. จัดให้เด็กอยู่ในท่านอนหงาย ก้มหน้าให้อยู่ใกล้ ๆ เด็กห่างจากหน้าเด็กประมาณ 20 ซม. 2. เรียกให้เด็กสนใจ โดยเรียกชื่อเด็ก เมื่อเด็กสนใจมองให้เคลื่อนหรือเอียงหน้าไปทางด้านข้างลำตัวเด็กอย่างช้า ๆ เพื่อให้เด็กมองตาม 3. ถ้าเด็กไม่มองให้ช่วยเหลือโดยการประคองหน้าเด็กในองคมนตรี 4. ฝึกเพิ่มเติมโดยใช้ของเล่นที่มีสีสันสดใสกระตุ้นให้เด็กสนใจและมองตาม ของเล่นที่ใช้แทนได้: อุปกรณ์ที่มีสีสันสดใส เช่นผ่านศูนย์กลางประมาณ 10 ซม. เช่น ผ้าลูกบอลผ้า พู่ไหมพรม
	3	สะดุ้งหรือเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อได้ยินเสียงพูดระดับปกติ (RL) 	1. จัดให้เด็กอยู่ในท่านอนหงาย 2. อยู่ห่างจากเด็กประมาณ 60 ซม. เรียกชื่อเด็กจากด้านข้างที่ละข้างทั้งซ้ายและขวา โดยพูดเสียงดังปกติ ผ่าน : เด็กแสดงการรับรู้ด้วยการกะพริบตา สะดุ้ง หรือเคลื่อนไหวร่างกาย	1. จัดให้เด็กอยู่ในท่านอนหงาย เรียกชื่อหรือพูดคุยกับเด็กจากด้านข้างที่ละข้างทั้งซ้ายและขวาโดยพูดเสียงดังกว่าปกติ 2. หากเด็กสะดุ้งหรือขยับตัวให้ยิ้มและสัมผัสตัวเด็ก ลดเสียงพูดคุยลงเรื่อย ๆ จนให้อยู่ในระดับปกติ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอดิگانต์ ทราชทอง
วัน เดือน ปีเกิด	4 พฤษภาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2545 วท.บ. (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2556
สถานที่ทำงาน	กองสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มงานสุขภาพจิต สำนักอนามัย กทม. 2
ตำแหน่ง	นักจิตวิทยา
อีเมล	puka9905@hotmail.com

